Arealplanlegging | Landskapsarkitektur |Eiendomsutvikling
Besøksadresse: Nymoens torg 6-8 (Quben), 3611 Kongsberg
Postadresse: Skollenborgveien 21, 3619 Skollenborg
Mobil: 45205513
Epost: joar@planogressurs.no
www.planogressurs.no

Rollag kommune
Vrågåveien 10
3626 Rollag

Deres ref.: Vår ref.: PR2610 Kongsberg, 30. mai 2026

Planleggers kommentarer til høringsuttalelser

Planleggers kommentarer til merknader til varsel om planoppstart er redegjort for i tabellen under. Det bemerkes at deler av merknadene kan være gjengitt som udrag, men originalene er oversendt Rollag kommune.

Adressat	Merknader* *Merknader som her omtales kan være utdrag.	Planleggers kommentarer
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), 17.04.2026	*«Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til plansaken som dere har sendt på høring. DSB har dessverre ikke kapasitet til å gå inn i alle mottatte plansaker og sender derfor automatisk ut dette generelle svaret på slike saker.* *Det er Statsforvalteren som skal følge opp at hensynet til samfunnssikkerhet er ivaretatt i plansaker. Statsforvalteren har også et ansvar for samordning av statlige innsigelser til kommunale planer.* *Hvis det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes inn til DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.* *Dersom plansaken gjelder areal knyttet til etablert storulykkevirksomhet eller areal hvor det planlegges etablering av anlegg som sikkert eller muligens vil bli storulykkeanlegg, bes det også om at høringen sendes DSB på nytt. Det må fremgå av oversendelsen at saken gjelder plansak knyttet til anlegg omfattet av storulykkeforskriften.»*	Vurderes i det videre planarbeid.
Martin Haugen, 19.04.2026	*«NEI TIL DATASENTER»*	
Thomas Rudmoen Løkken, 21.04.2026	*«Jeg skriver som innbygger i Rollag kommune, etter å ha flyttet hit i november 2025.* *Jeg flyttet hit av en ganske enkel grunn: mindre støy, mer skog, mindre stress. Et roligere liv, nærmere naturen. Samtidig var jeg klar over at det har vært flere innflyttere de siste årene som har flyttet hit av mange av de samme grunnene. Det er nettopp dette som skaper et fellesskap.* *At det nå planlegges å etablere et datasenter her, bare noen måneder etter at jeg flyttet, oppleves som et stort og trist sjokk. Jeg kjenner på en følelse av håpløshet, og en opplevelse av at det enkle livet blir presset til side av noe som føles som en form for hensynsløs, kapitalistisk utvikling.* *Jeg er sliten av å kjenne på en maktesløshet overfor et system der penger og vekst tilsynelatende skal styre alt. Der vi hele tiden må justere oss etter noe som kanskje ikke egentlig tjener oss. Veien til et liv som er nødvendig og godt for oss mennesker – hvor vi allerede er sterkt preget av stress, psykiske og fysiske lidelser – føles vanskeligere enn den burde være.*	Innspillet berører i stor grad generelle samfunnsmessige og verdimessige spørsmål knyttet til vekst, teknologi og samfunnsutvikling. Dette er viktige perspektiver, men ligger i begrenset grad innenfor hva som vurderes i en reguleringsplanprosess etter plan- og bygningsloven. Det bemerkes samtidig at planområdet allerede over lang tid har vært benyttet til nærings- og industriformål, og at næringsvirksomhet i området derfor ikke er et nytt arealformål (selv om datasenter bryter med tidligere næring på området). Hensikten med planarbeidet er å vurdere videre utvikling innenfor et eksisterende

	Selv er jeg naturterapeut og mindfulness-coach. Det viktigste jeg gjør er å ta med mennesker ut i naturen. Der får de oppleve stillheten, høre fuglene, kjenne lukten av skog, høre bekker som renner, og oppleve alt det levende rundt seg – også det små, som insektene. Jeg ser hvilken effekt dette har på mennesker. Det skaper ro, tilstedeværelse og en dypere kontakt med naturen. *Og når mennesker får den kontakten, vokser det også frem et ønske om å ta vare på naturen. Dette er ikke noe man kan presse frem utenfra – det må komme innenfra i hvert enkelt menneske.* *Jeg tror derfor vi må være forsiktige med hva vi ønsker oss. Mange ønsker seg mer penger, mer vekst, mer materielle goder. Men når man først oppnår det, er det ikke nødvendigvis det man egentlig trengte.* *Vekst kan være positivt, men vi bør spørre oss: hvilken type vekst er det vi trenger?* *Er det mer ytre vekst – mer teknologi, mer forbruk, mer produksjon?* *Eller er det mer indre vekst?* *Hva er det mennesket egentlig trenger?* *Trenger vi mer teknologi?* *Trenger vi å konsumere mer?* *Trenger vi å spise mer?* *Trenger vi å jobbe mer?* *Trenger vi mer penger?* *Eller trenger vi noe annet?* *Trenger vi en sunnere kropp?* *Trenger vi å finne tilbake til våre røtter?* *Trenger vi sterkere relasjoner til familie og de rundt oss?* *Trenger vi mer kjærlighet i livene våre?* *Jeg er sikker på at dere mottar mange innspill om støy, naturinngrep og ressursbruk. Dette er viktige temaer som jeg stiller meg bak, det virker ikke som fordelene ved datasenter veier opp mot alle ulempene. Men jeg ønsker å løfte frem noe mer grunnleggende: spørsmålet om hva slags samfunn vi faktisk ønsker å bygge, og hva mennesket egentlig har behov for.»*	næringsområde, og spesielt i forhold til datasenter. Konkrete tema som støy, naturinngrep, landskap, trafikk, energi og miljø-påvirkning vil bli utredet som del av det videre planarbeidet og konsekvens-utredningen. Det presiseres samtidig at planprogrammet er et overordnet dokument som beskriver hvilke tema som skal utredes i den videre prosessen, og ikke et dokument som skal konkludere eller foreta endelige vurderinger av tiltaket.
Andrea Gamst, 22.04.2026	*«Jeg ønsker også å presisere at jeg prinsipielt er imot etablering av datasenter i Rollag kommune.* *Rollag er ikke hvilken som helst kommune. Vi ligger i et trangt dalføre, og den aktuelle tomten ligger i praksis midt i bygda – mellom boliger, langs hovedvei og gang- og sykkelvei inn og ut av sentrum. Dette er riktignok et etablert industriområde, og jeg er positiv til at det tas i bruk til næringsaktivitet som er forenlig med lokalsamfunnet. Men det er stor forskjell på virksomhet med aktivitet og støy innenfor normal arbeidstid – og anlegg som medfører kontinuerlig drift og støy døgnet rundt. På denne lokasjonen, tett på boliger og i et trangt dalføre, mener jeg dette er en avgjørende forskjell.* *Jeg har forståelse for ønsket om næringsutvikling og for savnet etter en virksomhet som kan fungere som et "lokalt tyngdepunkt". Samtidig mener jeg det er viktig å erkjenne at et datasenter ikke er sammenlignbart med tidligere industri i bygda. Dette er en type virksomhet som i liten grad er integrert i lokalsamfunnet, som legger beslag på betydelige ressurser, og som gir begrenset lokal nytte tilbake.* *Jeg bor selv tett på en transformatorstasjon (trafostasjon), og har førstehåndserfaring med den typen kontinuerlig støy som følger slik infrastruktur. Det er en vedvarende during som går døgnet rundt. I stille perioder, særlig vinterstid, er lyden tydelig også innendørs. Det påvirker bokvaliteten merkbart, og gjør det vanskelig å oppholde seg ute i stillhet.* *Dette er relevant fordi datasentre ofte medfører tilsvarende kontinuerlig støy fra kjøleanlegg. I et dalføre som Rollag, hvor lyd kan forsterkes og bære langt og boligene kryper opp på begge sider av dalen, vil slike lyder kunne påvirke langt flere enn de nærmeste naboene. Dette er en type belastning som ikke bør undervurderes.* *Det er også viktig å se dette i sammenheng med hva Rollag er – og hva vi ønsker at bygda skal være. Området er en del av Middelalderdalen, med et rikt kulturlandskap og et voksende tilbud knyttet til natur, kultur og tilreisende. For mange er det nettopp stillheten, naturen og den unike kulturarven som gjør Rollag attraktivt. Mye av dette er i utvikling, og vil i årene fremover tiltrekke enda flere besøkende.* *Under to minutters kjøring fra tomten ligger Alstadloftet, et av de eldste bevarte trebygningene i Norge, fra 1200-tallet. Her arbeides det nå med å utvikle området rundt til å ta imot gjester. Samtidig utredes et besøkssenter for Trillemarka på bygdetunet, med adkomst forbi det aktuelle området. Middelalderskogen håndverkssenter er også under oppbygging, med planer om helårs aktivitet i nær fremtid.* *Dette peker i én retning: en videreutvikling av Rollag som et sted for natur, kultur og opplevelser. Et stort, teknisk anlegg langs veien vil bryte tydelig med denne utviklingen.* *For tilflyttere – meg selv inkludert – har dette vært en avgjørende grunn til å bosette seg her. Det er et ønske om å være en del av et lokalsamfunn bygget på mindre virksomheter, entreprenørskap og lokal verdiskaping. Et stort, teknisk anlegg med internasjonale aktører som primærbrukere representerer en helt annen retning.* *Jeg mener derfor at etablering av datasenter på denne lokasjonen vil være i direkte konflikt med både bokvalitet, stedsidentitet og den utviklingen mange nå bidrar til i Rollag.* *På denne bakgrunn mener jeg at det ikke bør legges opp til regulering for datasenter på nåværende tidspunkt. Saken er for dårlig utredet, og konsekvensene for lokalsamfunnet er for usikre til at retningen bør fastsettes nå.*	Det bemerkes at planområdet allerede er et etablert nærings- og industriområde med lang historikk for nærings-virksomhet. Hensikten med planarbeidet er å vurdere videre utvikling innenfor eksisterende næringsområde, herunder mulighet for datasenter/ nærings-virksomhet. Flere av temaene som trekkes frem i innspillet, herunder støy, landskaps-virkning, trafikk, energibehov, vannforbruk, nærmiljøpåvirkning, sikkerhet og konsekvenser for omgivelser, er relevante problemstillinger som vil inngå i det videre planarbeidet og konsekvensutredningen der dette er aktuelt. Det presiseres samtidig at planprogrammet er et overordnet dokument som skal beskrive hvilke tema som skal utredes videre i planprosessen. Planprogrammet skal ikke foreta endelige vurderinger eller konkludere om tiltakets konsekvenser. Flere av forholdene det etterlyses avklaringer rundt vil derfor bli vurdert i senere planfase. Når det gjelder spørsmål om kommunale inntekter, markedsgrunnlag, antall arbeidsplasser, valg av næringsretning og overordnede samfunnsmessige vurderinger av teknologiutvikling og vekst, ligger dette delvis utenfor det som avgjøres gjennom reguleringsplan etter plan- og bygningsloven.

	Hvis det likevel blir aktuelt å regulere området til datasenter eller lignende, mener jeg det som et minimum må stilles tydelige krav til: *• hvor mye vann som skal brukes – og at det ikke går ut over lokale vannressurser* *• støy fra drift hele døgnet, inkludert lavfrekvent during, og hvordan det faktisk skal håndteres* *• at spillvarmen brukes – ikke bare slippes bort* *• hvor mye strøm som skal tas ut, og at dette ikke kan økes over tid* *• klare grenser for hvor stort dette kan bli, og at det ikke kan bygges ut trinnvis uten nye vurderinger* *• konsekvenser for nærmiljø, bokvalitet og tilflytting* *• sikkerhet og beredskap rundt denne typen anlegg* *• hvordan inngrepet vil påvirke landskapet og hvordan det eventuelt kan dempes* *en realistisk vurdering av antall arbeidsplasser, inkludert hvor mange som faktisk vil være lokale og hvor mange som kan være fjernbaserte* *• en åpen og etterprøvbar beregning av hva kommunen faktisk vil sitte igjen med av inntekter over tid, sett opp mot ressursbruken og belastningen for Lokalsamfunnet* *Jeg mener at dette er forhold som må være avklart før det tas en beslutning.* *For meg – og mange andre – handler dette til syvende og sist om hva slags sted Rollag skal være. Jeg flyttet hit for stillheten, naturen og fellesskapet som bygges nedenfra. Et datasenter representerer noe helt annet. Derfor håper jeg vi velger en retning som tar vare på det vi allerede har og ikke risikerer å miste det.* *Jeg ber om at denne merknaden tas med i det videre arbeidet med planprogrammet og den videre prosessen.»*	
Eline Freim, 22.04.2026	*Jeg ønsker å løfte frem flere bekymringer knyttet til etableringen av et datasenter i Rollag sentrum.* *Det som slår meg mest, er hvor mye som fortsatt er uavklart. I planmaterialet vises det til usikkerhet rundt vannforbruk og kjøleløsninger, mulige konsekvenser for vannmiljø og avrenning, krafttilgang, samt risiko for vedvarende støy fra drift døgnet rundt. Det pekes også på spørsmål knyttet til samfunnssikkerhet. Likevel foreslås det å regulere området for denne typen virksomhet før disse forholdene er avklart.* *Planforslaget åpner også for en gradvis utbygging over tid, uten at omfanget er tydelig beskrevet. Det gjør det krevende å få et reelt bilde av hva dette faktisk innebærer for Rollag – både for naturen og for oss som bor her. Flere sentrale spørsmål står fortsatt ubesvart, og burde vært avklart før en slik regulering vurderes.* *Støy er et viktig eksempel. Datasentre lager ikke nødvendigvis høy lyd, men en jevn, lavfrekvent støy fra kjøleanlegg og vifter som går kontinuerlig, hele døgnet. Dette er noe annet enn tradisjonell industri. I et stille område som Rollag er det nettopp slik konstant bakgrunnsstøy som merkes best. Det kan få konsekvenser både for trivsel, helse og naturmiljø. Et annet moment er belastningen på strømnettet. I en tid der kraft allerede er en begrenset ressurs, bør det stilles spørsmål ved å prioritere en næring som er kjent for høyt forbruk og relativt lav lokal nytte. Hvordan vil dette påvirke tilgang på strøm og prisnivå for oss som bor her?* *Samtidig er det verdt å merke seg at datasentre generelt skaper få arbeidsplasser. Det er derfor naturlig å spørre om andre typer næringsutvikling på samme område kunne gitt større ringvirkninger lokalt.* *Et annet svært viktig perspektiv handler om stedets identitet og attraktivitet. Rollag ligger midt i Middelalderdalen, omgitt av et kulturlandskap som trekker besøkende fra både inn- og utland. Her finnes fortsatt stillhet, dype skoger og områder med rikt naturmangfold og urørt preg. Dette er kvaliteter som ikke bare er verdifulle – de er en del av selve grunnlaget for hvorfor folk ønsker å være her. Bevaring av naturen og identiteten burde stå som sterke hensyn i en vurdering av nyetablert industri i denne skalaen.* *Jeg og min partner flyttet til Rollag for ni måneder siden fordi vi ønsket å leve et naturnært liv – med ro og tilgang til ren og urørt natur. Vi er en del av en større tilflytting de siste årene. Mange av oss har ulike interesser og bakgrunner, men deler et felles ønske om å leve nær naturen og ta vare på den. Et datasenter i Rollag står i sterk kontrast til disse verdiene, og kan føre til redusert trivsel, økt fraflytting og svekket attraktivitet for bosetting i kommunen.* *Samlet sett oppleves dette som et sjansespill. Vi risikerer å binde opp arealer, naturressurser og kraft til et prosjekt der den lokale gevinsten er usikker, mens konsekvensene kan bli store.* *Jeg er sterkt imot at et datasenter etableres i Rollag kommune, og er veldig redd for at trivselen her i bygda vil bli kraftig redusert som følger av en slik etablering.*	Innspillet peker på flere forhold som vil være sentrale å vurdere i det videre planarbeidet, herunder støy, energibehov, vannforbruk, natur- og miljøpåvirkning, samfunnssikkerhet, landskap og konsekvenser for bokvalitet og nærmiljø. Dette er tema som vil inngå i konsekvensutredningen og de videre faglige vurderingene av planforslaget. Det bemerkes at flere av forholdene som etterlyses avklart i innspillet nettopp er bakgrunnen for at det utarbeides planprogram med tilhørende utredningskrav. Planprogrammet skal beskrive hvilke problemstillinger som skal undersøkes nærmere i den videre prosessen, og er ikke et dokument som skal gi endelige svar eller konklusjoner om tiltakets virkninger. Når det gjelder spørsmål om kraftforbruk, arbeidsplasser, samfunnsnytte og valg av type næringsutvikling, vil dette i stor grad bero på fremtidige aktører og konkrete løsninger. Slike vurderinger ligger også delvis utenfor reguleringsplanens formål og virkeområde etter plan- og bygningsloven. Det tas samtidig til orientering at det uttrykkes bekymring knyttet til stedets identitet, naturpreg, trivsel og attraktivitet for bosetting og friluftsliv. Dette er hensyn som inngår som del av den samlede vurderingen i planarbeidet. Det understrekes også at planområdet allerede er et eksisterende nærings- og industriområde med lang historikk for næringsvirksomhet. Planarbeidet innebærer derfor i hovedsak en vurdering av videre utvikling og tilpasning innenfor et etablert næringsområde, og ikke etablering av næringsformål i et uberørt område. Samtidig må datasenter naturligvis vurderes annerledes enn tradisjonelle næringsområder.
Toni Eiendom, 27.04.2026	*(Toni Eiendom har sendt 2 merknader)* *<u>Merknad 1:</u>* *«Toni Eiendom AS Gnr. 75 Bnr. 30 ønsker å omregulere fra industritomt til næringstomt.»* *<u>Merknad 2:</u>* *«Jeg, Tom Fjeldberg var eier og driver av BM Hof Eiendom AS og kjøpte gamle KA fabrikken i år 2018.*	Ønske om endring fra industriformål til næringsformål for gnr./bnr. 75/30 vurderes videre i planarbeidet, i samråd med kommune og tiltakshaver.

	Leide ut deler av lokalene. *Jeg ble kontaktet for ca. 4,5 år siden av et datafirma som var interessert å leie / kjøpe bygget.* *Da kontaktet jeg de lokale som leiede i bygget Numedal Element (Knut Bekkejorden) om de var interessert i å kjøpe bygget. Det var de, så jeg lot de kjøpe/overta BM Hof Eiendom AS.* *Da kjøpte Toni Eiendom AS 7630 kvadrat som ble skilt ut fra BM Hof EIENDOM AS.* *Jeg eide også huset på Stærnesvegen B.nr:75-G.nr:31 privat som grenser til tomta til Toni Eiendom AS.* *Vi hugget ned en del trær og var i kontakt med kommunen og naboer før det ble gjort.* *Det var positiv respons var naboene for de hadde ikke sol.* *Viken skog måtte ha godkjenning av Rollag kommunen for å hugge ned skogen og godkjenning fikk vi.* *Tomta g.nr.75 og b.nr.30 tilhørende Toni Eiendom AS reguleres fra Industritomt til Næringstomt»*	Det tas til orientering at eiendommen tidligere har vært vurdert for datasenterrelatert virksomhet, samt at deler av området er ryddet i dialog med kommune og naboer. Spørsmål knyttet til tidligere eierskap, privatrettslige forhold, salg av eiendom og tidligere avtaler inngår ikke som del av reguleringsplanprosessen og kommenteres derfor ikke nærmere.
Hilde Kleven, 29.04.2026	*«Har fått brev om datasenter i Rollag. Jeg har nylig kjøpt hus i Rollag for å flytte bort fra Skien og Google Datasenter, så å få det brevet er skikkelig slag i trynet, for å si det rett ut. Her satser jeg alt, tar med barn og eksmann for å starte et nytt liv i Rollag. Jeg kan ikke bo her om det blir datasenter her, da må vi finne en ny plass. Det er mye motstand i bygda og flere som sier de vil flytte.* *Jeg er helt sikker på at tilflytningen vil stoppe opp om det blir datasenter her, men dersom det nå blir et NEI, da vil flere oppdage og se til Rollag.* *Har nylig skrevet en tekst om dette til Harvest, les den gjerne:»*	Spørsmål knyttet til stedsutvikling, attraktivitet for bosetting og opplevd trivsel er tema som vil inngå som del av de samlede vurderingene i planarbeidet. Samtidig bemerkes det at reguleringsplanprosessen primært skal vurdere arealbruk og konsekvenser av foreslått tiltak etter plan- og bygningsloven. Som beskrevet for tidligere innspill understrekes det også at arealet allerede er et etablert nærings- og industriområde med eksisterende næringsvirksomhet, og at planarbeidet gjelder videre utvikling innenfor dette området, med fokus på datasenter.
Sandra Sundsfjord 29.04.2026	*«Jeg har fått med meg nyheten om den mulige byggingen av datasenter i Rollag, og jeg vil med denne e-posten melde min protest til dette.* *Jeg og familien min (min kjæreste, hans to barn, barnas mor og hennes kjæreste - 6 personer til sammen) flyttet til Rollag i fjor høst. Vi har vært på flytte- og reisefot i noen år, og hadde et ønske om å finne et permanent sted for oss gro som familie, hvor barna kan ha barndommen sin et rolig og vakkert sted, i kontakt med naturen og roen som vi ikke fant ved å bo i storbyen. Rollag fremsto for oss som nettopp dette.* *Derfor ble vi alle veldig frustrerte og lei oss da vi leste nyhetene om datasenteret. Jeg har lite tro på at det vil medføre noe som helst positivt for verken beboere, dyr eller natur i dalen. Datasentere bråker mye, konstant, hele tiden. Med elva som bærer lyden opp og ned gjennom dalen kan jeg ikke se at den idylliske roen her vil gjelde noe lengre. Hva med alt vannet som trengs for å drive et slikt senter? Og om det «brukte» vannet som eventuelt slippes ut i Lågen igjen? Hvordan vil dette påvirke dyrelivet? Hva med all strømmen det unektelig kommer til å kreve? Vil det påvirke strømnett og nettleie for oss? Hva med at tilreisende og gjennomreisende antakeligvis ikke vil se på et slikt bygg som noe positivt tilføyd til dalen?* *Jeg krysser alle fingre og tær for at de og dere som eventuelt har noen beslutningspåvirkning vil tenke ekstra godt på hva konsekvensene av et slikt senter vil ha utenom de økonomiske vinningene.* *Takk for at dere tar imot tilbakemeldinger.»*	Innspillet berører flere forhold som vil være relevante å vurdere videre i planprosessen, herunder støy, vannforbruk, energibehov, naturmiljø, landskap og konsekvenser for nærmiljø og bokvalitet. Planprogrammet er et overordnet dokument som skal beskrive hvilke tema som skal utredes videre, og ikke et dokument som skal avklare eller konkludere alle forhold på nåværende tidspunkt. Spørsmål knyttet til fremtidig kraftpris, nettleie og øvrige energimarkedsmessige forhold ligger i stor grad utenfor det som avgjøres gjennom en reguleringsplanprosess etter plan- og bygningsloven. Det tas samtidig til orientering at det uttrykkes bekymring knyttet til stedets attraktivitet, trivsel, naturpreg og tilflytting. Dette vil inngå som del av den samlede vurderingen i planarbeidet. Det bemerkes også at planområdet allerede er et etablert nærings- og industriområde med eksisterende næringsvirksomhet og industrihistorikk.
Tommy Elvis Tørresdal, 07.05.2026	*«Vi har nylig kjøpt tomt i Rollag kommune med planer om å bygge hus og bosette oss her. Vi har valgt Rollag nettopp fordi vi verdsetter det rolige, naturnære og lokalt forankrede livet i Numedal. Derfor følger vi spent med på den pågående reguleringsprosessen for Numedal Næringspark (planID 2026/001).* *Vi har lest reguleringsplanforslaget og kronikken "Datasenter i Rollag" i Laagendalsposten.* *Vi deler bekymringene som fremheves der, og vil gi vårt klare innspill:* *Et datasenter i den skalaen som planen åpner for vil kunne forbruke fire til fem ganger så mye strøm som hele Rollag kommune bruker i dag. Samtidig vil det generere svært få lokale arbeidsplasser, men antallet nevnes som så lavt at det knapt er verdt å nevne. Vi har verken arbeidsledighet eller det kompetansemiljøet som naturlig trekker til seg denne typen virksomhet. Prosjektet fremstår derfor som en enorm ressursbruk til begrenset lokal nytte.*	Innspillet peker blant annet på spørsmål knyttet til energibruk, støy, vannforhold, samfunnssikkerhet, lokal verdiskaping og hvilke konsekvenser en eventuell etablering kan få for attraktiviteten til Rollag som bosted. Dette er forhold som det vil være relevant å vurdere videre gjennom reguleringsplan og tilhørende konsekvensutredning. Det bemerkes samtidig at det på nåværende tidspunkt ikke foreligger et ferdig reguleringsplanforslag med endelig

	Spesielt alvorlig er de mange uavklarte forholdene: usikkerhet rundt vannforbruk og kjøleløsninger, konsekvenser for vannmiljø og avrenning, krafttilgang, samfunnssikkerhet og ikke minst vedvarende støy fra drift døgnet rundt. Likevel legges det nå opp til å regulere området for nettopp slik kraftintensiv virksomhet før disse spørsmålene er avklart. Når arealet først er regulert, blir det svært vanskelig å reversere beslutningen senere. *For oss som står i startfasen til å bygge nytt hus og flytte til Rollag, er dette utbyggingsprosjektet svært negativt. Vi ser på et slikt datasenter som noe som vil endre karakteren på lokalsamfunnet på en måte vi ikke ønsker. Støyen alene er en stor belastning, men like viktig er hva et slikt anlegg representerer. Det samsvarer dårlig med den lokale innovasjonsånden i Rollag og Numedal – en ånd preget av bærekraft, nærhet til naturen, småskala virksomhet og et levende bygdesamfunn.* *Vi vurderer derfor sterkt å ikke flytte til Rollag dersom reguleringsplanen åpner for et slikt datasenter. Det ville være trist, da vi egentlig har sett frem til å bidra positivt til lokalsamfunnet som nye innbyggere.* *Vi oppfordrer derfor kommunestyret til å bruke denne muligheten til å si tydelig nei til datasenter i Numedal Næringspark. La oss i stedet prioritere næringsutvikling som er tilpasset Rollag. En utvikling som skaper reelle, lokale arbeidsplasser og tar vare på de verdiene som gjør kommunen attraktiv å bo i.* *Vi ber om at vårt innspill blir tatt med i saksbehandlingen og dokumentert som en offisiell høringsuttalelse.»*	avklart omfang, tekniske løsninger eller framtidig virksomhet. Planprogrammet er et overordnet dokument som skal beskrive hvilke tema som skal undersøkes og utredes videre før kommunen eventuelt tar stilling til en regulerings-plan. Flere av forholdene det vises til i innspillet er nettopp tema som skal belyses nærmere gjennom den videre planprosessen. Innspillet inneholder også vurderinger av hvilken type næringsutvikling som anses ønskelig for kommunen. Slike avveininger vil i siste instans være en del av kommunens politiske vurdering i videre behandling av plansaken. Merknaden tas for øvrig til etterretning og inngår i det samlede beslutningsgrunnlaget videre i prosessen.
Malin Bårdlund, 09.05.2026	*«Jeg skriver på vegne av meg selv og min familie, bestående av ektemann og 2 snart 3 barn.* *Vi flyttet til Rollag kommune sommeren 2023 med ett ønske om å la barna vokse opp her, og vi bli gamle. Nærmere naturen, samt minske unødvendig støy og lysforurensning i hverdagen. Rollag har siden da, vært alt vi ønsket oss, og vi har nå en til på vei med termin i juli måned.* *Vi har altså landet godt i Rollag og kjent på en trygghet om at her skal vi bli !l vi blir gamle og grå.* *Helt til dette med reguleringsarbeid og datasenter kom for våre ører.* *Dette bekymrer oss!* *Vil Rollag bli noe helt annet enn hva vi så for oss?* *Isåfall må vi revurdere fremtidsutsiktene i form av langvarig bosettelse i Rollag.»*	Flere av temaene vil være relevante å vurdere videre som del av reguleringsplan og konsekvensutredning. Samtidig bemerkes det at det på nåværende tidspunkt ikke foreligger et ferdig planforslag eller avklarte løsninger for eventuell framtidig utbygging (vi er i første fasen av prosessen med varsling av planoppstart). Planprogrammet er et overordnet dokument som skal beskrive hvilke forhold som skal utredes nærmere før kommunen eventuelt tar stilling til en reguleringsplan. Hvorvidt en framtidig utvikling vil medføre vesentlige endringer for nærmiljø og bokvalitet vil derfor først kunne vurderes når konkrete løsninger, utredninger og planforslag foreligger. Innspillet tas med som del av det samlede vurderingsgrunnlaget videre i prosessen.
Aud og Jens Arild Nordheim, 11.05.2026	*«Vi er bekymret for støy, evt strålingsfare og det visuelle med dette datasenteret.* *Når veien inn til næringstomten ble etablert for noen år siden ble det sagt at det skulle etableres en jordvoll mot eiendommen. Det skulle også spares/etableres vegetasjon for skjerming mellom eiendommer og næringspark.* *Dette har vi ikke sett noe til.»*	Støy og visuell påvirkning er relevante tema som vil bli vurdert nærmere som del av reguleringsplan. Behov for skjermingstiltak, vegetasjonssoner og landskapstilpasning vil inngå i videre vurderinger av planområdets utforming. Når det gjelder spørsmål om «strålingsfare», bemerkes det at dette ikke er et tema som per i dag er dokumentert som en særskilt problemstilling ved ordinær datasenterdrift innenfor gjeldende regelverk og tekniske krav. Eventuelle tekniske installasjoner må uansett tilfredsstille gjeldende lover, forskrifter og myndighetskrav. Teamet vil derfor bli vurdert videre. Innspillet viser også til tidligere opplysninger om jordvoll og vegetasjonsskjerming i forbindelse med etablering av internvei til nærings-området. Dette tas til orientering. Eventuelle tidligere avtaler, forventninger eller forhold knyttet til allerede utførte tiltak vurderes imidlertid ikke direkte gjennom denne regulerings-planprosessen, men undertegnede er kjent med forhold. Innspill om vegetasjonsskjerming og avbøtende tiltak videreføres som del av vurderingsgrunnlaget i det videre planarbeidet.

Statens vegvesen, 11.05.2026	*«Planprogrammet berører Statens vegvesens ansvar på et overordnet nivå, særlig når det gjelder trafikk, støy, adkomst og samfunnssikkerhet. Samtidig ville planprogrammet vært styrket ved tydeligere beskrivelser av:* *• behov for trafikk- og kapasitetsanalyser* *• håndtering av anleggstrafikk og tungtransport* *• eventuelle endringer i avkjørsler og vegsystem* *• vurderinger knyttet til myke trafikanter* *• samordning med vegmyndighetene i videre planprosess* *De enkelte tema omtales mer i detalj nedenfor.* *Blant de nasjonale føringer og retningslinjer som er listet opp i planprogrammets kapittel 1.3.5 savner vi statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet (2024) som erstatter statlig planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (2014).* *<u>Trafikksikkerhet</u>* *Trafikksikkerhet er en grunnleggende forutsetning for et velfungerende transportsystem og et sentralt hensyn i all planlegging av infrastruktur og arealbruk. God trafikksikkerhet handler ikke bare om å redusere ulykker, men også om å skape trygge, forutsigbare og tilgjengelige omgivelser for alle som ferdes i trafikken – enten de går, sykler, kjører bil eller bruker andre transportmidler. Et trafikksystem med god sikkerhet bidrar til trygghet i hverdagen, forebygger alvorlige skader og livstruende hendelser, og reduserer belastningen på både helsevesen og samfunnsøkonomi.* *Løsninger må sikre både trafikksikkerhet og god framkommelighet for alle trafikantgrupper, uavhengig av alder, ferdighetsnivå og transportmiddel. Trafikksystemer – både offentlige og interne – bør utformes slik at konflikter og potensielt farlige situasjoner forebygges gjennom god geometrisk utforming, klare prioriteringer og tydelig regulering.* *Offentlige trafikkarealer bør dimensjoneres og planlegges i tråd med Statens vegvesens håndbøker. Dette gjelder særlig krav til fri sikt i kryss, avkjørsler og gang-/sykkelforbindelser, slik at alle trafikanter får gode visuelle forutsetninger for å orientere seg og ta trygge valg. Tilstrekkelig sikt og riktig siktutforming er avgjørende for å redusere risikoen for møte- og kryssulykker.* *Planleggingen bør også sikre at store kjøretøy – som renovasjonsbiler, vareleveransebiler og utrykningskjøretøy – kan utføre nødvendige manøvrer uten behov for rygging. Ryggende kjøretøy utgjør en betydelig risiko, spesielt i områder der myke trafikanter ferdes. Derfor bør manøvreringsarealer utformes med god plass, oversiktlige linjer og helst gjennomkjøringsmuligheter.* *Det bør videre legges vekt på god belysning, universell utforming, logisk trafikkføring og bruk av fartsdempende tiltak der risikoen for uønskede hendelser er høy. Et helhetlig trafikksystem som ivaretar disse momentene vil bidra til trygge, funksjonelle og fremtidsrettede løsninger for alle som bruker området.* *<u>Trafikkanalyse</u>* *Det bør gjennomføres en trafikkanalyse for å utrede trafikale konsekvenser med tanke på dimensjonering og valg av løsninger. Analysen bør omfatte vurdering av trafikkmengde, trafikkflyt, ulykkesstatistikk, vegkapasitet, parkeringsforhold, fotgjenger- og sykkeltrafikk, samt miljøpåvirkning. Den brukes til å planlegge infrastrukturforbedringer, øke trafikksikkerheten og redusere miljøpåvirkningen.* *<u>Kryss og avkjørsler</u>* *Kryss og avkjørsler bør utformes (geometri og sikt) iht. Statens vegvesens håndbok N100 Veg- og gateutforming (versjon 2023), kapittel 4.1. Siktkrav i kryss og avkjørsler defineres som sikttrekanter, se for eksempel kapittel 4.1.1.6 i håndbok N100. Disse tegnes inn (og målsettes) i alle kryss og avkjørsler. Den delen av sikttrekanten som eventuelt kommer utenfor areal regulert til vegformål, reguleres som hensynssone (sikringssone H140).* *I tillegg bør det tas inn en bestemmelse om at det innenfor sikttrekanten ikke skal være sikthindringer (som for eksempel vegetasjon eller snø) som er høyere enn 0,5 m over kjørebanenivå. Enkeltstående trær, stolper og liknende kan stå innenfor sikttrekanten. Eventuelle trær i sikttrekanten skal oppstammes slik at trekrona ikke hindrer sikt. Se kapittel 4.1.1.6 i håndbok N100.* *<u>Parkering</u>* *Teknisk forskrift (TEK17) § 8-8 krever at bygning med boenhet med krav om heis, byggverk med krav om universell utforming og uteareal for allmennheten, skal ha tilstrekkelig antall parkeringsplasser for forflytningshemmede der det er stilt krav om parkering i eller i medhold av plan- og bygningsloven. Det må være tilstrekkelig, men alltid minst én parkeringsplass for forflytningshemmede der det anlegges parkeringsplasser.* *Byggteknisk forskrift (TEK17) § 8.8 setter krav om at parkeringsplasser for forflytningshemmede skal være nær hovedinngang, skal ha tilfredsstillende belysning og skal være tydelig skiltet og merket. Vi må forutsette at disse kravene blir oppfylt. I tillegg bør det settes krav i bestemmelsene om at plassene skal være 4,5 meter brede og 6 meter lange for å sikre plass til ut- og innstigning. Tilgrensende areal kan eventuelt benyttes ved ut- og innstigning dersom man ikke må oppholde seg i trafikkert sykkel- eller kjøreveg. Parkeringsplasser for forflytningshemmede bør i tillegg ha fast dekke, være mest mulig plane, og ikke i noen retning ha helning på mer enn én prosent.* *Det bør også kreves trinnfri adkomst til fortau eller inngangsparti. Se også Statens vegvesen håndbok V129 Universell utforming av veger og gater, kapittel 7.6 Det bør vurderes å sette krav til tilrettelegging for lading av elbil. Kravet bør gjelde minimum 50 % av parkeringsplassene. Ladepunktene skal være fysisk etablert eller teknisk klargjort (rørføring og strømkapasitet) ved ferdigstillelse av tiltaket. Minst én parkeringsplass for forflytningshemmede bør ha tilgjengelig ladepunkt. Videre kan det også kreves at*	Behov for trafikale analyser og nærmere dokumentasjon av adkomst- og trafikkløsninger vurderes ila. prosessen. Merknader om hensyn til myke trafikanter, gang- og sykkelforbindelser samt universell utforming er også relevante forhold som vil bli vurdert som del av planarbeidet. Det samme gjelder eventuelle krav til parkering og sykkelparkering i tråd med gjeldende regelverk og relevante normer. Når det gjelder detaljerte anbefalinger knyttet til utforming av kryss, sikttrekanter, parkeringsmål, ladeinfrastruktur, varelevering og interne trafikkløsninger, bemerkes det at dette i hovedsak vil være tema for videre detaljplanlegging og eventuell byggesaksbehandling. I følge tiltakshaver er også kryssene, slik de nå foreligger, godkjent. Innspill knyttet til støy og behov for tidlig vurdering av trafikkstøy er registrert. Eventuelle støyutredninger og avbøtende tiltak vil bli vurdert nærmere i forbindelse med reguleringsplan og konsekvens-utredning, herunder opp mot gjeldende retningslinjer T-1442 og tilhørende veiledere.

	ladepunktene skal være universelt utformet med trinnfri tilkomst og betjeningshøyde i henhold til gjeldende standarder. Ladeanlegg skal være tilrettelagt for dynamisk laststyring og fremtidig utvidelse. Det skal redegjøres for løsningene i situasjonsplan og teknisk beskrivelse ved byggesøknad. *Ved besøksparkering og kundeparkering er det en større andel av de parkerende som er førstegangs parkerende eller benytter anlegget sjelden. Slike anlegg må ha god standard på adkomster, ramper og parkeringsareal for å opprettholde trafikkapasitet og for å hindre skader og ulykker. Det er behov for god veiledende skilting av kjøresystemet. Det samme gjelder for gangadkomster og -forbindelser.* *<u>Varelevering</u>* *Det er viktig at man i planlegging, dimensjonering og utforming av den fysiske infrastruktur tar hensyn til varedistribusjon og utarbeider løsninger som legger til rette for effektiv, miljøvennlig og trafikksikker distribusjon.* *Varelevering er ikke eget formål etter plan- og bygningsloven. Løsninger for varelevering i reguleringsplaner bør omtales i bestemmelsene eller vises i plan som del av kjøreareal eller parkeringsareal.* *Varemottak bør utformes slik at rygging og snuing kan skje utenfor offentlig veg. Behovet for rygging skal være minst mulig, og bør være begrenset til manøvrering inn til selve opp-stillingsplassen. Der rygging er nødvendig, må det sikres at dette kan gjøres på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte. Områder hvor rygging er nødvendig, skal være godt opplyste og oversiktlige, uten søyler eller andre fysiske hindre.* *Varelevering bør ikke være i konflikt med annen parkering eller arealer for gående.* *<u>Syklende og gående</u>* *Det er en nasjonal målsetting å øke sykkelandelen, da sykling gir helsegevinster, er miljøvennlig og samfunnsøkonomisk lønnsomt. For å få dette til må det etableres sammenhengende hovednett for sykkeltrafikk i byer og tettsteder, herunder å sørge for sikker sykkelparkering.* *Nasjonal transportplan 2025–2036 viderefører de nasjonale målene for sykling, herunder 20 % sykkelandel i byområdene og 8 % på landsbasis. Planen understreker at sykling er et sentralt virkemiddel for å nå nullvekstmålet, redusere biltrafikk og styrke klima- og miljøarbeidet. Tiltak som prioriteres er sammenhengende sykkelvegnett, helårsdrift av sykkelanlegg og restriktive tiltak mot biltrafikk, særlig i byområdene. Dette er i samsvar med den nasjonale sykkelstrategiens føringer og bekrefter at sykkel skal være en integrert del av framtidens transportsystem.* *Det bør tas inn en reguleringsbestemmelse som setter minimumskrav til antall sykkelparkeringsplasser, krav om plassering nær inngangsparti, krav til standard ved at plassene skal ha tak og at det skal være mulig å låse fast syklene. Det bør også tilrettelegges for lading av elsykler.* *Nasjonal gåstrategi ble fremlagt i februar 2012 i forbindelse med transportetatenes planforslag for Nasjonal transportplan 2014–2023. Nasjonal transportplan 2025–2036 viderefører gåstrategien gjennom sin satsing på gange som transportform. Planen legger vekt på sammenhengende og trygge gangforbindelser, universell utforming og bedre drift og vedlikehold av gangarealer, og understreker at gange er viktig for å nå nullvekstmålet og utvikle attraktive by- og tettstedsområder. Det skal være attraktivt å gå for alle og at flere skal gå mer. Økt gange vil medføre redusert biltrafikk og gi positive helseeffekter. Dette omfatter først og fremst gåing i nærmiljøet der folk bor og i byer og tettsteder. Det er her flest går i hverdagen og det største potensialet for økt gåing ligger.* *Ved riktig utforming av fysiske omgivelser kan man legge til rette for mer gåing, f.eks. vil snarveger (stier, trapper og forbindelser gjennom bebyggelse) fungere som supplement til resten av gangnettet. Snarvegene bidrar til effektive og raskest mulige gangforbindelser. Der en snarveg er hovedløsningen, må denne ha universell utforming.* *<u>Universell utforming</u>* *Universell utforming er nedfelt i formålsparagrafen i plan- og bygningsloven. I § 1-1 heter det at prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak. Dette betyr at likeverdige muligheter til samfunnsdeltakelse skal fremmes gjennom plan- og bygningslovens system og bestemmelser. Universell utforming er en samfunnskvalitet med særlig betydning for personer med funksjonsnedsettelse, jf. regjeringens handlingsplan for bærekraft og like muligheter - et universelt utformet Norge og veileder.* *Reguleringsplanen må forklare og vise hvordan universell utforming blir ivaretatt. Målet er å sikre at flest mulig kan bruke transportsystemet på en likestilt måte. Universell utforming er en effektiv strategi for å oppnå dette, da det fremmer likestilling i bruk og sørger for at de innførte kvalitetene i transportsystemet kommer flest mulig til gode. Universell utforming sikrer at alle brukere blir ivaretatt. Krav til parkeringsplasser for forflytningshemmede er omtalt under punktet om parkering.* *Universell utforming er tatt inn som en generell retningslinje i punkt 3.15 i Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet . I Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 omtales universell utforming som et viktig prinsipp i samfunns- og arealplanleggingen. Det nevnes spesielt i forbindelse med tilrettelegging av bygninger og uteområder, samt i planleggingen av skoleveger, aktivitetsvennlige nærmiljøer og offentlige tjenester.* *<u>Støy</u>* *Støy bidrar til mistrivsel og svekket helsetilstand. Støy forstyrrer blant annet nattesøvn og hindrer kommunikasjon, konsentrasjon og læring. Det er påvist at støy kan gi kortvarige*	

	fysiologiske forandringer som er typiske for psykisk stress. Helseplager grunnet støy er det miljøproblemet som rammer flest personer i Norge. *Trafikkstøy må utredes tidlig i planprosessen for å få oversikt over støyutfordringene. Nødvendige avbøtende tiltak innarbeides i plan og bestemmelser, jf. Klima- og miljødepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442/2021 og veileder M 2061 (oppdatert 2024).* *Statens vegvesen har kartlagt støyutsatte områder langs riks- og fylkesveger. Disse kartene finnes på nettsiden: Støysoner for riks- og fylkesveger.* *Som et minimum bør det tas inn en bestemmelse som sier at «Grenseverdiene gitt i tabell 2 i Klima- og miljødepartementets retningslinje T-1442/2021 gjøres gjeldende for planen». Alternativt kan tallfestede aktuelle grenseverdier tas inn i planbestemmelsene. Da vil grenseverdiene være entydig definert selv om retningslinjen senere revideres.* ***Avslutning/oppsummering*** *Planarbeidet for Numedal næringspark legger til rette for etablering av datasenter og annen forenlig næringsvirksomhet og utløser krav om konsekvensutredning med planprogram. Statens vegvesen vurderer at planprogrammet i hovedsak berører relevante tema innen veg, trafikk, støy og samfunnssikkerhet, men anbefaler at trafikksikkerhet, trafikale konsekvenser, avkjørsler, myke trafikanter, universell utforming og støy håndteres tydelig og grundig videre i planprosessen. Med nødvendige utredninger og avklaringer legges det til rette for en helhetlig, trafikksikker og bærekraftig løsning i tråd med nasjonale og regionale føringer.* *Vi ber om å få tilsendt planforslag ved offentlig ettersyn og høring.»*	
Rollagsvegen 55 v/ Tom Petersen, 20.05.2026	*«1. Støy fra kjøletårn på datasenter* *Om det er datasenter eller annet dere har planer om på tomta så skal støy fra kjøletårn eller vifter ikke overstige 45 db. Støygrenser for fritidsboliger. Norske myndigheter bruker retningslinjen T -1442 fra miljødirektoratet for å vurdere støy i planleggingssaker.* *Fritidsboliger regnes som støyfølsom bebyggelse akkurat som bolighus* *Før var det skog som tok i mot støy fra næringspark den er hogd ned. Sett opp støyskjerm* *Få det med på reguleringsplan.* *Ta støymåling rundt bolighus/Fritidsboliger når bygg er ferdigstilt* *2 Lys på datasenter om natta* *Forventer dempet lysbruk om kveld/natt da det vil påvirke områder rundt bolighus/fritidsboliger* *3 Ny rettingsregel for datasenter som sentrale myndighet utarbeider* *Her må dere se hva som kommer. Myndigheter har innført en egen datasenterforskrift og jobber løpende med ytterlige innstramminger for å ivareta nasjonale sikkerhet og fordele strøm Kraft- endring. Regjeringen har besluttet at datasenter ikke lenger skal defineres som alminnelig forsyning som endrer forvaltningspraksis for hvordan datasenter prioriteres i det norske kraftnett.»*	Når det gjelder støy fra kjøleanlegg, vifter og tekniske installasjoner, er dette relevante forhold som vil bli vurdert i forbindelse med reguleringsplan og eventuelle fagutredninger. Aktuelle krav og retningslinjer, herunder Miljødirektoratets retningslinje T-1442, vil legges til grunn der dette er relevant. Endelige støygrenser og behov for eventuelle avbøtende tiltak vil vurderes på bakgrunn av konkret utforming og dokumentasjon i senere planfase. Innspill om vegetasjonsskjerming og eventuelle støydempende tiltak er registrert og tas med videre i vurderingen av planområdets utforming. Det bemerkes samtidig at planprogrammet på nåværende tidspunkt ikke fastsetter konkrete tekniske løsninger eller detaljkrav til framtidig bebyggelse. Forslag om støymålinger etter eventuell utbygging vurderes som et forhold som eventuelt vil kunne håndteres gjennom senere vilkår, tekniske krav eller oppfølging i driftsfase, og ikke direkte som del av planprogrammet. Merknader knyttet til lysbruk og påvirkning på omkringliggende boliger og fritidsbebyggelse er relevante tema som vil kunne inngå i videre vurderinger av utforming og konsekvenser for nærmiljøet. Det vises videre til innspillet om nasjonale føringer og regelverksutvikling for datasentre. Reguleringsplanarbeidet må forholde seg til gjeldende lover, forskrifter og nasjonale rammer til enhver tid. Eventuelle framtidige endringer i regelverk eller forvaltningspraksis håndteres fortløpende gjennom ordinær myndighetsbehandling og ligger ikke til reguleringsplanen å avklare på forhånd.
Andrea Gamst, 23.05.2026	*«- Oppdatert innspill til planprogram – detaljregulering for datasenter i Rollag* *Jeg viser til tidligere innsendt merknad, samt informasjonsmøtet som nylig ble avholdt i forbindelse med reguleringsarbeidet for datasenter i Rollag. Etter møtet sitter jeg igjen med et enda tydeligere inntrykk av at mange sentrale spørsmål fortsatt er uavklarte, både når det gjelder omfang, framtidig utvikling, samfunnskonsekvenser og tekniske forhold.* *Dette innspillet må derfor sees som en oppdatering og utvidelse av tidligere innsendt merknad. Jeg mener det er avgjørende at planprogrammet stiller tydelige krav .l konsekvensutredning og videre kartlegging før reguleringsarbeidet går videre.* *Jeg reagerer også på den foreslåtte framdriften i planarbeidet. Slik saken framstår nå, virker tidsløpet svært stramt sett opp mot kompleksiteten i prosjektet og behovet for omfattende konsekvensutredninger. Deler av arbeidet er foreslått gjennomført i sommerperioden, noe som i praksis kan svekke både kvaliteten på utredningene og muligheten for reell medvirkning fra berørte innbyggere og fagmiljøer.*	Det bemerkes innledningsvis at planprogrammet skal angi rammer for videre reguleringsarbeid og redegjøre for hvilke tema som skal utredes nærmere i konsekvensutredningen. Planprogrammet skal ikke på nåværende tidspunkt fastsette endelig utbyggingsomfang, tekniske løsninger eller detaljert utforming av tiltaket. Flere av forholdene som tas opp i innspillet vil derfor være tema for videre planarbeid og fagutredninger. Når det gjelder framdrift og medvirkning, er det registrert innspill om behov for

	Det må legges opp til en åpen og reell medvirkningsprosess gjennom hele planarbeidet, ikke kun informasjon i etterkant av at sentrale vurderinger allerede er gjort. *Jeg ber spesielt om at følgende tema tas inn i planprogrammet og konsekvensutredes:* *• Maksimal framtidig utbygging og kapasitet* *• Framtidige utvidelser og byggetrinn* *Konkret og avgrenset reguleringsformål* *• Framtidige eierskifter og endret virksomhet* *• Realistiske visualiseringer av anlegget* *• Hørbar støy, lavfrekvent støy og infralyd* *• Lysforurensning og påvirkning på natur og nærmiljø* *• Samfunnssikkerhet og kri.sk infrastruktur* *• Fiberinfrastruktur, cyberrisiko og beredskap* *• Reservekraft, batterianlegg og teknisk infrastruktur* *• Brannfare og ROS-analyse* *• Tilbakeføring av området ved konkurs eller avvikling* *• Kulturmiljø, landskapskarakter og identitet* *• Gang-, sykkel- og reiselivsinteresser* *• Påvirkning på bokvalitet, tilflytting og nærmiljø* *• Realistiske vurderinger av arbeidsplasser og lokal verdiskaping* *• Alterna.ve næringsformål for området* *• Samlet belastning på kraftsystem og natur* *• Kraftprioritering og samfunnsnytte* *• Samlet industripreg og døgnkontinuerlig drift* *• Anleggsfase, byggeaktivvitet og anleggstrafikk* *1. Maksimal framtidig utbygging* *Det må utredes hva som er realis.sk maksimal utbygging innenfor reguleringsområdet – ikke bare første byggetrinn på 15 MW. Det må synliggjøres hvilke konsekvenser ulike scenarioer vil ha, eksempelvis 15 MW, 30 MW, 50 MW og fullt utbygd kapasitet innenfor tomtas fysiske og tekniske begrensninger.* *Det må videre redegjøres for hvilke oppgraderinger eller endringer i kraftnett, transformatorer, kjøling, teknisk infrastruktur, reservekraft, trafikk og øvrige systemer som vil være nødvendige ved eventuell framtidig oppskalering.* *2. Reguleringsformål og avgrensning* *Ettersom datasentre representerer en relativt ny type arealbruk med betydelige konsekvenser knyttet .l kraftbruk, teknisk infrastruktur, støy og døgnkontinuerligdrift, må reguleringsbestemmelsene være tydelige og avgrensede.* *Det må komme klart fram hvilke rammer reguleringen skal åpne for, og hvilke endringer som eventuelt vil utløse ny reguleringsprosess eller ny poli.sk behandling.* *3. Realistiske visualiseringer* *Det må utarbeides realistiske visualiseringer av anlegget i ulike størrelser fra sentrale punkter i bygda, inkludert boligområder i alle høyder, hovedvei, gang- og sykkelvei, innfartsårene .l sentrum og øvrige nærliggende områder. Visualiseringene må vise både dag- og nattforhold med og uten lys, samt sommer- og vinterforhold. Bygg for evt annen tilknyttet næring skal også være tegnet inn. Kantsoner, parkering, avfallshåndtering osv skal også være tegnet inn.* *4. Støy og lavfrekvent lyd* *Det må gjennomføres grundige utredninger av både hørbar støy og lavfrekvent støy/infralyd fra tilsvarende datasenteranlegg. Utredningene må inkludere døgnkontinuerlig drift, kjøleanlegg, transformatorer, reservekraft og ventilasjonssystemer. Dette skal så brukes i videre arbeid med hvordan lyd forplanter seg i dalføre gjennom ulike årstider og værforhold. En kartlegging av hvordan lyden oppleves fra ulike steder skal fremlegges.* *5. Lysforurensning* *Det må utredes hvordan sikkerhetslys, driftslys og annen belysning vil påvirke omkringliggende natur, boligområder, naturopplevelse og insektsliv. Skal det være annen næring tilknyttet datasenteret, så skal også denne næringen sin lysforurensning være kartlagt.* *6. Samfunnssikkerhet og kritisk infrastruktur* *Det må gjennomføres en utvidet ROS-analyse som vurderer samfunnssikkerhet, fiberinfrastruktur, cyberrisiko, fysisk sikkerhet, beredskap og eventuell framtidig betydning som kristisk digital infrastruktur. Det må også vurderes hvordan et slikt anlegg påvirker samlet sårbarhet i et trangt dalføre med begrensede alterna.ve infrastrukturlinjer.* *Dette burde spesielt tas i betraktning med tanke på at vi er en del av kongsbergregionen.* *7. Reservekraft, batterianlegg og teknisk infrastruktur* *Det må redegjøres for behov for dieselgeneratorer, drivstofflagring, UPS-systemer, batteribanker, transformatorer og annen teknisk infrastruktur, inkludert konsekvenser knyttet .l støy, brannfare og beredskap. Det skal komme tydelig frem hvor ofte aggregatene skal testes og evt hvilken lyd de da gir fra seg.* *8. Tilbakeføring og økonomisk ansvar* *Det må utredes hvem som har økonomisk ansvar for tilbakeføring av området dersom prosjektet ikke realiseres, selges videre eller avvikles på et senere tidspunkt. Det må vurderes krav om økonomiske garan.er for opprydding og tillbakeføring.* *9. Kulturmiljø og landskapskarakter* *Tiltaket må vurderes opp mot Rollags identitet som kultur- og naturbygd, inkludert påvirkning på Middelalderdalen, kulturmiljø, reiseliv, tilflytting og opplevelsen av bygda som inngangsport .l natur- og kulturverdier i Numedal. Hva er verdi for de som bor i Rollag sentrum?* *10. Samfunnsøkonomi og arbeidsplasser* *Det må legges fram realistiske vurderinger av antall faste lokale arbeidsplasser etter ferdigstillelse, inkludert hvilke typer stillinger det er snakk om, hvor mange som forventes å være lokalt rekrutterbare, og hvordan automatisering påvirker framtidig bemanningsbehov. Dersom prosjektet forutsetter flytting, må det redegjøres for hvordan boligbehov og eventuell framtidig boligbygging skal håndteres.* *11. Alternativ bruk av området* *Det må mere grundig vurderes alterna.ve næringsformål med lavere kraftbehov, mindre miljøpåvirkning og høyere lokal sysselsetting.* *12. Samlet belastning og kraftprioritering* *Tiltaket må vurderes i sammenheng med det økende regionale og nasjonale presset på kraftressurser, naturinngrep og nettutbygging. Det må vurderes hvorvidt denne*	tilstrekkelig tid til utredninger og offentlig medvirkning. Videre planprosess er og vil gjennomføres i samsvar med plan- og bygningslovens krav til varsling, offentlig ettersyn og medvirkning. Sommerhalvåret kan samtidig være godt egnet til en rekke utredninger; blant annet natur- og miljøforhold. Det er videre registrert merknader knyttet til maksimal framtidig utbygging, byggetrinn og behov for tydeligere avgrensning av reguleringsformål. Endelig arealbruk, omfang og reguleringsbestemmelser vil bli vurdert og konkretisert som del av reguleringsplanarbeidet. Innspill om behov for tydeligere rammer og vurdering av ulike utviklingsscenarioer tas med videre. Innspill om realistiske visualiseringer, bygningsvolumer, høyder, tekniske installasjoner og samlet industripreg er relevante forhold som vil vurderes nærmere i forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplan og tilhørende illustrasjonsmateriale. Støy, herunder lavfrekvent støy, infralyd og støy fra tekniske installasjoner, er tema som vil inngå i videre konsekvensutredning der dette er relevant. Det samme gjelder vurderinger av lysforhold og eventuell påvirkning på nærmiljø, landskap og natur. Når det gjelder samfunnssikkerhet, reservekraft, batterianlegg, teknisk infrastruktur, cyberrisiko og kritisk infrastruktur, vil dette vurderes i ROS-analyse og øvrige vurderinger av samfunnssikkerhet og beredskap som del av planarbeidet. Merknader knyttet til tilbakeføring av området, konkursrisiko, framtidige eierskifter og økonomiske garantier er forhold som vil kunne ligge utenfor reguleringsplanens direkte virkeområde og vil i hovedsak være privatrettslige eller forretningsmessige forhold. Innspillet løfter også fram forhold knyttet til kulturmiljø, landskapskarakter, reiseliv, bokvalitet, nærmiljø og Rollags identitet som natur- og kulturbygd. Dette er relevante tema som vil vurderes videre gjennom planprosessen og i konsekvensutredningen der dette er aktuelt. Trafikale forhold, gang- og sykkelforbindelser, anleggs-gjennomføring, byggeaktivitet og anleggstrafikk vil også inngå i videre vurderinger av planforslaget. Det samme gjelder spørsmål knyttet til energibehov, samlet belastning på kraftsystemet og teknisk infrastruktur. Når det gjelder vurdering av alternative næringsformål, bemerkes det at planprosessen skal avklare framtidig arealbruk innenfor planområdet. Naturpåvirkning, grunnforhold, overvann og miljømessige konsekvenser vil bli vurdert i tråd med gjeldende krav etter plan- og bygningsloven, KU-forskriften og relevant sektorlovgivning. Det er også registrert merknader knyttet til utnyttelse av overskuddsvarme og behov for tydeligere avklaringer rundt dette. Eventuelle løsninger og vurderinger knyttet til energigjenvinning vil inngå i videre planarbeid der dette er relevant.

	typen kraftkrevende virksomhet representerer riktig prioritering av regionale kraftressurser. *13. Gang-, sykkel- og reiselivsinteresser* *Det må vurderes hvordan tilltaket vil påvirke gang- og sykkelvei, sykkelturisme, ferdselsårer og opplevelsen av Rollag som natur- og kulturdestinasjon. Området ligger langs viktige innfartsårer .I bygda og vil være svært synlig for både tilreisende, syklister og myke trafikanter. Det må derfor utredes hvordan støy, lys, visuell påvirkning og industrielt preg vil påvirke opplevelsesverdi og attraktivitet over tid.* *14. Samlet industripreg og påvirkning på nærmiljø* *Det må vurderes hvordan døgnkontinuerlig drift, sikkerhetsgjerder, kameraovervåkning, tekniske installasjoner og industrielt preg vil påvirke nærmiljøet og opplevelsen av området over tid. Videre må det vurderes hvilke konsekvenser tiltaket kan få for nærliggende eiendommers verdi og attraktivitet.* *Reguleringsplanen må konkretisere bygningsvolumer, høyder, tekniske installasjoner og fysisk omfang langt tydeligere enn det som foreligger i dag. Uten dette blir det umulig å vurdere reelle konsekvenser for landskap, nærmiljø, støy og visuell påvirkning.* *15. Anleggsfase, byggeaktivitet og anleggstrafikk* *Det må utredes hvilke konsekvenser anleggsfasen vil ha for nærmiljøet, inkludert støy, anleggstrafikk, tungtransport, støv, vibrasjoner, trafikksikkerhet og belastning på gang og sykkelvei. Det må også redegjøres for forventet varighet på byggeperioden, arbeidstid, eventuelle nattarbeider og hvordan anleggsaktiviteten vil påvirke bokvalitet, nærmiljø og ferdsel gjennom området over tid. Det må også redegjøres for eventuelle behov for oppgradering av offentlig infrastruktur, samt hvilke kostnader som eventuelt vil påføres kommune og fellesskap.* *16. Utnyttelse av overskuddsvarme* *Siden prosjektet begrunnes med utnyttelse av overskuddsvarme/spillvarme, må det foreligge en konkret plan for hvordan denne energien skal benyttes innen reguleringen godkjennes. Det må redegjøres for hvilken næring eller virksomhet som skal ta i bruk varmen, nødvendig infrastruktur, skisser skal fremlegges og det skal komme tydelig frem hvordan løsningen skal være operativ samtidig med oppstart av datasenteret.* *17. Naturpåvirkning* *Det må gjennomføres geotekniske undersøkelser av grunnforholdene i området, inkludert vurdering av tidligere våtmark, fyllmasser, stabilitet, behov for sprenging og mulige konsekvenser for nærliggende eiendommer og infrastruktur.* *18. Formål, datatyper og samfunnsbehov* *Det må redegjøres tydeligere for hvilken type virksomhet og datalagring prosjektet er ment å betjene, samt hvilket konkret samfunnsbehov prosjektet skal dekke. Prosjektet har blant annet bli_ omtalt som et datasenter for lagring av «norsk data». Det må derfor avklares hva dette innebærer i praksis* *Jeg mener det vil være uforsvarlig å gå videre med reguleringsarbeidet uten at disse forholdene er grundig utredet og gjort tilgjengelig for offentligheten i videre prosess. Med bakgrunn i prosjektets størrelse, kompleksitet og potensielle konsekvenser mener jeg det vil være unødvendig å presse fram en rask planprosess uten tilstrekkelig tid til faglige utredninger og reell medvirkning.»*	
Per Håkon Nervold, 24.05.2026	*«Likelydende høring sendt statlige myndigheter v/Miljøverndepartementet og Norges Naturvernforbund.* *Høringssvar: Detaljreguleringsplan Numedal Næringspark, plan ID 2026/001* *Innspill til planprogram og videre planprosess.* *Jeg viser til varsel om oppstart og planprogram for Numedal Næringspark, og ønsker å komme med følgende innspill basert på tidligere bekymringer og vurderinger* *1. Krav om tydelig planprogram og medvirkning.* *Det bes om at planprogrammet oppdateres med en klar og detaljert beskrivelse av hvilke næringer og virksomhetstyper som planlegges etablert. Dette er nødvendig for at berørte parter skal kunne ta stilling til konkrete konsekvenser og delta aktivt i medvirkningsprosessen.* *2. Omfattende konsekvensutredning og ROS-analyse.* *Planprogrammet må utvides med grundige konsekvensutredninger for alle relevante tema, herunder støy, belysning, trafikk, samfunnssikkerhet, flom, brann- og eksplosjonsrisiko, luftforurensning og ringvirkninger på natur og nærliggende eiendommer. Det bes om en helhetlig ROS-analyse som tar hensyn til både tekniske, miljømessige og samfunnsmessige risikofaktorer.* *3. Flom, naturverdier og rødlistede arter.* *Det bes om oppdaterte kartlegginger av naturtyper og rødlistede arter, spesielt med fokus på Numedalslågen, våtmarksområder og truede arter som elvemusling, lokal ørretbestand og insekter. Planområdet er registrert som flomsone og inneholder sårbare naturtyper, noe som tilsier at området er lite egnet for kraftkrevende og støyende næring. Næringsetableringer i dette flomlandet må kunne forberedes for opp mot en 500 års flom i Lågen. Alle Industribygg og uteområder her må være robuste for å tåle flomvann og ha pålagte beredskap og evakueringsplaner tuftet i gjeldende Kommuneplan.* *4. Infrastruktur og ringvirkninger med plagsom støy.* *Det bes om en samlet vurdering av behov for ny kraftinfrastruktur, strømlinjer og transformatorer, og hvordan dette vil påvirke nærmiljøet visuelt, estetisk og helsemessig. Det må også gjennomføres analyse av grunnforhold, behov for sprenging og mulige ringvirkninger på tilliggende eiendommer. Opplevelser og erfaring fra tiden mens «gamlefabrikken med senkesmie», Kongsberg automotive A/S, (KA) var i drift fram til nedleggelse 2018 må danne grunnlag for videre og eventuell utvidelse av dagens industriområde. Som nabo til denne virksomheten opplevde vi naboer i Ramsrudvegen spesielt støy fra ventilasjonsvifter døgnkontinuerlig, 24/7 samt rystelser i bakkenivå. Spesielt opplevdes støyen som en svært plagsom dur ved opphold utendørs.*	Mange av temaene vil være relevante i det videre planarbeidet, herunder naturmangfold, flomfare, samfunns-sikkerhet og beredskap, støy, lysforhold, energibehov, kraftinfrastruktur, grunnforhold, vannmiljø og konsekvenser for omkringliggende bebyggelse og omgivelser. Det vises også til forhold knyttet til ROS-analyse og konsekvensutredning etter gjeldende regelverk. Disse temaene vil bli vurdert videre som del av planprosessen og tilhørende fagutredninger. Det bemerkes samtidig at planprogrammet er et overordnet dokument som skal beskrive hvilke problemstillinger som skal utredes videre, og ikke et dokument som skal gi endelige avklaringer eller konklusjoner om fremtidig utbygging på nåværende tidspunkt. Flere av forholdene som omtales i innspillet vil derfor først kunne vurderes nærmere i senere planfase. Når det gjelder konkrete virksomheter, fremtidige aktører og endelig omfang av eventuell datasentervirksomhet, er dette forhold som ikke nødvendigvis er endelig avklart på planprogramstadiet. Reguleringsplanen skal legge rammer for mulig arealbruk innenfor planområdet. Innspill knyttet til flomfare, hensyn til Numedalslågen og krav til robuste løsninger og beredskap tas med videre i planarbeidet. Eventuelle krav og vurderinger vil måtte skje i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og nasjonale retningslinjer.

	5. Føre-var-prinsippet og juridiske krav særlig om et datasenter skal etableres *Føre-var-prinsippet og naturmangfoldloven § 9 må danne grunnlag, og ber om at planprosessen legger til grunn at tiltakshaver må sannsynliggjøre at etableringen ikke medfører vesentlig skade på naturmangfoldet. Det bes om at alle krav i KU-forskriften følges opp, spesielt § 14 om innhold i planprogram og utredningsalternativer.* *Signaler om mulig etablering av et energikrevende datasenter bekymrer sterkt. Et slikt senter krever som kjent svært store energi mengder av såkalt «grønn» energi her med lokal vannkraft. Hvor stor lokal samfunnsnytte og bærekraft en slik etablering utgjør må vurderes nøye. Konsekvensene er: -Minimalt med nye arbeidsplasser for folk i bygda. - Konsesjonskraft selges på «billigsalg med lange bindende kontrakter som er prisdrivende for husholdninger og folk flest. – Store mengder varme går tapt da slike anlegg må kjøles ned. Spillvarmen er betydelig og vil være svært negative om utslipp skjer til atmosfæren eller til vann. Nummedalslågens tålegrense ble allerede sterkt miljømessig ødelagt ved etableringen av Djupedal kraftregulering 1976. En av norges beste ørretbestander og sportsfiske elvestrekninger ble da ødelagt. Om EUs vanndirektiv skal gjelde så må tiltak planlegges for å bringe vannkvaliteten og livsgrunnlaget for fisk etc. heves opp til god økologisk tilstand. Mer oppvarmet kjølevann fra et datasenter kan ikke aksepteres og vil forverre elvemiljøet i Lågen.* *6. Realistiske scenarier og alternativer.* *Planprogrammet må suppleres med relevante og realistiske scenarier for utvikling, slik at konsekvenser av ulike kombinasjoner av næringer og virksomhetstyper blir tydeliggjort. Avslutningsvis bes det om at alle relevante tema blir forsvarlig utredet, og at planprosessen tar hensyn til både miljømessige, samfunnsmessige og juridiske aspekter.»*	Det tas også til orientering at det vises til tidligere erfaringer med støy fra eksisterende industrivirksomhet i området. Eventuelle støyforhold og krav til avbøtende tiltak vil bli vurdert nærmere gjennom videre planarbeid og aktuelle fagutredninger. Når det gjelder vurderinger knyttet til energipolitikk, kraftmarked, strømpriser, konsesjonskraft og overordnede samfunnsøkonomiske prioriteringer, ligger dette i stor grad utenfor det som reguleres gjennom en detalj-reguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Innspill om føre-var-prinsippet, naturmangfoldloven og behovet for grundige vurderinger av miljø-konsekvenser er en naturlig del av konsekvensutredningen. Det bemerkes også at planområdet allerede er et etablert nærings- og industriområde med eksisterende virksomhet og tidligere industriaktivitet.
Kulturformidlere og kulturnæringer, kunstnere og musikere med tilhørighet Numedal, 25.05.2026	*«Vi viser til varsel om oppstart av planprosess for Numedal næringspark, der vi oppfatter at hovedhensikten med planarbeidet er å legge til rette for storstilt etablering av datasenternæring i området, kombinert med et udefinert omfang av andre typer næringer. På nåværende tidspunkt fremstår det som uklart hvor datasenteret skal plasseres og eventuelt omfang av dette.* *Vi mener at en datasenteretablering er komplekst og må gå inn i mange ulike konsekvenstyper som må analyseres og svares ut i løpet av prosessen.* *Andre har gitt innspill på hvordan naturen vil påvirkes av et nytt industriområde, men natur og kultur er også vevd uløselig sammen. Kulturen vår er sterkt preget av naturen og vår opplevelse av kulturen blir i sin tur påvirket av naturen som omgir den.* *Som kulturformidlere og kunstnere nært knyttet til Numedal og omegn sin kulturelle identitet som nasjonal Middelalder dal med stolte tradisjoner av folkemusikk, folkekunst, arkitektur, naturhistorie og billedkunst er vi opptatt av mulige identitetsbrudd et datalagringssenter kan skape.* *Vi mener det må konsekvensanalysers hvordan et datalagringssenter med tilhørende næringer, dens økte trafikk og behov for infrastrukturelle bygninger, nye kraftlinjer, estetikk, belysning, støy og utforming påvirker områdets helhet. Hva vil det ha å si for Numedal sin historiske, kulturelle og tradisjonelle identitet?* *Numedal markedsfører seg nasjonalt som Middelalderdalen, og innehar ansvar for svært mange bygninger fra denne tidsepoken, og vi mener at det må utredes på en god måte hvilke konsekvenser etableringen kan få for dette miljøet, dets aktivitet, utfoldelse samt den tilhørende turisme som kulturen gir.* *Vi ber om at kulturelle relevante konsekvenser belyses av faglig kompetente fagmiljøer ihht. kravene i KU-forskriften (KU-forskriften §17). I og med at etableringen av et datalagringssenter med tilhørende næringer, kan få uante konsekvenser for det kulturelle miljøet, aktiviteten og dets renommé, langt utenfor planområdet.* *Vi mener også at det må konsekvens utredes hvordan det vil påvirke våre næringer, vår inntekt og vårt livsgrunnlag om et slikt senter med tilhørende økt modernisering av dalens veier, infrastruktur, ledningsnett og nybygg i sentrum av Rollag. Hva vil det ha å si for utøvelsen av kulturelle yrker? Hvilke negative ringvirkninger ikke bare lokalt, men regionalt vil et slikt senter ha?* *Vi gjør allerede nå oppmerksom på at det vil være aktuelt med klage på eventuelt planvedtak for å få prøvet om alle sider ved planforslaget er forsvarlig utredet, også innenfor kultur, historie og identitet.»*	Det bemerkes at planprogrammet skal beskrive hvilke tema og problemstillinger som skal vurderes nærmere gjennom reguleringsplan og konsekvensutredning, og ikke gi endelige avklaringer om tiltakets omfang eller utforming på nåværende tidspunkt. Endelig plassering, arealbruk og utbyggingsomfang vil bli vurdert videre i planprosessen. Innspillet løfter fram forhold knyttet til Numedals identitet som kultur- og historielandskap, herunder middelalderhistorie, tradisjonskultur, reiseliv og opplevelsesverdier. Dette er relevante tema som vil inngå i vurderingen av planens virkninger for kulturmiljø og landskap der dette er aktuelt. Det er også registrert merknader knyttet til hvordan støy, lyssetting, trafikk, teknisk infrastruktur, kraftlinjer og bygningsmessig utforming kan påvirke områdets karakter og opplevelsesverdi. Slike forhold vil bli vurdert nærmere som del av videre planarbeid og konsekvens-utredning. Når det gjelder spørsmål om påvirkning på kulturrelaterte næringer, reiseliv, aktivitet og omdømme, vil samfunns-messige konsekvenser og virkninger for lokalsamfunn og næringsliv være en del av det samlede vurderingsgrunnlaget i planprosessen, men på et overordnet nivå. Kulturmiljø, landskap og øvrige relevante tema vil bli vurdert i tråd med gjeldende krav etter plan- og bygningsloven og KU-forskriften, med bruk av relevant fagkompetanse der dette er nødvendig.
Gunvor Nervold Antonsen, 25.05.2026	*«Viser til mottatt varsel om oppstart av planprosess for Numedal næringspark. Jeg oppfatter varslet i retning av at hovedhensikten med planarbeidet er å legge til rette for storstilt etablering av datasenternæring i området kombinert med et udefinert omfang av andre typer næringer. På nåværende tidspunkt fremstår det som uklart hvor datasenter skal plasseres og eventuelt omfang av dette, og planprogrammet vi har fått presentert fremstår som mangelfullt.* *Jeg mener at den foreslåtte fremdriften i planarbeidet fremstår som urealistisk og altfor lynrask, med korte frister for alle parter, og alle ledd i prosessen. I kap. 3.4 er det lagt opp til utarbeidelse av et detaljert planforslag i løpet av juli–august 2026. Dette er en svært kort tidsperiode, og sammenfaller med sommerferien, noe som i praksis vil gjøre det veldig vanskelig å gjennomføre nødvendige og grundige utredninger. Det er også viktig og avgjørende at det legges opp til en reell og tilstrekkelig medvirkningsprosess, ikke kun informasjonsmøte. Berørte parter må gis reell mulighet til å komme med innspill underveis i*	Det bemerkes innledningsvis at planprogrammet er et overordnet dokument som skal beskrive rammer for planarbeidet og redegjøre for hvilke tema som skal konsekvensutredes og vurderes nærmere i den videre regulerings-prosessen. Planprogrammet skal ikke gi endelige avklaringer eller konklusjoner om tiltakets gjennomføring, omfang eller konsekvenser på nåværende tidspunkt. Videre planprosess vil følge plan- og bygningslovens krav til varsling, offentlig ettersyn og medvirkning. Kommunen vil

	prosessen. *Datasenteretablering er svært komplekst og går inn i mange ulike konsekvenstyper som må analyseres i og svares ut i løpet av prosessen.* *Helt generelt vil jeg peke på at datasenter er svært kraftkrevende, støyende, forurensende og kan skape store følgekonsekvenser for tilstøtende områder og natur. Alle slike relevante konsekvenser forventes det at belyses av faglig kompetente fagmiljøer ihht. kravene i Kuforskriften (KU-forskriften §17). I og med at etableringen kan få store konsekvenser for miljøet langt utenfor planområdet gjøres det allerede nå oppmerksom på at det vil være aktuelt med klage på eventuelt planvedtak for å få prøvet om alle sider ved planforslaget er forsvarlig utredet.* *Jeg vil især nevne konsekvensanalyser for:* *- Støy, konsekvenser både for mennesker, fugler og dyr.* *- Belysning og opplysning av området, og dets påvirkning på omgivelser for natur, dyr og fugler, samt mennesker, og for det kulturelle uttrykket, særpreget på skogbygda.* *- Konsekvenser for hva et datasenter og et utvidet næringspark område med tilhørende næringer vil ha å si for det kulturelle uttrykket og identiteten til Rollag som Middelalder dal, destinasjon på Nasjonalsykkelrute, og som vertskommune for Trillemarka Rollagsfjell naturreservat.* *- Verditap av nærliggende eiendommer for naboer, og om etableringen vil bli til hinder for eventuelle ønskede andre mindre nyetableringer i Rollag.* *- Livskvalitets-tap og bolyst-tap for naboer og innbyggere i Rollag.* *- Overvåkning av området, samt inngjerding.* *- Samfunnssikkerhets risiko, behov for beredskap ifbm. mulig angrep.* *Brann og eksplosjons risiko, spredning og omfangs risiko ved det.* *- Trafikk; anslag av anleggstrafikk og følgetrafikk ved drift.* *- Behov for oppgradering av veier ifbm. økt trafikk, samt hvor store kostnader det offentlige må ta av kostnader for oppgraderinger av infrastruktur.* *- Sikkerhet for gangstier og myke trafikanter, og behovsvurdering for utvidelse av eksisterende gang og sykkelstier.* *- Hva det vil ha å si for omliggende natur samt kulturell identitet at utvidede veier og infrastruktur må etableres, som nevnte Nasjonalsykkelrute, Middelalder dal m.m* *- Påvirkning av natur og omgivelser i stort omkringliggende areal.* *- Temperaturpåvirkninger fra anlegg i nærmiljøet.* *- Luftforurensning, utslipp, lukt.* *- Avfallshåndtering, samt ansvar ved tilbakeføring, hvem skal rydde opp ved nedleggelse av etablerte næringer.* *- Risiko for avrenning og forurensende utslipp i grunnen.* *I tillegg nevnes behov for* *- Analyse av grunnen det skal bygges p, samt redegjørelse for behov for type grunnarbeider på tomten, som sprenging, og gjenoppbygging av solid grunn.* *Dagens grunn, slik den ligger planert ut etter 2023, er fylt opp med løsmasse fra området, samt røtter og treavfall fra hugging av de i kring liggende kantsonene/skogbeltet som opprinnelig lå rundt KA, fylt på over landskapet som besto av delvis meander og våtmark.* *- Analyse av mulige ring-virkninger på nabotomter, ved evn. sprenging og graving.* *- Oversikt over nødvendig tilhørende infrastrukturs behov, for areal i luft, på grunn, og i vann, og hvordan infrastrukturinstallasjoner vil påvirke nærmiljø, både visuelt og estetisk på det kulturelle landskapet, og det natur-messige, og helsemessig for mennesker. F. eks stråling, strømsensitivitet, varmepåvirkning, utsikt etc.* *- Plan for gjenoppretting av kantsoneskjermer, både lovpålagte og i hht tidligere reguleringsplan 1985, avtalefestet med naboer.* *Det bør og utredes hvilke andre alternative næringer som kan etableres om ikke datasenter blir aktuelt. Slik planene ble presentert på info-møtet foreligger ingen konkrete planer, kun visjoner.* *Jeg vil også peke på at foreslåtte tomt fremstår som uegnet og uheldig med tanke på datasenter-etablering. Deler av planområdet ligger innenfor registret flomsone (NVE), nær Numedalslågen. Et datasenter med transformator og stort kraftbehov vil kunne generere store mengder overskuddsvarme som vil kunne få ødeleggende konsekvenser for truede arter og omliggende sårbare naturtyper. Man kan ikke risikere at etableringen påvirker temperaturen i Numedalslågen og tilhørende våtmarksområder.* *Man må videre se på om det vil skje innvirkning på Numedalslågen, som også får konsekvenser ifht. den regionale Oslofjordsatsningen.* *Det er kartlagt og vurdert av Statsforvalter at landformene kroksjø (NT) og meander (NT) er i områder i Rollag, som er innlemmet i planområdet, eller i nærclknytning. Annen nærliggende områder består av åpen flomfastmark (NT) med flomskogsmark (VU), og lågurtskog (VU). I cllegg har miljødirektoratet NiN limnisk kartlagt nærliggende tjønn som naturtype grytehullsjø (NT).* *Behov for ny kraftinfrastruktur som følge av datasenteretablering forutsettes vurdert i sammenheng med denne planprosessen. Behov for nye strømlinjer, transformatorer etc kan ikke vurderes fristilt fra planprosessen som generer behovet for tiltakene.* ***Konsekvensutredning, utredningstema og kunnskapsgrunnlag.*** *I forskrift om konsekvensutredninger § 14 Krav til innholdet i planprogram og melding med forslag til utredningsprogram stilles det konkrete krav til innhold i et planprogram. Etter min vurdering må flere av kravene følges opp og svares ut i foreliggende planprogram.*	som planmyndighet vurdere behovet for tilstrekkelig framdrift opp mot planens kompleksitet og behovet for forsvarlig saksbehandling. Når det gjelder utredninger vil flere av disse måtte utredes i sommersesongen. Innspillet peker på en rekke tema som ønskes nærmere vurdert og konsekvens-utredet, herunder støy, lysforhold, trafikk, luftforurensning, temperatur-påvirkning, samfunnssikkerhet, overvann, grunnforhold, naturpåvirkning, kultur-miljø, energibehov og teknisk infrastruktur. Dette er tema som i stor grad allerede er omtalt i plan-programmet, og som vil bli vurdert nærmere gjennom videre planarbeid og konsekvensutredning der det er relevant. Når det gjelder spørsmål om overvåkning, inngjerding, sikkerhets- og beredskapsmessige forhold, vil dette inngå som del av ROS-analysen og vurderinger av samfunnssikkerhet og kritisk infrastruktur. Merknader knyttet til trafikk, anleggsgjennomføring, myke trafikanter, behov for gang- og sykkelløsninger og eventuelle oppgraderinger av veg-systemet tas med videre i arbeidet og vil vurderes nærmere som del av planprosessen. Det er videre registrert innspill knyttet til behov for vurdering av alternative utviklingsscenarier og ulike typer næringsformål innenfor planområdet. Endelig arealbruk, omfang og reguleringsbestemmelser vil bli avklart gjennom videre planarbeid. Det bemerkes samtidig at planprogrammet skal beskrive aktuelle problemstillinger og utredningsbehov, og ikke detaljere endelig utbyggingsløsning på nåværende tidspunkt. Innspillet om behov for tydeligere avklaringer knyttet til byggehøyder, bygningsvolumer og ulike utbyggingsscenarier tas med videre. Dette vil vurderes nærmere i forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplan og tilhørende konsekvensutredning. Naturmangfold og miljøforhold; Naturmangfold, vannmiljø og miljøpåvirkning vil bli utredet og vurdert i samsvar med krav i plan- og bygningsloven, KU-forskriften og naturmangfoldloven. Relevante registreringer og tilgjengelig kunnskaps-grunnlag vil inngå i vurderingene. Når det gjelder føre-var-prinsippet og henvisning til naturmangfoldloven § 9, vil dette inngå som del av de vurderinger som skal foretas i videre planbehandling. Innspill knyttet til kraftbehov, energiløsninger og eventuell tilhørende infrastruktur vil også inngå i det videre arbeidet. Eventuelle behov for oppgraderinger eller nye tekniske anlegg vil måtte vurderes nærmere som del av planprosessen og relevante faglige avklaringer. Det bemerkes samtidig at enkelte forhold som framtidige forretningsmessige disposisjoner, økonomisk lønnsomhet og kommersielle vurderinger ligger utenfor reguleringsplanens direkte formål og virkeområde. Merknadene følger saken videre som del av det samlede beslutningsgrunnlaget i planprosessen.

Beskrivelse av tiltaket - KUF § 14 bokstav a

Slik planprogrammet fremstår nå, er det ikke mulig for høringsparter og andre berørte å ta stilling til hvilke konkrete kombinasjoner av næringer og industrier som kan etableres som følge av planprosessen.

Dette er en alvorlig feil, da forutsetningen om et næringsområde på tomten bygger på en gammel planprosess som mangler konsekvensutredninger i det hele tatt. En ny planprosess etter gjeldende regelverk må da utrede alle konsekvenser av planforslaget.

Jeg understreker derfor viktigheten av at planprogrammet suppleres med beskrivelse av planlagte underformål og virksomhetstyper, samt hvilke konkrete problemstillinger som vurderes som aktuelle, jf. KUF §14 bokstav a. Dette blant annet for å legge til rette for medvirkning, og som grunnlag for å vurdere behov for utredninger og utredningsalternativer, jf. § 14 bokstav b og c.

Behovet for konsekvensutredninger og ROS analyse vil i denne planprosessen bli svært omfattende, da område mangler tidligere vurderinger, og omfanget av formålene som det legges til rette for fremstår som uavklarte.

I et planprogram eller melding med utredningsprogram skal det beskrives relevante og realistiske alternativer. Dette går frem av § 14. Jeg kan ikke se at planprogrammet i tilstrekkelig grad viser forståelse til å skulle vise ulike scenarier og alternativer som skal vurderes.

Det er helt sentralt at reguleringsplanen konkretiserer bygningsvolumer og høyder. Uten dette blir planforslaget for lite forutsigbart.

Planprogrammet fremstår med et tydelig ønske om stor grad av fleksibilitet. Dette medfører usikkerhet knyttet til hva som faktisk vil bli etablert, tilhørende virkninger og konsekvenser. Forslaget om nye underformål og virksomhetstyper, og ulike kombinasjoner av disse, innenfor planområdet innebærer at det vil kunne være flere ulike scenarier for utvikling/utbygging innenfor planområdet.

Etter min vurdering er det viktig å tydeliggjøre relevante og realistiske scenarier, herunder for å synliggjøre konsekvenser, hvorvidt en type underformål/arealformål kan være begrensende for bruk av tilgrensende områder og andre tomter innenfor planområdet, og hvorvidt det er scenarier/kombinasjoner som øker de negative virkningene. Kunnskap som fremskaffes gjennom slike vurderinger utgjør en viktig del av planens beslutningsgrunnlag.

Med bakgrunn i ovennevnte vil jeg hevde at planprogrammet må suppleres med relevante og realistiske scenarier/alternativer og at kombinasjon av underformål/virksomhetstyper beskrives tydelig, jf. § 14 bokstav c. Vi viser også til del 2 i M-1941.

Ulike scenarier for fremtidig utvikling (utredningsalternativer) – KUF § 14 bokstav c må vurderes opp mot blant annet forurensningstema som utslipp til luft, herunder klimagassutslipp, støy, naturtyper, vannmiljø, energi og energiløsninger, beredskap og ulykkesrisiko, landskap og friluftsliv.
Ihht. KUF § 21 vil også tema energiforbruk og energiløsninger være svært viktig for denne planprosessen.

<u>Hensynet til naturverdier og rødlistede arter i området</u>

Med dagen kunnskapsgrunnlag fremstår området som et lite område for etablering av støyende og kraftkrevende næring som datasenter, eller lignende.

Som planprosessen helt sikkert vil vise og vi som er lokalkjente selvfølgelig allerede vet; er området preget av viktige naturtyper og kultur av stor verdi. Deler av selve planområdet er som nevnt registrert som naturtyper av stor verdi.

I tillegg finnes det en rekke truede og rødlistede arter både innenfor og svært tett på planområdet. Spesielt rødlistede fuglearter, flaggermus, og kjuker, er observert og registret i området, og Numedalslågen har flere arter som kan bli svært negativt påvirket av et kraftkrevende datasenter. Elevmuslingen er en art av stor verdi som er registret som truet, og tidligere registret i hele strekningen av Lågen som ligger langs planområdet, og må kartlegges på nytt. Det vil også bli nødvendig med nyere kartlegginger ettersom det er biologisk kjent stort potensiale for rødlistede sandinsekter i området, som f.eks brun sandjeger.

Kort oppsummert er området ikke egnet som utslippskrevende industri/næringsområde. Det ville den gamle planprosessen etter 1985 loven ha vist dersom den loven hadde hatt krav til konsekvensutredninger.

I og med at man nå går inn i en helt ny planprosess etter gjeldende lovverk, forventer jeg at alle relevante tema blir forsvarlig utredet. Konklusjonen kan da bli at området er svært dårlig egnet for etablering av et datasenter/produksjon sentere som er allmenn kjent kan ha negative konsekvenser for miljøet både innenfor og i nærheten av planområdet.

Føre-var-prinsippet
Jeg avslutter med å minne om føre-var-prinsippet. En miljørettslig politisk hovedregel om at mangel på full vitenskapelig sikkerhet ikke skal brukes som begrunnelse for å unnlate tiltak når menneskelig aktivitet kan medføre fare for alvorlig eller irreversibel skade på miljøet. Det innebærer å være forsiktig i forkant fremfor å reparere skader i etterkant. Og at Norge, gjennom det som er lovfestet i naturmangfoldloven § 9, pålegger beslutningstakere å ta sikte på å unngå vesentlig skade på naturmangfoldet, selv uten full kunnskap. Et prinsipp som snur bevisbyrden, slik at den som ønsker å gjennomføre et potensielt skadelig tiltak, må sannsynliggjøre at det ikke medfører stor skade.»

Anders Eriksrud, 25.05.2026	*«Innspillet er fra næringsbygg og bolig 75/16, Stærnesvegen 3, kalt «Teksle bygget», og eier Anders Eriksrud.* *Det er positivt at det blir jobbet med nye arbeidsplasser i bygda, etter Kongsberg Automotive blei lagt ned, blei det et tomrom av industrielt arbeid, og de aller fleste med stillinger som passer til denne type næring, pendler nå til Kongsberg.* *Men så kan en stille spørsmål om en skal bruke det beste næringsområde i Rollag til et kraftkrevende datasenter med forholdvis få arbeidsplasser. Satt litt på spissen kunne datasenteret like så godt ligget i den gamle nedlagte bygdeheimen i Veggli, med skrå tomt og nær tilgang til Mykstufoss kraftverk, en tomt som ikke kan brukes til industri formål, men kan gi varme til skole og helsehus.* *På det åpne møte 13.05, blei det stipulert med 10 faste arbeidsplasser ved et senter. I min beregning vil muligens 4 arbeidsplasser gå til vakthold. I Rollag finnes det ikke noe etablert vekter firma og det vil derfor være naturlig å leie inn i fra Kongsberg, som er det nærmeste. Vekteren vil normalt bo i nærheten av moder firma og vil komme fra Kongsberg. 4 stillinger vil gå til IT og det kan en sitte stort sett hvor som helst i Norge å styre. Så da sitter vi igjen med 2 arbeidsplasser som vil være en eller annen form for vaktmesterstillinger/renhold, og dette er naturlig blir personer boende i Rollag.* *For 75/16 er det noen flere punkter som må utredes før en plan blir utarbeidet.* *Planområdet nabo eiendommer:* *Etter plankartet ser jeg at planen strekker seg godt inn på 75/16 (min tomt). Mye av det ikke-bebygde arealet er tatt inn under planen. Det står ingen ting hva som planen inneholder innenfor mitt område. Etter en telefon til plan og ressurs blei jeg fortalt det er satt av til frisiktområdet, noe som er helt uaktuelt for meg. Etter lovverk er dette faktisk lov å gjøre, men i en liten kommune på vel 1400 innbyggere hvor alle kjenner alle er dette ikke veien å gå. Dette er oppskrift på å få negative og sinte naboer.* *En informasjon i forkant før planen blei sendt ut, ville vært ryddigere og i en liten bygd, hvor jeg stort sett kjenner alle som sitter i styret i Næringsparken, ville dette vært god folkeskikk.* *Som jeg skriver, er det uaktuelt å ha en slik regulering inn i mitt område.* *I 2013-2014 hadde vi en grensejustering med Stærnes fra 75/1 Nord Stærnes, av nettopp den grunn å ha mulighet til å benytte området til videreutvikling for vår næring 75/16. Om det gjelder lagring av ferdige produkter eller om det blir satt opp et næringsbygg til i dette området er ikke bestemt pr. idag, men å regulere det som frisiktområdet for Næringsparken som en heftelse på min eiendom er ikke aktuelt. Noe slikt vil også kunne redusere verdien på næringsbygget mitt betraktelig. Planområdet til Næringsparken må stoppe ved tomtegrensa. Og som Tore Bergstøl sa i det åpne møte, dette må være en feil. Jeg forventer dette blir korrigert i det nye plankartet.* *Støy* *Leser man om negative konsekvenser ved et datasenter er det støy og luftforurensning fra aggregater som ofte blir omtalt, og spesielt støy er en utfordring. I en kommende plan må støy konsekvens utredes med bøtende tiltak.* *Utdrag i fra anbefalte grenseverdier T-1442 retningslinje for støy i arealplanlegging:* *«Gjennomsnittlig grenseverdier innendørs må ikke overstige 42 dB, 25 dB om natten i soverom og WHO helseorganisasjon anbefaler ikke lydnivået overstiger 30 dB om natten. Utendørs skal grenseverdiene ikke overstige 55 dB i fri området nær bolig.»* *https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/forurensning/stoy/for-myndigheter/veileder-om-behandling-av-stoy-i-arealplanlegging/grenseverdier-for-stoy/anbefalte-grenseverdier-ved-nye-tiltak/* *75/16 har en stor boligdel i andre etasje med mange soverom, denne boligdelen ligger 33 meter i rett luftlinje fra grensa til Numedal næringspark. Bøtende tiltak og konsekvens utredning med maksimalestøynivåer etter myndighetene sine retningslinjer må inn i planen.* *I årene 2019-2023 blei støyskjermen som var påkrevd i reguleringsplanen i fra 1985 hogget rundt Næringsparken.* *Om den blei hogget lovlig eller ulovlig veit undertegnede pr dags dato ikke noe om, men i kommunen sine papirer kan jeg ikke se at det er gitt skiftelig tillatelse eller at det er sendt ut noe nabovarsel.* *Datasenter eller annen planlagt støyende industri på tomta må legges lengst vekk fra boligene, og skjermbelte eller lignende tiltak som reduserer støy samt grønt arealer, må legges imot boligområdene og fritidsboligene. Vifter og andre støyende elementer må legges i retning der det ikke er boliger, og støyende elementer må isoleres.* *Høyde på industribyggene vil også ha betydning, spesielt med høye viftetårn. Byggene må ikke overstige eksisterende høyder på di andre næringsbyggene i området og viftene må stå på bakke plan. Det må legges nok areal til frisiktsoner etc på eget areal.* *Bilde fra opprinnelig kantsone rundt Næringsparken, år 2010.* *Her er et eksempel av viktigheten med grenseverdier på støy;* *Når Rollag pulver lakkering kom i drift, blei det i reguleringsplanen ikke satt noen grenseverdier på støy. Viftene blei satt bak bygget i retning fritidsboligene. Under utarbeidelsen av reguleringsplanen ble det lovet at viftene ikke skulle være til sjenanse for hyttene, noe som ble uttalt kun muntlig. Når viftene kom i gang, ble det målt til 100 dB ved den nærmeste hytta. En klage fra hytteeierne ble sendt, men på grunn av at den mangelfulle reguleringsplanen ble det ikke gjort tiltak.*	Det vises innledningsvis til at planprogrammet er et overordnet dokument for den videre reguleringsprosessen. Formålet med planprogrammet er å beskrive hvilke problemstillinger og tema som skal utredes nærmere, og ikke å gi endelige avklaringer eller konklusjoner på nåværende tidspunkt. Flere av forholdene som tas opp i innspillet vil derfor være tema i det videre planarbeidet og konsekvensutredningen. Når det gjelder spørsmål om antall arbeidsplasser, samfunnsnytte, energibruk og disponering av næringsarealer, er dette forhold som vil inngå i vurderingen av planforslaget og de samfunnsmessige konsekvensene av tiltaket. Det bemerkes samtidig at reguleringsplanen i hovedsak vurderer arealbruk og fysiske konsekvenser av tiltaket. Innspill knyttet til planavgrensning mot eiendom 75/16 er registrert. Undertegnede har hatt telefonsamtale med Eriksrud, og avklart dette forholdet. Det er videre registrert merknader knyttet til manglende vegetasjonsskjerming og behov for grønne buffersoner mot bolig- og nærområder. Innspill om reetablering av vegetasjon, plassering av tekniske installasjoner, byggehøyder, støyreduserende tiltak og hensyn til omkringliggende bebyggelse vil inngå i videre vurderinger av utforming og avbøtende tiltak. Støy er et sentralt tema i innspillet. Det vil i forbindelse med reguleringsplan og konsekvensutredning bli gjennomført nærmere vurderinger av støyforhold, herunder eventuelle krav til avbøtende tiltak og oppfølging av gjeldende retningslinjer for støy i arealplanlegging. Dette vil omfatte både anleggsfase og driftssituasjon der det er relevant. Merknader knyttet til nytt vegkryss, trafikksikkerhet, tungtransport og forholdet til myke trafikanter tas med videre i planarbeidet. Trafikale forhold og løsninger vil vurderes nærmere som del av reguleringsprosessen. Når det gjelder strømforsyning, kapasitet i nettet, energibehov og eventuelle konsekvenser for framtidig næringsutvikling og kraftsituasjon, vil dette være en del av de tekniske og samfunnsmessige vurderingene i videre planarbeid. Spørsmål knyttet til framtidige kraftpriser, nettleie og kommunale inntekter vurderes i større grad som forhold utenfor reguleringsplanens direkte virkeområde. Innspill om samfunnssikkerhet og beredskap, herunder vurderinger knyttet til kritisk infrastruktur, vil inngå som del av ROS-arbeidet i plansaken. Det er også registrert merknader knyttet til framdrift og medvirkning. Videre planprosess vil gjennomføres i samsvar med plan- og bygningslovens krav til varsling, offentlig ettersyn og medvirkning. Disse forholdene er diskutert med kommunen tidligere. Når det gjelder forhold knyttet til framtidige forretningsmodeller, kraftavtaler, økonomiske disposisjoner og eierskap, anses dette i hovedsak som privatrettslige og kommersielle forhold

	Nytt Vegkryss. *I 2022 blei det bygget en ny veg inn til Numedal næringspark. Vegen låg markert i en eldre plan til Kongsberg Våpenfabrikk fra når di kjøpte tomta på 70-tallet, men vegen blei aldri bygget. Før Næringsparken etablerte vegen i 2022, samtidig med planering av omliggende areal.* *Gangstien som ble etablert på 90 tallet går over i småveien Stærnesvegen, akkurat der den nye vegen til Næringsparken går ut i Stærnesvegen og det har oppstått et 3 armet kryss, 4 armet om man regner med min innkjørsel. Veien fra Næringsparken er pr dags dato ikke tatt i bruk.* *I statsforvalteren svar på klagen for vegen i 2022 står det:* Det fremgår av søknaden at den nye avkjørselen er tenkt benyttet av personbiler til kontordelen på området. Søker mener dette vil redusere personbiltrafikken, og skape et bedre og sikrere trafikkbilde inne på den delen av eiendommen som er brukt til mer tradisjonell industri. *Skal denne nye vegen tas i bruk av tungtrafikk, må det konsekvens utredes og søkes omdisponering. Det må unngås at det blir et tungt trafikkert kryss med mulighet og får tungtrafikk fra 3 kanter, i et område der gangvei med barn og myke trafikanter ferdes.* *Nett og strøm* *Når næringslivet i Rollag hadde sine glansdager og Kongsberg Automotive, Rollag pulverlakk, Numedal potetlager og Teksle Byggevarer dreiv de forskjellige næringsbygga for fullt, gikk det mye strøm. I ettertid har Næringsparken oppgradert strømlinja inn til næringsbygget. «Kongsberg Automotive brukte nesten like mye strøm som konsesjonskrafta har til rådighet», fortelles det på bygda.* *Det må konsekvens utredes at om et datasenter skal etableres og bruke like mye strøm som KA-bygget gjorde, samt at det kanskje også bygges mer industri, om det gamle luftspennet over Lågen ha nok kapasitet til å dra alt dette?* *Spesielt om det blir etablert enda mer aktivitet i andre eldre næringsbygg, så må det ikke resultere i at et bygg eller en bedrift som ønsker å etablere seg i etterkant, ikke får nok kraft, og må koste oppgradering av linja selv.* *I tillegg må det utredes om prisene på kraft og nettleie vil stige.* *Et eksempel er: I dag selger kommunen konsesjonskrafta si på det åpne marked med muligens en snitt pris på 70 øre. Med en stor kraftkrevende bedrift vil det være naturlig og forhandle pris, og med så mye kraft som et datasenter trenger vil de få stor makt. Dette kan medføre at kommunen taper betydelig på den reduserte prisen, og med en kommune som Rollag som har et regnskap som nesten går i null, vil kommunen måtte ta inn tapet på annen måte. Et eksempel er økt eiendomsskatt som vil ramme alle i Rollag kommune. Det samme gjelder nettleia til Rollag Everk.* *Vi som har bodd her en stund vet at Kongsberg Automotive forhandlet gode priser med Rollag Everk når de leverte kraft, og noen stemmer uttalte den gang at det førte til høyre nettleie.* *Konflikt og strid* *I dagens urolige verden er det umulig å ikke ta med dette i betraktningene. Et datasenter vil være naturlig terror- eller bombe mål ved en krig eller terror hendelse. En kan stille spørsmål til om det er hensiktsmessig å bygge et datasenter så nær området der barnefamilier bor. I en konsekvensutredelse vil en finne ut av farene ved og hvor utsatt slike datasentre er ved terror og krig.* *Eiendom og konsesjonskraft* *Numedal næringspark har en av de beste tomteområdene til å kunne ha ny næring på i Rollag. Den er flat og har lett ankomst i fra fylkesvegen. Det å bruke opp dette området til datasenter som gir lite arbeidsplasser, men samtidig bruker opp konsesjonskrafta til Rollag kommune, burde en tenke seg godt om på. Det må sees i sammenheng dette å utrede bærekraft ved etablering av et datasenter, både med tanke på å bruke mye av området og samtidig all konsesjonskrafta.* *Konsesjonskraft er en fri kraft som kommunen kan gjøre hva den vil med. Den kan selges ut på det åpne markedet som i dag, eller så kan en gi den som støtte til næringsliv til reduserte priser. Ved en økonomisk krise ordning for bedriftene i kommunen, kan en slik kraft med redusert pris være til god hjelp. Den muligheten mister Rollag ved å binde krafta mot et datasenter.* *Tid og fremdrift i planarbeid* *Det å få i gang et godt forankret planarbeid er viktig, der bygdefolket får mulighet til å uttale seg. Slik tidsplanen er lagt frem er det satt opp et voldsomt tempo. Hvorfor det?* *Sånne viktige saker bør få tid til å modne i befolkningen og politikere. Her ser vi at det er kort tid for uttalelse på planprogrammet, kort tid for politikere å uttale seg, kort til reguleringsplanen skal ut på høring, kort høringsfrist, kort frist før politikere skal ta en endelig avgjørelse, og inne i alt dette har vi fellesferien. En kan nesten lure på om det er et taktisk motiv bak dette?* *Ved å la reguleringen på slike kontroversielle næringer få gå over litt tid, vil en minske konflikt nivået i bygda. Det er ikke til å legge under en stol at bygda blir veldig delt, hvor noen er imot og andre er for. Dette kan føre til at innbyggere blir satt opp imot hverandre og en større temperatur i diskusjonene.* *Areal til datasenter* *I oppstartmøtet står det at tanken er å selge 18 daa tomt til datasenter. Etter mine målinger på Norges kart er Næringsparken med veier og asfaltert ute plass på 28 daa. Under møtet ble det lagt frem at det åpnet for varme til annen og ny næring på tomta.* *Totale arealet er på 49,5 daa, og om en trekker vekk 18 daa og 28 daa, så står Næringsparken igjen med 3,5 daa areal til ny næring. Dette er et areal som er klemt opp imot bolig husene*	som ligger utenfor reguleringsplanens formål. Undertegnede har samtidig forståelse for at temaene tas opp i plansammenheng. Innspill knyttet til hensynet til eksisterende boliger, fritidsbebyggelse og mindre næringsaktører i området tas med videre og vil inngå i vurderingen av tiltakets påvirkning på nærmiljø og omgivelser.

	mot øst. Skal en reetablere kantsona på 10 meter som det står i reguleringsplanen fra 1985, blir arealet også betraktelig mindre. Det vil si at om spill-varmen brukes til ny næring, så må det kjøpes eller tvangs ekspropriere areal fra naboer, eller bruke fra de eksiterende næringsbygg i området. *Små bedrifter og andre næringer* *Numedal næringspark med sin størrelse er stor aktør i Rollag sentrum, samme som Kongsberg Automotive var. I dette området er det flere mindre næringsbygg og små firmaer og annen næring.* *Jeg håper at nærliggende eiendommer blir respektert med sine delelinjer, arealer, næring og med sine mere nøktern drifter.* *I området ligger det også flere boliger og hytter. Det må være et krav at alle boligene og hytter, med sine beboere, skal ha et godt liv, beholde sin bolyst, og heller ikke få nedsatt verdi av sine eiendommer etter at et eventuelt datasenter blir etablert.* *Dette er momenter som også må konsekvens utredes.»*	
Sigurd Fjøse og Erna Wenche Østrem, 26.05.2026	*«Slik vi ser det har vi ikke fått tilsendt en detaljert reguleringsplan for uttalelse, men et såkalt planprogram, der de fleste forhold av betydning for planintiativet mangler fakta-grunnlag og begrunnelse. Materialet vi har fått tilsendt, framstår som ufullstendig.* *I Rettleder for kommunal planlegging er det forutsatt at planprogrammet skal inneholde alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger. Vi finner ikke at dette framgår som en del av det framlagte planprogrammet. På bakgrunn av foreliggende informasjon, framkommet skriftlig, og på informasjonsmøte 13. mai, er det vanskelig å gi sin støtte til prosjektet ut fra de planene som foreligger. Det anlegget som det er søkt om regulerings-plan for, er et næringskompleks av betydelig størrelse som vil prege lokalmiljøet.* *Noen momenter å vurdere:* • *Serverne vil kreve massiv kjøling, vifter og nødstrømsaggregater skaper vedvarende lavfrekvent støy.* • *Hva med lysforurensning om natten? Hvordfan vil trafikksituasjonen være i bygge og -driftsfasen? Anlegget er plassert i kjernen av Rollag nærområde.* • *Hvor stor andel av tilgjengelig kraft vil anlegge kreve, og i hvilken grad vil dette fortrenge behovet til annen, mer bærekraftig næringsvirksomhet i Rollag?* • *I hvilken grad kan anlegget medføre spenningsvariasjoner og redusere elkvalitet for nærliggende boliger og virksomheter?* • *Datasenteret i Rollag kan ikke påregne billig konsesjonskraft. I hvilken grad vil kraftprisen ha betydning for lønnsomhet og soliditet for etableringen?* • *Datasenter er kritisk infrastruktur og kan være høyrisikomål. Det er lite som skjermer den eksisterende lokaliseringen mot fiendlige angrep.* *Før endelig reguleringsplan kan behandles er det med andre ord en rekke forhold som må vurderes innenfor den oppsatte tidsfristen, bl.a* • *verdiskaping og samfunnsøkonomisk lønnsomhet.* • *Virkning på energisituasjonen av en kraftkrevende etablering i Rollag* • *Utnyttelse av spillvarme* • *Utbyggingsvolum og byggehøyder. Nåværende og framtidige planer* • *Hørbar støy, herunder lavfrekvent lyd* • *Påvirkning på bokvalitet, natur og miljø* • *Sikkerhetssituasjonen* ***Tidsaspektet*** *I henhold til dokumentene tas det sikte på at selve reguleringsplanen skal utarbeides i løpet av juli og august. Deretter skal det være en høringsperiode i september-oktober, og beslutning november 2026.* *Vi finner denne framdriftsplanen lite realistisk, og kortere enn det plan- og bygningsloven forutsetter for større prosjekter, Rettleder for kommunal planlegging, pkt 3.5.6:* *Fristen for å gi uttalelse til planforslaget skal være minst 6 uker. For store og kompliserte planer, kan det være behov for lengre frist. Det kan også gjelde der planforslaget legges ut til offentlig ettersyn og sendes på høring i ferietiden eller over offentlige høytider.* *Et annet viktig moment er at i regjeringens strategi for etablering av nye datasenter står det følgende:* *Aktørar som planlegg datasenter, har eit ansvar for å bidra til at overskotsvarme frå datasenteret kan nyttast. Regjeringa har derfor innført ei forskrift med krav om å gjennomføre ein kost-nytte-analyse av moglegheitene for å utnytte overskotsvarme frå datasenter på over 2 MW.* *Forskrifta tredde i kraft i 1. april 2025 og gjeld ved planlegging av nye datasenteranlegg.* *Det foreligger ingen informasjon om at muligheter for utnyttelse av spillvarme er en del av planene på nåværende tidspunkt. Det er vanskelig å forestille seg at seriøse aktørerer som kan nytte spillvarmen, vil være på plass innenfor det tidsvinduet planprosessen har forutsatt. Vi kan ikke se at planene vil være innenfor det nasjonale myndigheter forusetter.* ***Generelt*** *Ny næringsutvikling er viktig for Rollag kommune, og beboerne i kommunedelen Rollag. Det sentrale spørsmålet må imidlertid være:* *Er en etablering, innenfor denne næringen og av en slik størrelse som foreslås, den rette satsingen for Rollag?*	Innspillet tas til orientering. Det bemerkes igjen at planprogrammet er et overordnet dokument som skal beskrive formål med planarbeidet, aktuelle problemstillinger og hvilke tema som skal utredes videre i reguleringsprosessen og konsekvensutredningen. Planprogrammet skal ikke på nåværende tidspunkt konkludere eller gi endelige avklaringer for de forhold som skal vurderes videre. Tema som støy, lysforhold, trafikk, energibehov, kraftforsyning, samfunnssikkerhet og beredskap, naturmangfold, nærmiljø, bokvalitet, samfunnseffekter, spillvarme og øvrige miljø- og samfunnsvirkninger vil vurderes nærmere i det videre planarbeidet der dette er relevant. Det samme gjelder vurdering av utbyggingsvolum, byggehøyder og landskapsvirkninger. Innspill knyttet til vegetasjonsskjerming, trafikksikkerhet, gang- og sykkelforbindelser og bruk av nærområder tas med i det videre arbeidet. Når det gjelder spørsmål om økonomisk lønnsomhet, framtidige eierskap og kommersielle forhold, anses dette i hovedsak som privatrettslige og forretningsmessige forhold utenfor reguleringsplanens formål og virkeområde. Framdrift og høringsprosesser er og vil gjennomføres i samsvar med plan- og bygningslovens krav til medvirkning og offentlig ettersyn. Eventuelle nasjonale krav og føringer som gjelder på behandlingstidspunktet vil bli ivaretatt i videre planarbeid.

	Rollag er en liten kommune på om lag 1400 innbyggere, fordelt på to tettsteder, ellers spredt. Kommunen trenger tilskudd av arbeidsplasser for å opprettholde folketallet, men fra det som finnes av kunnskap om denne næringen, er dette ikke en arbeidsintensiv virksomhet, som vil bringe særlig mange arbeidsplasser til bygda. *Det er riktig at det omsøkte arealet ble regulert til bl.a industri/næring for mer enn 40 år siden. Befolkningen var trolig mer positive til den industrielle etableringen da, midt i sitt nærområde, når ulemper knyttet til støy, trafikk og naturskade ble matchet med opp mot 200 arbeidsplasser. Det bør også nevnes at det følgende framgår av kommuneplanens samfunnsdel:* *Rollag er en grønn kommune, hvor ansvarlig produksjon og forbruk prioriteres. Hensynet til klima, natur og miljø legger premissene for alt planarbeid.* *Beboerne langs Lågen og naturområdet som omgir oss, er allerede i stor grad berørt av kraftutbygging, med omfattende effektkjøring som påvirker natur og folk langs Lågen i betydelig grad. Kraftverkene i øvre del av Lågen står overfor betydelig oppgradering, og virkningene på Lågen og Lågens nærområder er ukjente. Vi er bekymret for at det foreslåtte utbyggingsprosjektet vil øke områdets sårbarhet ytterligere. Støy, varme og økt trafikk vil påvirke både folk og naturen rundt. Hva med stråling?* ***Området i lokalsamfunnet*** *Plasseringen av næringsområdet som ønskes utbygd ligger svært nær opp til bebyggelsen i kommunesenteret Rollag, og bebyggelse som har Rollag som sitt nærsenter. Det omsøkte arealet ligger langs hovedferdselsveien mellom Rollag sentrum, og eneste butikk, og den tradisjonelle bebyggelsen langs FV40. Her må også elever ved Numedal folkehøyskole inkluderes. Denne ferdselsveien brukes av de fleste daglig, både av gående og syklende.* *I eksisterende reguleringsplan fra 1985 var det en betydelig skjermingssone av vegetasjon mellom industriområdet og offentlig vei/gang og sykkelvei. Denne er nå fjernet. Det skal ha vært en bestemmelse om dette i den eksisterende reguleringsplanen, men denne planen er ikke tilgjengelig på Rollag kommunes sider. Det er ikke gitt noe informasjon eller varsel om hvorfor vegetasjonsbeltet er fjernet. Det bør reetableres, grunnet betydningen ferdselsveien har i lokalsamfunnet. Trafikkforholdene må også vurderes nøye.* *I plandokumentet er området «Kvisle til Rostad dalbunn» ansett som friområde, men plandokumentet tillegger området nær planområdet liten betydning som turområde. Faktum er at gang-og sykkelveien mellom Rollag sentrum og Numedal folkehøgskole er et svært populært turområde. Det bør også nevnes at Stærnesveien som passerer området på østsida, inngår i Nasjonal sykkelrute forbi planområdet.* ***Finansiell soliditet og verdiskaping*** *Initiativtakerne til etablering av datasenter i Rollag har lagt vekt på at investorene bak prosjektet er norske, og at lokale interessenter også står bak prosjektet. Det foreligger imidlertid lite kunnskap om investorenes finansielle soliditet. Det eneste som er offentlig tilgjengelig er at bedriften Glittertind synes å være et enkeltpersonsforetak som ble etablert i desember 2025.* *Dersom Rollag kommune gir klarsignal til etablering av prosjektet, har kommunen ingen mulighet til å styre hvem som blir eiere av prosjektet framover. Lønnsomhet knyttet til datasenteretablering er i stor grad knyttet til utnyttelse av overskuddsvarme.* *Vi forutsetter at våre merknader følger saksbehandlingen i den videre behandlingen.»*	
Andrea Gamst, 26.05.2026* ***Innspillet er tilsvarende tidligere oversendt merknad, men er registrert to (2) ganger.**	*«Jeg viser til tidligere innsendt merknad, samt informasjonsmøtet som nylig ble avholdt i forbindelse med reguleringsarbeidet for datasenter i Rollag. Etter møtet sitter jeg igjen med et enda tydeligere inntrykk av at mange sentrale spørsmål fortsatt er uavklarte, både når det gjelder omfang, framtidig utvikling, samfunnskonsekvenser og tekniske forhold.* *Dette innspillet må derfor sees som en oppdatering og utvidelse av tidligere innsendt merknad. Jeg mener det er avgjørende at planprogrammet stiller tydelige krav til konsekvensutredning og videre kartlegging før reguleringsarbeidet går videre.* *Jeg reagerer også på den foreslåtte framdriften i planarbeidet. Slik saken framstår nå, virker tidsløpet svært stramt sett opp mot kompleksiteten i prosjektet og behovet for omfattende konsekvensutredninger. Deler av arbeidet er foreslått gjennomført i sommerperioden, noe som i praksis kan svekke både kvaliteten på utredningene og muligheten for reell medvirkning fra berørte innbyggere og fagmiljøer.* *Det må legges opp til en åpen og reell medvirkningsprosess gjennom hele planarbeidet, ikke kun informasjon i etterkant av at sentrale vurderinger allerede er gjort.* *Jeg ber spesielt om at følgende tema tas inn i planprogrammet og konsekvensutredes:* • *Maksimal framtidig utbygging og kapasitet* • *Framtidige utvidelser og byggetrinn* • *Konkret og avgrenset reguleringsformål* • *Framtidige eierskifter og endret virksomhet* • *Realistiske visualiseringer av anlegget* • *Hørbar støy, lavfrekvent støy og infralyd* • *Lysforurensning og påvirkning på natur og nærmiljø* • *Samfunnssikkerhet og kritisk infrastruktur* • *Fiberinfrastruktur, cyberrisiko og beredskap* • *Reservekraft, batterianlegg og teknisk infrastruktur* • *Brannfare og ROS-analyse* • *Tilbakeføring av området ved konkurs eller avvikling*	Merknaden er tilsvarende tidligere kommentert innsendt merknad, og kommenteres ikke ytterligere.

	• *Kulturmiljø, landskapskarakter og identitet* • *Gang-, sykkel- og reiselivsinteresser* • *Påvirkning på bokvalitet, tilflytting og nærmiljø* • *Realistiske vurderinger av arbeidsplasser og lokal verdiskaping* • *Alternative næringsformål for området* • *Samlet belastning på kraftsystem og natur* • *Kraftprioritering og samfunnsnytte* • *Samlet industripreg og døgnkontinuerlig drift* • *Anleggsfase, byggeaktivitet og anleggstrafikk* *1. Maksimal framtidig utbygging* *Det må utredes hva som er realistisk maksimal utbygging innenfor reguleringsområdet – ikke bare første byggetrinn på 15 MW. Det må synliggjøres hvilke konsekvenser ulike scenarioer vil ha, eksempelvis 15 MW, 30 MW, 50 MW og fullt utbygd kapasitet innenfor tomtas fysiske og tekniske begrensninger.* *Det må videre redegjøres for hvilke oppgraderinger eller endringer i kraftnett, transformatorer, kjøling, teknisk infrastruktur, reservekraft, trafikk og øvrige systemer som vil være nødvendige ved eventuell framtidig oppskalering.* *2. Reguleringsformål og avgrensning* *Ettersom datasentre representerer en relativt ny type arealbruk med betydelige konsekvenser knyttet til kraftbruk, teknisk infrastruktur, støy og døgnkontinuerlig drift, må reguleringsbestemmelsene være tydelige og avgrensede.* *Det må komme klart fram hvilke rammer reguleringen skal åpne for, og hvilke endringer som eventuelt vil utløse ny reguleringsprosess eller ny politisk behandling.* *3. Realistiske visualiseringer* *Det må utarbeides realistiske visualiseringer av anlegget i ulike størrelser fra sentrale punkter i bygda, inkludert boligområder i alle høyder, hovedvei, gang- og sykkelvei, innfartsårene til sentrum og øvrige nærliggende områder. Visualiseringene må vise både dag- og nattforhold med og uten lys, samt sommer- og vinterforhold. Bygg for evt annen tilknyttet næring skal også være tegnet inn. Kantsoner, parkering, avfallshåndtering osv skal også være tegnet inn.* *4. Støy og lavfrekvent lyd* *Det må gjennomføres grundige utredninger av både hørbar støy og lavfrekvent støy/infralyd fra tilsvarende datasenteranlegg. Utredningene må inkludere døgnkontinuerlig drift, kjøleanlegg, transformatorer, reservekraft og ventilasjonssystemer. Dette skal så brukes i videre arbeid med hvordan lyd forplanter seg i dalføre gjennom ulike årstider og værforhold. En kartlegging av hvordan lyden oppleves fra ulike steder skal fremlegges.* *5. Lysforurensning* *Det må utredes hvordan sikkerhetslys, driftslys og annen belysning vil påvirke omkringliggende natur, boligområder, naturopplevelse og insektsliv. Skal det være annen næring tilknyttet datasenteret, så skal også denne næringen sin lysforurensning være kartlagt.* *6. Samfunnssikkerhet og kritisk infrastruktur* *Det må gjennomføres en utvidet ROS-analyse som vurderer samfunnssikkerhet, fiberinfrastruktur, cyberrisiko, fysisk sikkerhet, beredskap og eventuell framtidig betydning som kritisk digital infrastruktur. Det må også vurderes hvordan et slikt anlegg påvirker samlet sårbarhet i et trangt dalføre med begrensede alternative infrastrukturlinjer. Dette burde spesielt tas i betraktning med tanke på at vi er en del av kongsbergregionen.* *7. Reservekraft, batterianlegg og teknisk infrastruktur* *Det må redegjøres for behov for dieselgeneratorer, drivstofflagring, UPS-systemer, batteribanker, transformatorer og annen teknisk infrastruktur, inkludert konsekvenser knyttet til støy, brannfare og beredskap. Det skal komme tydelig frem hvor ofte aggregatene skal testes og evt hvilken lyd de da gir fra seg.* *8. Tilbakeføring og økonomisk ansvar* *Det må utredes hvem som har økonomisk ansvar for tilbakeføring av området dersom prosjektet ikke realiseres, selges videre eller avvikles på et senere tidspunkt. Det må vurderes krav om økonomiske garantier for opprydding og tilbakeføring.* *9. Kulturmiljø og landskapskarakter* *Tiltaket må vurderes opp mot Rollags identitet som kultur- og naturbygd, inkludert påvirkning på Middelalderdalen, kulturmiljø, reiseliv, tilflytting og opplevelsen av bygda som inngangsport til natur- og kulturverdier i Numedal. Hva er verdi for de som bor i Rollag sentrum?* *10. Samfunnsøkonomi og arbeidsplasser* *Det må legges fram realistiske vurderinger av antall faste lokale arbeidsplasser etter ferdigstillelse, inkludert hvilke typer stillinger det er snakk om, hvor mange som forventes å være lokalt rekrutterbare, og hvordan automatisering påvirker framtidig bemanningsbehov. Dersom prosjektet forutsetter tilflytting, må det redegjøres for hvordan boligbehov og eventuell framtidig boligbygging skal håndteres.* *11. Alternativ bruk av området* *Det må mere grundig vurderes alternative næringsformål med lavere kraftbehov, mindre miljøpåvirkning og høyere lokal sysselsetting.* *12. Samlet belastning og kraftprioritering* *Tiltaket må vurderes i sammenheng med det økende regionale og nasjonale presset på kraftressurser, naturinngrep og nettutbygging. Det må vurderes hvorvidt denne typen kraftkrevende virksomhet representerer riktig prioritering av regionale kraftressurser.*	

	13. Gang-, sykkel- og reiselivsinteresser *Det må vurderes hvordan tiltaket vil påvirke gang- og sykkelvei, sykkelturisme, ferdselsårer og opplevelsen av Rollag som natur- og kulturdestinasjon. Området ligger langs viktige innfartsårer til bygda og vil være svært synlig for både tilreisende, syklister og myke trafikanter. Det må derfor utredes hvordan støy, lys, visuell påvirkning og industrielt preg vil påvirke opplevelsesverdi og attraktivitet over tid.* *14. Samlet industripreg og påvirkning på nærmiljø* *Det må vurderes hvordan døgnkontinuerlig drift, sikkerhetsgjerder, kameraovervåkning, tekniske installasjoner og industrielt preg vil påvirke nærmiljøet og opplevelsen av området over tid. Videre må det vurderes hvilke konsekvenser tiltaket kan få for nærliggende eiendommers verdi og attraktivitet.* *Reguleringsplanen må konkretisere bygningsvolumer, høyder, tekniske installasjoner og fysisk omfang langt tydeligere enn det som foreligger i dag. Uten dette blir det umulig å vurdere reelle konsekvenser for landskap, nærmiljø, støy og visuell påvirkning.* *15. Anleggsfase, byggeaktivitet og anleggstrafikk* *Det må utredes hvilke konsekvenser anleggsfasen vil ha for nærmiljøet, inkludert støy, anleggstrafikk, tungtransport, støv, vibrasjoner, trafikksikkerhet og belastning på gang- og sykkelvei. Det må også redegjøres for forventet varighet på byggeperioden, arbeidstid, eventuelle nattarbeider og hvordan anleggsaktiviteten vil påvirke bokvalitet, nærmiljø og ferdsel gjennom området over tid. Det må også redegjøres for eventuelle behov for oppgradering av offentlig infrastruktur, samt hvilke kostnader som eventuelt vil påføres kommune og fellesskap.* *16. Utnyttelse av overskuddsvarme* *Siden prosjektet begrunnes med utnyttelse av overskuddsvarme/spillvarme, må det foreligge en konkret plan for hvordan denne energien skal benyttes innen reguleringen godkjennes. Det må redegjøres for hvilken næring eller virksomhet som skal ta i bruk varmen, nødvendig infrastruktur, skisser skal fremlegges og det skal komme tydelig frem hvordan løsningen skal være operativ samtidig med oppstart av datasenteret.* *17. Naturpåvirkning* *Det må gjennomføres geotekniske undersøkelser av grunnforholdene i området, inkludert vurdering av tidligere våtmark, fyllmasser, stabilitet, behov for sprenging og mulige konsekvenser for nærliggende eiendommer og infrastruktur.* *18. Formål, datatyper og samfunnsbehov* *Det må redegjøres tydeligere for hvilken type virksomhet og datalagring prosjektet er ment å betjene, samt hvilket konkret samfunnsbehov prosjektet skal dekke. Prosjektet har blant annet blitt omtalt som et datasenter for lagring av «norsk data». Det må derfor avklares hva dette innebærer i praksis* *Jeg mener det vil være uforsvarlig å gå videre med reguleringsarbeidet uten at disse forholdene er grundig utredet og gjort tilgjengelig for offentligheten i videre prosess. Med bakgrunn i prosjektets størrelse, kompleksitet og potensielle konsekvenser mener jeg det vil være unødvendig å presse fram en rask planprosess uten tilstrekkelig tid til faglige utredninger og reell medvirkning.»*	
Ingunn Ytrehus, 26.05.2026	*«Rollag kommune bør stille krav om at planprogrammet skal inkludere en undersøkelse blant innbyggere i Rollag kommune. Undersøkelsen skal ikke bare gi svar på antall som er for eller i mot datasenter, men må inneholde varierte spørsmål som kan si noe om holdninger og begrunnelser og konsekvenser for trivsel og samhold i kommunen. Undersøkelsen kan gjerne inkludere både kvantitative (spørreskjema) og kvalitative metoder (intervju). Undersøkelsen gjennomføres etter at kommunen har arrangert et åpent møte.* *Kommunen bør arrangere et åpent møte og invitere innledere med ulike synspunkter og vinklinger på etablering av datasenter. Dette møtet må avholdes før undersøkelsen blant kommunens innbyggere gjennomføres.* *Kommunen bør kreve at planprogrammet skal gi konkrete svar når det gjelder lokal verdiskaping, posiOve ringvirkninger, utnytting av overskuddsvarme og samarbeid med anna næringsliv. Formuleringer som «vil kunne gi», «kan gi» og «bør vurderes» er ikke konkrete svar.* *Kommunen bør stille konkrete, forpliktende og etterprøvbare krav i en eventuell reguleringsplan og sikre at krava følges opp.* *Kommunen bør i alle faser av denne saka anlegge et utvida samfunnsmessig og kulturelt perspektiv, for å sikre tillit til saksbehandling og vedtak i en såpass kontroversiell sak.* *Jeg har lest forslaget til planprogram på nettsidene til Rollag kommune og var til stede på informasjonsmøtet i Numedal Næringspark 13.5.2026.* *Det er mange spørsmål som må utredes og avklares før kommunen gjør endelig vedtak i denne saka, noe som også går fram av forslag til planprogram og informasjon på møtet. .* *Det er tilsynelatende betryggende at det skal gjennomføres konsekvensutredning og risiko og sårbarhetsanalyser når det gjelder arealbruk og landskap, energiforsyning og kraftbehov, kjøling og vannforbruk, støy, naturmangfold og naturpåvirkning, vannmiljø og overvann,*	Konsulent vurderer at medvirkning er tilfredsstillende slik det er forslått i planprogrammet; flere folkemøter, varsling, høring og offentlig ettersyn etc. Samtidig er planen varslet meget bredt (utover det som er vanlig), og med annonse i avisen. Vi vurderer at dette må være meget godt dekkende for god medvirkningsprosess. Forslag om ytterligere medvirkningstiltak, må vurderes av kommunen som planmyndighet, men anses ikke nødvendig på nåværende tidspunkt. Det bemerkes at planprogrammet er et overordnet dokument som skal beskrive rammer for videre planarbeid og hvilke tema som skal utredes nærmere i reguleringsprosessen og konsekvens-utredningen. Planprogrammet skal ikke på nåværende tidspunkt konkludere eller gi endelige svar på de forhold som skal utredes videre. Derfor står det også «vil kunne gi» etc. Tema som samfunnseffekter, nærings-utvikling, energibehov, overskuddsvarme, trafikk, støy, naturmangfold, klima, samfunnssikkerhet og påvirkning på nærmiljø vil vurderes nærmere i det videre planarbeidet der dette er relevant. Spørsmål knyttet til lokal nytteverdi, ringvirkninger og eventuelle krav til

	trafikk og transport, næringsutvikling og samfunnseffekter, klimapåvirkning, samfunnssikkerhet og beredskap, friluftsliv og kulturmiljø. Og at lover og bestemmelser skal følges. *Men jeg savner en mer overordna vurdering når det gjelder etablering av datasenter som sådan. Og av hvilke konsekvenser det vil kunne få for trivsel og samhold i kommunen, enten vedtaket blir etablering av datasenter eller ikke. Noen er i utgangspunktet veldig for og noen er i utgangspunktet veldig mot. Det er viktig at også motargumentene innhentes og synliggjøres som del av planprogrammet og kommunens behandling av saka.* *Rollag kommune skal bidra til næringsutvikling og veilede om hvilke lover, regler og føringer næringsparken må forholde seg til (jfr innlegg fra ordfører på informasjonsmøtet 13.5).* *Men er all næringsutvikling god næringsutvikling for kommunen?* *- Hvorfor skal Rollag hive seg på det som er blitt omtalt som «datasentergaloppen»?* *- Hvorfor kan man ikke vente @l forslaget om konsesjonsordning for datasenter er utreda av regjeringen og behandla i Stortinget?* *- Hvilken nytte vil lokalsamfunnet egentlig ha av datasenteret?* *- Kan ressursbruk og ulemper aksepteres?* *- Rollag kommune markedsfører seg som «Den vesle bygda med det store hjertet». Hjertet skal ha rom for både de som ønsker og de som ikke ønsker et datasenter, men har den vesle bygda rom for datasenteret?* *- Hvilke konsekvenser vil et datasenter ha for trivsel og samhold i kommunen?* *- Etableringen av Numedalsbanen i 1927 medførte ulemper og kostnader på mange områder for lokalsamfunn og befolkning. Jeg ser for meg at dette kunne aksepteres fordi nytten av tiltaket var synlig, umiddelbar og ønskelig. Vil det samme gjelde for etablering av datasenter?* *Rollag kommune må arrangere et åpent møte og invitere innledere med ulike synspunkter og vinklinger på etablering av datasenter.* *Kommunen bør kreve at planprogrammet inkluderer en undersøkelse av innbyggernes holdninger til planene om et datasenter.* *Om nytten av et datasenter sier forslaget til planprogram at:* *- «Datasenter vil kunne gi lokal verdiskaping, men ofte begrenset sysselsetting sammenlignet med det totale areal- og energiforbruk»* *- «Tiltaket kan gi positive ringvirkninger, særlig i anleggsfasen og gjennom tilknyttet virksomhet»* *- «Muligheter for utnyttelse av overskuddsvarme og samarbeid med lokalt næringsliv bør vurderes».* *Er dette nok til at Rollag skal si ja til etablering av et datasenter i kommunen?* *Kommunen bør kreve at planprogrammet skal gi konkrete svar når det gjelder lokal verdiskaping, positive ringvirkninger, utnytting av overskuddsvarme og samarbeid med anna næringsliv.* *Og kommunen må stille konkrete, forpliktende og etterprøvbare krav i en eventuell reguleringsplan og sikre at krava følges opp.* *Generelt bør kommunen vurdere planene om et datasenter i et utvida samfunnsmessig og kulturelt perspektiv, for å sikre tillit til saksbehandling og vedtak i en såpass kontroversiell sak.»*	framtidig utbygging vil vurderes som del av videre reguleringsplanprosess. Eventuelle framtidige nasjonale føringer og regelverksendringer vil bli håndtert i samsvar med gjeldende regelverk på tidspunktet for behandling av planen.
Bart Brouwers, 26.05.2026	*«Sender mailen siden vi (familie på 4 med små barn) er nabo (ramsrudvegen 29) på vestsiden av næringsparken.* *Tenker det som er viktig å tenke på for å ha med i planen.* *Konsekvenser utredning av:* *1. Samfunns nytte* *2. Til/fraflytting påvirkning* *3. Lyd og lys forurensing i alle retninger ikke bare mot sentrum* *Tenker også at mange er inhabil i Beslutningsprosessen siden kommune er medeier i Rollag-elverke, og de som er i slekt med eierne av næringsparken og lokale bygg og anleggs bedrifter som kommer til å tjene penger på dette.* *Så ønsker en utredning av hvem som er inhabil i Beslutningsprosessen.»*	Planprogrammet skal redegjøre for hvilke temaer som skal vurderes i videre planarbeid og konsekvensutredning. Tema som listet opp i merknaden vil være aktuelle å vurdere nærmere i den videre planprosessen der dette er relevant. Det bemerkes at planprogrammet ikke skal konkludere eller ferdig utrede forhold på nåværende tidspunkt, men beskrive rammer og behov for videre utredninger. Spørsmål knyttet til habilitet håndteres av ansvarlig myndighet (Rollag kommune) i samsvar med gjeldende regelverk og forvaltningslovens bestemmelser, og anses ikke som en del av regulerings-planarbeidet eller planprogrammet.
Jonny Holm, Åsne Hoff Ødegården-Holm, Simen og Sigrid Ødegården-Holm, 26.05.2026	*«Som familie med tilknytning til både gårdsdrift, bolig og næring i området opplever vi at vi vil kunne bli direkte berørt av utviklingen som foreslås.* *Vi viser til planarbeidet for Numedal Næringspark og ønsker å komme med innspill etter å ha deltatt på informasjonsmøte.* *Etter møtet sitter vi igjen med en enda større usikkerhet enn tidligere. Det opplevdes som at mange av de sentrale spørsmålene knyttet til prosjektet fortsatt var svært uavklarte. Blant annet når det gjelder støy, energibehov, stråling, omfang og konsekvenser for nærområdet, samt hvilken nytte lokalsamfunnet faktisk får av etableringen. Flere av de stilte spørsmålene fra de fremmøtte ble besvart uklart eller uten helt konkrete svar.*	Innspillet tas til orientering. Det bemerkes at planprogrammet er et overordnet dokument for videre planarbeid og konsekvensutredning, og ikke et dokument som skal avklare eller konkludere alle forhold på nåværende tidspunkt.

	Det virker svært rart å presse frem en planprosess nå ettersom det er varslet nye nasjonale retningslinjer for datasentre fra 2027. Etter vår oppfatning ville det vært mer ansvarlig å avvente før man går videre med et så omfattende og potensielt inngripende prosjekt. *I planmaterialet vises det til flere konsekvenser og ringvirkninger som følge av dette datasenteret. Samtidig kommer det frem at det er svært begrenset med arbeidsplasser knyttet opp mot prosjektet. Vi stiller derfor spørsmål ved den lokale nytteverdien sett opp mot belastningen prosjektet kan påføre for eksisterende (og nye) innbyggere, næringsliv og lokalmiljø.* *Vi er særlig bekymret for:* • *Støy og redusert bokvalitet over tid* • *Påvirkning på eksisterende næring og eiendommer* • *Belastning på kraftsystem og energibruk* • *At konsekvensene ikke er tilstrekkelig avklart før planarbeidet drives videre.* *Vi opplever at dette prosjektet i stor grad fremstår som økonomisk gunstig kun for næringsparken, mens fordelene for fellesskapet og lokalsamfunnet foreløpig virker veldig uklare og usikre. Vi er positive til utvikling av kommunen og økning i arbeidsplasser, men vi tror ikke dette er veien å gå for å få til dette.* *På bakgrunn av dette mener vi det burde stilles enda strengere krav til dokumentasjon, konsekvensutredning og lokal nytteverdi før planarbeidet eventuelt går videre.»*	Formålet med planprogrammet er blant annet å beskrive hvilke tema som skal utredes videre i reguleringsprosessen. Tema som støy, energibehov, påvirkning på nærområdet, trafikk, teknisk infrastruktur, konsekvenser for eksisterende næring og bokvalitet vil vurderes og utredes som del av det videre planarbeidet og konsekvensutredningen der dette er relevant. Når det gjelder spørsmål om lokal nytteverdi, arbeidsplasser og samfunnsmessige virkninger, vil dette inngå som en del av vurderingsgrunnlaget i videre planprosess. Eventuelle fremtidige nasjonale føringer og krav vil bli håndtert i samsvar med gjeldende regelverk på tidspunktet for behandling av planen.
Sandra Sundsfjord og Syed Quader, 26.05.2026	*«Her kommer en oppdatert melding over det jeg ønsker at blir gjort utredning på til planprogrammet rundt utvikling av datasenter i Rollag.* *Det har blitt etablert rundt 120 datasentre i Norge. Rundt halvparten av disse har blitt solgt og fått utenlandske eiere. Hvis en av grunnene til at det ønskes å bygges datasenter er at det blir lokale eiere så bør det lages klausul på at det ikke vil skje her. Jeg tenker da spesielt på de utenlandske firmaene som linkes og assosieres sterkt med negative aspekter.* *Grunnlovens paragraf 112 slår fast at alle har rett til et miljø som sikrer helsen. Den sier at alle har rett til en natur hvor produksjonsevnen og mangfoldet bevares. Bestemmelsen gir også et vern for kommende generasjoner ved at naturressursene skal forvaltes på en allsidig og langsiktig måte. Selv om området i dag allerede er industrielt så betyr ikke det at en etablering av datasenter ikke vil påvirke naturen rundt. Spesielt lyd, lys og luften rundt anser jeg som lett tilbøyelig til å påvirkes av etableringen. Dette trenger en nøye utredning tenker jeg. Jeg tenker også at føre var-prinsippet kommer til grunn her; "et miljørettslig prinsipp om at man skal unngå vesentlig skade på naturen og miljøet når man fatter beslutninger, og at manglende kunnskap ikke skal brukes som begrunnelse for å unnlate å treffe tiltak.»* *Det er ganske allment kjent at naturen og miljøet både i Norge og i verden har gått gjennom en stor negativ endring de siste 30-50 årene. Selv om bygging av ett enkelt datasenter høres lite og kanskje ikke så alvorlig ut, så tenker jeg at cocktail-effekten av alle slike tiltak ikke er med på å dytte natur og miljø i en positiv retning. Her er man nødt til å anta at summen av disse tiltakene faktisk påvirker alt rundt oss negativt.* *Hva er den egentlige samfunnsnytten av dette? Jeg får inntrykk av at ideen om datasenter ikke kom som et resultat av en idémyldring om hva som kan gjøre samfunnet godt, men at forslaget kom som en redningsbøye for et firma som er i dyp gjeld. Økonomiske vinninger for noen få, er ikke god nok grunn til den store inngripenen som denne etableringen vil bli.* *Jeg lurer også på om det i det hele tatt er noen i kommunestyret som ikke er koblet til firmaene som er planlagt å engasjeres i forbindelse med både etablering og drift. Det faktum at kommunen skal eie 10% er jo total inhabilitet allerede der. Jeg ønsker en tydeliggjøring på hvem i styret som har direkte eller indirekte kobling til de eventuelle entreprenørene. Det fortjener allmenheten å vite - alt må være transparent.* *Som jeg skrev i min forrige e-post så flyttet jeg og familien min hit til Rollag i fjor høst. Vi er 6 stykker som da kom til Rollag. Vi valgte Rollag nettopp fordi det gav oss inntrykk av at her ble naturen satt pris på. Den kommunen i landet med flest intakte stavkirker. Lokale produsenter av både grønnsaker og kjøtt. Gode jakt- og fiskemuligheter, men også en verdsettelse av øvrig dyreliv og vedlikehold av det. Hele denne saken om datasenter går så sterkt imot verdiene til meg og familien, og jeg tenker at røttene våre ikke har fått tid til å slå seg ordentlig ned i jorden her enda - blir det bygging av datasenter kommer i hvert fall vi til å sterkt vurdere å flytte igjen - finne et sted hvor verdiene våre faktisk går i tråd med det kommunen også står for. Jeg har fått vite at vi ikke er de eneste som har valgt å flytte til Rollag for disse grunnene, og jeg lurer da på om den positive tilflyttingen til Rollag kommer til å snu om.* *Og så lurer jeg veldig på hvor mye overskuddsvarme det egentlig er snakk om at næringsparken slipper ut i dag. Jeg jobber selv på næringsparken, og jeg må faktisk fortsatt nå i mai gå med ullundertøy for å holde varmen på kroppen mens jeg er på jobb. Jeg har også opplevd store forskjeller i temperaturer i de forskjellige endene på bygget, så det virker også som at de egentlig sliter med å fordele den varmen som allerede er der? Hvis det er så innmari mye varme som går til spille så bør det kanskje utredes hvorvidt isolasjon og varmeanlegg er effektivt for den inneværende industrien på bygget.* *Venter spent på informasjon om hva som vil skje videre når det blir gjort noen bestemmelser.»*	Mange av temaene er forhold som vil vurderes nærmere gjennom det videre planarbeidet og aktuelle fagutredninger. Det bemerkes samtidig at plan-programmet er et dokument som skal fastsette rammer og utredningstema for videre planlegging. Formålet med planprogrammet er ikke å konkludere eller ferdig avklare alle forhold på nåværende tidspunkt. Flere av spørsmålene som reises i innspillet vil derfor først kunne vurderes nærmere i senere planfase. Når det gjelder spørsmål om fremtidig eierskap, salg av virksomheter, private selskapers økonomi og eventuelle avtale- eller eierforhold, er dette i hovedsak privatrettslige og forretningsmessige forhold som ikke reguleres gjennom arealplan etter plan- og bygningsloven. Innspill knyttet til habilitet og eventuelle interessekonflikter behandles etter gjeldende regler i kommuneloven og forvaltningsloven i forbindelse med politisk behandling av saken. Dette er ikke forhold som fastsettes gjennom planprogrammet. Det tas til orientering at det uttrykkes bekymring knyttet til naturverdier, tilflytting, stedsutvikling og ønsket utviklingsretning for Rollag kommune. Når det gjelder forhold knyttet til eksisterende drift, intern temperatur-fordeling og energibruk i dagens bygningsmasse, vurderes dette å ligge utenfor det som naturlig omfattes av reguleringsplanprosessen.
Theresia Staaland, 26.05.2026	*«Jeg har med bekymring lest detaljreguleringsplanen for Numedal Næringspark. Jeg var også til stede under informasjonsmøtet 13.05.2026, noe som gjorde meg ytterligere bekymret.* *Jeg har flere spørsmål og kommentarer knyttet til planen om utviklingen av næringsparken og etablering av datalagringssenter på tomta.*	Flere av temaene vil inngå i konsekvensutredningen og de videre faglige vurderingene av planforslaget. Det bemerkes samtidig at plan-programmet er et overordnet dokument

	Et av argumentene for etableringen er at datasenteret skal gi mange arbeidsplasser, og ringvirkninger som etablering av ny næring i området. På informasjonsmøtet kom det fram at de bedriftene som allerede er etablert i området i dag, sliter med mange konkurser. Hvordan kan man sikre seg at etableringen av en ny næringspark med datasenter faktisk vil medføre økt aktivitet og nyetableringer? Det ble påstått at varme fra datalagringssenteret vil føre til nyetableringer, men forslagene til hva det kunne brukes til var helt urealistiske. Ved videre planarbeid må konkrete og realistiske forslag legges fram. *På informasjonsmøtet kom det også fram at datalagringssenteret neppe vil gi særlig mange arbeidsplasser. Kanskje det kunne gi noen arbeidsplasser i utbyggingsfasen, men har Rollag lokal kompetanse til den type utbygging, eller vil alt arbeid bli satt ut til eksterne bedrifter? Er det slik at kommunen kanskje ikke vil få nye arbeidsplasser, men kun de ulempene utbygging og etablering vil gi.* *I planen står det «Gjennom planarbeidet skal det legges til rette for en bærekraftig utvikling som ivaretar både lokale og regionale hensyn, og som bidrar til verdiskaping og arbeidsplasser.» Bærekraftig utvikling ble på informasjonsmøtet beskrevet som at det kan gi økonomiske gevinster, men bærekraft handler mer om miljø, klima, helse og livskvalitet. FN sine bærekraftsmål skal fungere som en «felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn». FN-sambandet* *Numedalslågen er i dag under et stort økologisk press, blant annet på grunn av effektkjøring fra kraftproduksjon. Dette har fått store konsekvenser for både insekter, fisk og fugl knyttet til Lågen. En ytterligere negativ miljøpåvirkning, slik en utvidet næringspark med datasenter vil medføre, er ikke forenelig med en bærekraftig utvikling. I videre planarbeid må dette være hovedfokus. Det må stilles strenge krav til faktorer som utslipp av miljøgifter, lyd -og lysforurensing og vannforbruk, og dette må komme tydelig fram i en eventuell videre planlegging.* *Det må også sikres at utbyggingen ikke påvirker rødlista arter eller naturtyper. Det må gjennomføres en omfattende kartlegging av arter og naturtyper i området før man går videre med planarbeidet. Man kan ikke basere planleggingen kun på søk i artsdatabanken. Den inneholder ikke en fullstendig liste over sårbare og truede arter og naturtyper. I detaljreguleringsplanen står det at registrert funn av Tårnseiler (Apus apus) ikke kommer i konflikt med utbyggingen. På hvilket grunnlag er den konklusjonen tatt? Utbygging vil påvirke det biologiske mangfoldet også i områdene rundt, ikke kun inne på selve tomta.* *Livskvaliteten til mennesker som lever i nærområdet må vurderes nøye. Bygget i seg selv vil føre til forringet kvalitet for de som bor i nærheten. Lyd, lys og aktivitet i forbindelse med både utbygging og drift vil ytterligere forringe livskvaliteten. Økonomisk kompensasjon til de som blir skadelidende i Rollag på grunn av datasenteret må med i planleggingen.* *Næringsparken med datasenteret vil også kreve betydelige mengder energi. Vil dette medføre økte strømpriser for lokalbefolkningen, krav fra datalagringssentert om enda mer kraft på et senere tidspunkt og videre utbygging av infrastruktur i forhold til kraftproduksjon, som igjen vil gi negative konsekvenser for miljø og innbyggere?* *Rollag har markedsført seg som en turistkommune med Middelalderdal og store naturområder. Etablering av et datasenter står i grell kontrast til dette. Det må derfor utredes hvilke negative konsekvenser utbyggingen kan få for turisme og annen næringsvirksomhet i bygda.* *Det har blitt gitt lite informasjon om hvem som skal stå som eier av datalagringssentert. Det har blitt informert om at dette ikke er noe kommunen kan kontrollere. Det er likevel et viktig poeng. Skal vi lagre essensiell informasjon for velferdsstaten Norge, tik-tok-videoer, amerikansk forsvarsinformasjon eller israelsk etterretning. Dette er store og etiske viktige spørsmål, som ikke kan avfeies i videre planlegging. Dette handler også om beredskap. Vil området bli et mulig terrormål, og er kommunen med dens innbyggere i så fall villig til å påta seg den risikoen?* *En eventuell etablering av næringspark med datasenter må også legge planer for langt inn i framtiden, og ikke bare tenke at det er en grei måte å tjene penger på her og nå. Det må legges plan for en eventuell konkurs og avvikling av datasenteret. Hva kan datasenteret da brukes til, og hvem tar ansvar og kostnadene ved demontering?* *Den totale belastingen for kommunens innbyggere, det biologiske mangfoldet og mulige økonomiske gevinster må komme bedre til syne i videre planlegging. Det må sikres at dette ikke blir enda et prosjekt der noen få sitter igjen med store økonomiske gevinster, mens lokalbefolkningen tar alle byrdene.* *Videre planarbeid bør utsettes til det kommer mer kunnskap på bordet, og til nye offentlige retningslinjer for etablering av datalagringssentre blir presentert.»*	som skal beskrive hvilke tema og problemstillinger som skal utredes videre. Planprogrammet skal ikke på nåværende tidspunkt gi endelige svar på alle forhold eller konkludere om tiltakets samlede konsekvenser. Flere av spørsmålene som reises i innspillet vil derfor bli vurdert nærmere i senere planfase. Når det gjelder naturmangfold, vil vurderinger etter naturmangfoldloven inngå i planarbeidet. Eventuelle behov for supplerende kartlegginger vil vurderes som del av dette arbeidet. Det bemerkes samtidig at reguleringsplanprosessen må baseres på tilgjengelig og faglig relevant kunnskapsgrunnlag, herunder eksisterende registreringer og eventuelle nødvendige tilleggsundersøkelser. Innspill knyttet til strømpriser, fremtidig kraftmarked, globale sikkerhetspolitiske forhold, fremtidige eiere/leietakere av datasenter og generelle geopolitiske problemstillinger ligger i stor grad utenfor det som kan avklares eller reguleres gjennom en detaljreguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Spørsmål om eventuell økonomisk kompensasjon til naboer vurderes som et privatrettslig forhold og behandles ikke gjennom reguleringsplanprosessen. Det bemerkes også at planområdet allerede er et etablert nærings- og industriområde med eksisterende virksomhet og industrihistorikk. Planarbeidet omfatter derfor videre utvikling innenfor et eksisterende næringsområde.
Marthe Lea, 26.05.2026	*«Det at det i det hele tatt vurderes å bygge datasenter i Rollag synes jeg er horribelt.* *Jeg forstår at kommunen ønsker utvikling og arbeidsplasser, men jeg mener dette prosjektet kan få store negative konsekvenser for lokalsamfunnet, naturen og ressursene våre. Et datasenter vil kreve store mengder strøm og areal, samtidig som det kan endre bygdas karakter og sjel.* *Er dette et pengejag eller vil gevinstene faktisk komme lokalsamfunnet til gode? Her er det noen lokale selskap som har fått skjegget i postkassa i form av 11 millioner i gjeld. Skal hele bygda bøte for dette? Grunnlaget for gjennomføring er syltynt.* *Erfaringer fra andre steder viser at slike anlegg ofte gir færre faste arbeidsplasser enn det som først blir lovet, mens belastningen på strømnettet, natur, infrastruktur og lokalbefolkningens bokvalitet kan bli betydelige.*	Tema som energibehov, naturmangfold, støy, lysforurensning, trafikk og belastning på omgivelsene etc., vil bli vurdert videre gjennom planarbeidet og aktuelle fagutredninger. Planprogrammet er et overordnet dokument som skal beskrive hvilke problemstillinger som skal utredes videre, og ikke et dokument som skal konkludere om tiltakets samlede konsekvenser eller endelig arealbruk på nåværende tidspunkt.

	Jeg er særlig bekymret for konsekvensene for naturen, fuglelivet og dyrelivet i området. Naturen rundt bygda er leveområde for mange arter som er avhengige av ro, sammenhengende naturområder og et stabilt miljø. Store byggeprosjekter kan føre til støy, lysforurensning, økt trafikk og inngrep som forstyrrer både fugler og annet dyreliv. *Bygda vår er attraktiv nettopp fordi den har natur, ro og et levende lokalmiljø. Jeg ber derfor kommunen om å være svært tilbakeholden med å godkjenne dette prosjektet, og sørge for en åpen prosess der innbyggerne blir hørt før det tas en endelig beslutning.* *Hvilke andre industrier kan være attraktivt for å tiltrekke flere tilflyttere til kommunen? Hva sier vi nei til ved å gi klarsignal til et datasenter? Kanskje noe som er mer relevant og i tråd med innbyggerne i bygda sine behov og verdier?* *Vi er mange lokale som har sterke verdier som datasenteret går tvert imot. Flere har ytret at de vurderer sterkt å flytte dersom datasenteret gjennomføres, dette stiller jeg meg også bak.* *Og hvem vil bo i nærheten av et datasenter om de heller kan bo et annet sted hvor kommunen fortsatt har vettet i behold?»*	Spørsmål knyttet til økonomiske forhold i private selskaper, forretningsmessige disposisjoner og valg av overordnet næringsstrategi for kommunen ligger i begrenset grad innenfor det som reguleres gjennom en detaljreguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Det understrekes også at planområdet allerede er et eksisterende nærings- og industriområde med lang historikk for næringsvirksomhet. Innspill om åpenhet, medvirkning og hensyn til lokalsamfunnets interesser tas med videre i den videre planprosessen.
Turid Stærnes, 26.05.2026	*«(mail) Viser til mottatt varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid for Numedal næringspark og invitasjon til høring av planprogram. Vedlagt følger mine innspill i saken. Håper på svar på mine spørsmål og at mine innspill blir tatt med videre i prosessen. Spesielt håper jeg at mitt innspill om å utsette planprosessen tas til følge ettersom det er presentert en helt urealistisk framdrift i denne saken (ettersom saken omfattes av krav til konsekvensutredning). Den ekstremt offensive tidsplanen vil ikke ha rom for tilstrekkelig medvirkning eller utarbeidelse av grundige konsekvensutredninger.»* *«Viser til mottatt varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid for Numedal næringspark og invitasjon til høring av planprogram.* *På infomøtet den 13.5 formidlet næringsparken at det ønskes å legge til rette for etablering av datasenter på området, kombinert med et udefinert omfang av andre typer næringer som kan nytte overskuddsvarmen. På nåværende tidspunkt foreligger ingen konkrete planer om størrelse eller type datasenter eller hvilke andre næringer som eventuelt skal etableres.* *Det er ikke så lenge siden jeg overtok gården, 75/1 Nord-Stærnes, som er næringsparkens nærmeste nabo. Min bestefar solgte en del av eiendommen til industrivirksomhet for å bidra til lokal verdiskaping og arbeidsplasser lokalt i Rollag. Han visste at det ville bli støy fra fabrikken og var nøye med å få inn et solid skjermingsbelte mellom gården og industribygget i reguleringsplanen for å begrense støy og visuelle konsekvenser. Dette skjermingsbeltet strekker seg rundt hele tomta, også mot Rollagsvegen og har de senere årene (før jeg overtok) blitt hogd mens kommunen sov og eiendom 75/30 fradelt. Jeg reagerer sterkt på at ikke næringsparken har sjekket at tiltakene de utfører er innenfor bestemmelsene i gjeldende reguleringsplan, og at kommunen ikke har fulgt opp hogsten. Landskapet ble markant endret i området da de hogde skogen rundt industribygget. Førsteinntrykket av området fra både Rollagsvegen og Stærnesvegen er betydelig forverret siden før skogen ble hogd. Dette gir inntrykk av at næringsparken i dag ikke tar landskap og miljø på alvor i nærmiljøet.* *Jeg er mest bekymret for:* *Om det er riktig å hive seg på bølgen av datasenter akkurat nå uten særlig mange referanseprosjekter å se til.* *Antall lokale arbeidsplasser i forhold til det arealet som kreves og de negative konsekvensene det medfører.* *Tidsplanen. Bør en ny reguleringsplan hastes gjennom innen november i år?* *Plassering av datasenter så tett på sentrum. Alternativ bruk av området.* *Visuell skjerming og vegetasjonsbelte/buffersone.* *Støy/lyd* *Energibehov og fare for at ledningen over Lågen inn til næringsparken må oppgraderes.* ***Framdrift*** *Det var positivt å oppleve at alle interesserte ble invitert til et informasjonsmøte hos næringsparken. Jeg opplevde et stort oppmøte og et stort engasjement fra folk i bygda. Etter møtet sitter jeg igjen med mange spørsmål og en følelse av at disse planene er umodne og veldig lite konkrete. Det er for meg uforståelig hvordan tidsskjemaet det er lagt opp til, er mulig å gjennomføre. Jeg vil påstå at det er presentert en helt urealistisk framdrift i denne saken. Saken omfattes av krav til konsekvensutredning. Mesteparten av planarbeidet, eller utredningsarbeidet, er ikke gjennomført i forbindelse med utarbeidelse av planprogrammet og framstår svært tynt. Planprogrammet er nå ute på høring med frist den 27.mai 2026. Infomøtet om saken ble avholdt den 13.mai. Allerede i november 2026, altså om 6 måneder, er det lagt opp til «vedtak av detaljreguleringsplan». Den ekstremt offensive tidsplanen vil ikke ha rom for tilstrekkelig medvirkning eller utarbeidelse av solide konsekvensutredninger, som kreves i slike saker. Regjeringen har nylig kommet med et skriv om strategi for etablering av nye datasenter der det blant annet legges vekt på at aktørene har et ansvar for å bidra til at overskuddsvarme skal nyttes på en fornuftig måte. Regjeringen har derfor innført en forskrift med krav om å gjennomføre en kost-nytte-analyse av dette. Dette må også gjennomføres før en eventuell reguleringsplan kan vedtas.* *Datasentre er svært omdiskuterte og ladede politiske saker i hele Norge om dagen, og jeg mener Rollag ikke bør ta forhastede beslutninger i en slik sak. Jeg stiller meg kritisk til om det er riktig av kommunen å hive seg på bølgen av datasenterutbygging så raskt og uten særlig mange referanseprosjekter å se til.*	Innspillet berører flere sentrale tema som vil bli vurdert videre i planarbeidet og aktuelle fagutredninger, herunder støy og lavfrekvent lyd, landskap og visuelle virkninger, naturmiljø, energibehov og kraftinfrastruktur, samfunnssikkerhet og beredskap, bokvalitet, nærmiljø, trafikk, lysforurensning og konsekvenser for omgivelser. Innspill knyttet til vegetasjonsskjerming og buffersone mot omkringliggende bebyggelse vil også inngå i videre vurderinger av planforslaget. Som tidligere beskrevet for mange av de andre innspillene er planprogrammet et overordnet dokument som skal beskrive hvilke temaer som skal utredes videre i planprosessen. Planprogrammet skal ikke fastsette endelig utbyggingsomfang, detaljprosjektering eller konkludere alle forhold på nåværende tidspunkt. Flere av spørsmålene som reises i innspillet vil derfor først kunne avklares nærmere gjennom senere planfase og tilhørende utredninger. Når det gjelder framdrift og tidsplan er vi innenfor rammene av hva som kan være mulig, teoretisk sett. Framdriften som er vist i planprogrammet er foreløpig og vil kunne justeres underveis dersom behovet for ytterligere utredninger eller prosess tilsier dette. Det tas også til orientering at det stilles spørsmål ved egnetheten av datasenter som næringsformål og alternative utviklingsretninger for området. Men vurderinger av overordnet næringsstrategi, marked, fremtidige forretningsmodeller og kommersiell lønnsomhet ligger imidlertid delvis utenfor det som reguleres gjennom en detaljreguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Innspill vedrørende eksisterende vegetasjonsskjerming og forhold til gjeldende reguleringsplan tas til orientering. Eventuelle forhold knyttet til tidligere tiltak og oppfølging etter gjeldende reguleringsplan behandles eventuelt etter egne prosesser og er ikke direkte del av foreliggende planprogram. Når det gjelder spørsmål om fremtidige investorer, selskapers økonomiske soliditet og private selskapsforhold, vurderes dette å ligge utenfor reguleringsplanprosessens formål og virkeområde. Innspill om behov for visualiseringer, vurdering av landskapsvirkninger, konsekvenser for nærområdet og

	Visuell skjerming, vegetasjonsbelte *Industrieiendommen ligger tett på gården Nord-Stærnes, boliger og hytter i Stærnesvegen, og det er viktig å gjenetablere en buffer mellom industri og boliger, men også mellom industri og gangvei langs Rollagsvegen. Det inntegnede skjermingsbeltet rundt industribygget i gjeldende reguleringsplan (planid 1985001) er ikke ivaretatt. Det er inntegnet et skjermingsbelte av skog på min. 40 m mot Nord-Stærnes (i dag fradelt eiendom75/30), 20m mot bebyggelsen i Stærnesvegen og 10m mot Rollagsvegen. Bebyggelse, naboer, turgåere og syklister er ikke ivaretatt på samme måte i dag mtp. visuelle konsekvenser, som før 2019 (antatt hogst). §5 i gjeldende reguleringsplan for industriområdet sier at «i skjermbelte skal ikke vegetasjonen fjernes».* *Med dette som utgangspunkt synes jeg det hadde vært lurt av kommunen og næringsparken å gjenetablere vegetasjonsskjermen før naboer og andre berørte blir ytterligere påvirket negative konsekvenser pga. ny utbygging. Hva vil skje på eiendommen 75/30 ettersom denne ikke er med innenfor grensa til ny reguleringsplan. Da regner jeg med det er eksisterende reguleringsplan som gjelder der og at eiendommen igjen blir skogbelte?* *Nasjonal sykkelrute nr. 5 – Numedalsruta går rett forbi næringsparken via Stærnesvegen, og synet som møter syklistene som kommer sørfra i dag er preget av industri, rot, skrap og gamle brakker i forkant av det slitte gamle KA-bygget, i sterk kontrast til det ellers vakre kulturlandskapet langs ruta. Numedalsruta er en 165 km lang sykkeltur fra Kongsberg til Geilo som er svært populær i sommerhalvåret. «I Numedal bærer fortiden deg på gullstol gjennom det idylliske landskapet. Her sykler du forbi tidlige tiders dyregraver og fangsthistorie, stavkirker og middelalderbygninger, jernbanehistorie og nydelig kulturlandskap og landbrukshistorie» står det på SvingOm sine nettsider.* ***Utnyttelsesgrad*** *Under samme punkt i gjeldende reguleringsplan som tidligere nevnt (§5) står det at bebyggelsen kan oppføres med inntil 15 m mønehøyde og at bebygd areal ikke skal overstige 40% av tomtens nettoareal. Jeg vet ikke hva reell høyde på eksisterende bygg er, men dette er fornuftige grenser som jeg håper tas med videre i ny reguleringsplan. Utnyttelsesgraden på tomta må ikke settes høyere enn at de eksisterende kravene til skjermingsbelter er mulig å gjenetablere.* *Det er ikke ønskelig med høyere bygg enn skogen i området i dag med tanke på innsyn. En bør unngå å bryte viktige linjer i landskapet som horisontlinja i dalen. Volum og høyder på bygg, farger og fasadematerialer må tilpasses landskapet og lokal byggeskikk. Her har dagens bygg forbedringspotensial også, men de nylig monterte fasadeplatene på den sørvestre siden av bygget har mørk grå farge og glir fint inn i landskapet.* ***Lokasjon og arbeidsplasser*** *Nye og gode arbeidsplasser er viktig for alle samfunn. Det er positivt at det forsøkes å skape lokale arbeidsplasser i bygda. Men datasenteret vil trolig ikke skape mange nye* ***lokale*** *arbeidsplasser. Jeg er bekymret for antall lokale arbeidsplasser i forhold til det arealet som kreves og de negative konsekvensene tiltaket medfører. Jeg har ikke tro på 10 lokalt ansatte på datasenteret. Både NUPRO og kakaofabrikken i Rollag har mest sannsynlig skapt flere lokale arbeidsplasser enn det datasenteret vil skape, og det uten negative konsekvenser for miljø og samfunn, kun positive.* *Jeg stiller meg undrende til om en tomt så nær sentrum, og så tett på boliger, bør brukes til videre utbygging av industri eller datasenter. Er Rollag som bygd tjent med dette? Kanskje burde arealet heller vært omregulert til f.eks. leiligheter. Det er stort press på boliger i Rollag og unge som ønsker å bosette seg i kommunen. Det er også en større og større andel av befolkningen som er eldre og som kunne tenke seg å bo i en mindre leilighet i Rollag (ja Rollag, ikke Veggli), men det finnes svært få leiligheter i Rollag. Eiendommen ligger sentralt med kort vei til butikk og andre fasiliteter.* ***Støy*** *Mye av grunnen til at jeg og mange andre har valgt å flytte til Rollag er på grunn av naturen, fellesskapet, armslag og ro. Det var en mulighet til å slippe byens støy, stress og mas. Jeg er i likhet med mange andre bekymret for støy, eller rettere sagt konstant lavfrekvent lyd fra vifter og nødaggregater som skal testes med jevne mellomrom. Jeg trives med å høre Stærnesbekken bruse høyere enn trafikken på Fv. 40 etter en regnværsdag.* ***Kraftbehov*** *Det er ikke sagt noe om samlet kraftbehov til datasenteret med mulige tilleggsnæringer, samt den industrien som allerede ligger i næringsparken. Vil det bli nødvendig med oppgradering av ledning og master inn til næringsparken som følge av tiltaket? Jeg er bekymret for om det vil bli behov for å bytte ut eksisterende master over lågen og Igletjønn. En oppgradering av ledningen vil sannsynligvis resultere i høyere master og bredere ryddebelte. Denne ledningen er godt synlig fra bebyggelsen, veien, fra Lågen og fra brua over Lågen.* ***Overskuddsvarme*** *Vil det kunne bli mulighet for å varme opp boliger i nærheten med overskuddsvarme eller kan denne varmen kun benyttes i annen industrivirksomhet eller offentlige bygg?* ***Hvorfor er arealene på eiendom 75/1 og 75/16 tatt med?*** *Hvorfor trenger næringsparken og datasenter areal helt ut til bruene og Lågen? En beskrivelse av arealene som er tatt med utenom industrieiendommen savnes i planprogrammet. Det framgår at formålet med planarbeidet er «å legge til rette for videreutvikling av næringsparken med fleksible rammer for etablering av arealkrevende og kraftintensiv virksomhet. Hovedformålet er å muliggjøre etablering av datasenter med tilhørende infrastruktur og støttefunksjoner». Er disse tilleggsarealene ment til infrastruktur og støttefunksjoner? I tilfelle hva slags? Jeg har en hytte nær Bjørgesund bru, Stærnesvegen 13, eiendom 75/1. I følge kartet går ny reguleringsgrense inn på eiendommen og tett på husveggen. Hva vil dette medføre for meg som eier med tanke på utvidelse eller ny adkomst til hytte f.eks.? På vestsiden av eksisterende adkomstvei, i krysset inn til næringsparken, er det*	vurdering av teknisk infrastruktur tas med videre i planarbeidet. Det bemerkes også at planområdet allerede over lang tid har vært benyttet til nærings- og industriformål, og at planarbeidet gjelder videre utvikling innenfor et eksisterende næringsområde. Spørsmål knyttet til konkrete eiendomsforhold og eventuelle fremtidige begrensninger eller tiltak på enkeltarealer vil eventuelt bli vurdert nærmere i forbindelse med videre planarbeid og utforming av reguleringsplanen. Planområdet er satt vidstrekkende ved varsling, men kan innskrenkes senere i prosessen. Vegmyndigheter har ofte krav tilknyttet bredder på vegarealer, annen veggrunn etc. som kan gå inn på private tomter. Dette gleder f. eks. frisiktforhold, overvann og / eller andre temaer / forbindelseslinjer tilknyttet veg og trafikk, herunder 75/1 og 75/16. Noen av disse vegarealene er i dag regulert inn på private tomter. Det betyr ikke at vi ønsker å regulere ytterligere slike arealer, men hvis vegmyndighet vurderer dette annerledes senere i prosessen, så er vårt mål at dette har vært løftet opp og drøftet tidlig i planarbeidet, også ved å sette plangrensen vidstrekkende.

	tatt med et 3 mål stort område av min eiendom. Er det behov for så mye som 3 mål for frisikt i krysset inn til næringsparken? ***Mangelfullt planprogram*** *For alle regionale planer og kommuneplaner, og for reguleringsplaner som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det som ledd i varsling av planoppstart utarbeides et planprogram som grunnlag for planarbeidet. Planprogrammet jeg har fått tilsendt, framstår som ufullstendig. Dette synes jeg mangler i planprogrammet:* *Beskrivelse av hvorfor areal utenfor næringsparkens eiendom er tatt med.* *Er det snakk om flere trinn av utbygging?* *Maks utnyttelsesgrad på tomta* *Maks størrelse på bygg i både areal, volum og høyder.* *Arealbehov til veier, parkering og lagring.* *Omtale av kraftbehov. Vil det bli behov for å oppgradere ledning og master inn til området.* ***Finansiell soliditet*** *Initiativtakerne til etablering av datasenter i Rollag har lagt vekt på at investorene bak prosjektet er norske, og at lokale interessenter også står bak prosjektet. Det foreligger imidlertid lite kunnskap om mulige investorer og jeg synes ikke firmaet Glittertind framstår som et selskap med god finansiell soliditet.* ***Dette mener jeg bør konsekvensutredes grundig i neste fase:*** *Påvirkning på bokvalitet, tilflytting, nærmiljø og stedsidentitet.* *Reell vurdering av samfunnsnytte, antall lokale arbeidsplasser og grad av lokal verdiskaping.* *Mulige realistiske tilleggsnæringer i Rollag som kan nytte overskuddsvarme. Er det plass innenfor eksisterende tomt?* *Landskapskonsekvenser inkludert vurdering av lysforurensning og påvirkning på nattlandskapet. Landskapsutredningen bør inneholde fotorealistiske visualiseringer av anlegget fra: Nasjonal sykkelrute 5* *Nærmeste boliger* *Gangveien langs Rollagsvegen* *Brua over Lågen* *Støy/lyd. Inkludert lavfrekvent lyd. Hvordan vil lyden oppleves fra ulike steder i nærmiljøet?* *Geotekniske undersøkelser av grunnforholdene i området. Langt ned til fjell. Tidligere dødisgrop og/eller våtmark?* *Konsekvenser for natur* *Samlet kraftbehov og behov for tiltak i ledningsnettet.* *Samfunnssikkerhet og beredskap. Brannfare, terrorfare og ulykkesrisiko.* *Hva skjer ved konkurs eller avvikling?* *Alternative næringsformål for området. Hva er alternativene til datasenter?* *Håper på svar på mine spørsmål og at mine innspill blir tatt med videre i prosessen.* *Spesielt håper jeg at mitt innspill om å utsette planprosessen tas til følge ettersom det er presentert en helt urealistisk framdrift i denne saken ettersom saken omfattes av krav til konsekvensutredning. Den ekstremt offensive tidsplanen vil ikke ha rom for tilstrekkelig medvirkning eller utarbeidelse av grundige konsekvensutredninger.»*	
Narve Lid, 26.05.2026	*«(mail) Viser til "Varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid med konsekvensutredning og utlegging av planprogram til høring",med hovedformål "å muliggjøre etablering av datasenter med tilhørende infrastruktur og støttefunksjoner."* *Oversender eit innspel i saka, med ein del historiske fakta og personlege vurderingar som eg vurderer som viktige.»* *«I samband med ny reguleringsplan for industriområdet på Stærnesmogen i Rollag, vil eg gjerne bidra med nokre lokalhistoriske opplysingar som eg håpar blir registrert i arbeidet, og eventuelt teki hensyn til.* *I min barndom på 1950-talet hende det at vi ungane frå nærområdet leika i Stærnesmogen. Her var det forskjellig spennande å sjå og oppleva: **Ulvegrava** var kanskje det mest spesielle. Like ved låg det ei svær grop som heitte **«Ringputt».** Og om sommaren var det **taterleir** på ein åpen plass ved vårfjøset på Nord-Stærnes, nær veg og samlingsplass for dei «reisande».* ***Taterleiren** på Nord-Stærnes var ein av dei to leirplassar her i bygda eg kjenner til. I dag ligg leirområdet i det sørvestre hjørnet av industritomta, bruka til lagerplass. Den andre taterleiren eg har høyrt om låg på ei slette vest for riksvegen på Ulfstad, ikkje langt frå vegkrysset ned til garden (Opplyst av Randi Toril Kvislen).* ***Ulvegrava** må reknas for det viktigaste kulturminnet i området. Som automatisk freda, skulle ein tru at det var trygt, men her kunne det gått veldig galt for eindel år sidan, da ulvegrava vart ein del av ei industritomt som Rollag kommune selde. Den sto i fare for å bli planert ut, om ikkje kjentfolk hadde reagert. Resultatet vart at kommunen måtte kjøpe attende ulvegrava med ei mindre tomt, det kom opp skilt og grava har blitt rydda på dugnad. Dette er eit skrekkens eksempel på kva som kan skje, sjølv om ulvegrava var godt kjent. Den er ikkje direkte berørt av det foreslåtte regulerinsgplanområde, men ein svært nær nabo.* ***«Ringputt»** er ei grop i terrenget som ligg innanfor området for reguleringsplanen, lett synleg frå fylkesvegen i det nordøstlige hjørnet av industritomta på Stærnesmogen. Dette er ei såkalla «dødisgrop», ei naturleg grop i terrenget, som er danna av store isblokkar på slutten av siste istid for titusen år sidan. Når isen smelta og trekte seg attende, kunne store isklumpar løsne og bli slamma ned av flytande jordmasser. Når så isklumpen smelta, vart det danna ei djup grop i terrenget. Mange småtjønnar langs Laugen her i Rollag har blitt til på denne måten, m.a. Igletjønn ved Stærnes og Mogantjønn nedom Mogan. I «Kalvedokken» i Numedal middelaldersenter vart det nyleg bygd eit naturleg amfi og friluftscene i ei typisk dødisgrop, dermed er dette naturminnet sikra for framtida.*	Det takkes for de lokalhistoriske opplysningene knyttet til området på Stærnesmogen. Opplysninger om tidligere bruk av området, herunder ulvegrava, «Ringputt» og historiske samlingsplasser, er relevante å vurdere i det videre planarbeidet. Det tas til orientering at det pekes på både kulturhistoriske og naturhistoriske kvaliteter i og rundt planområdet. Det bemerkes at automatisk fredede kulturminner ivaretas etter kulturminnelovens bestemmelser, og at eventuelle kulturminneinteresser vil inngå i videre vurderinger av planforslaget. Innspill knyttet til dødisgropa «Ringputt» og øvrige landskaps- og naturformasjoner tas også med videre som del av kunnskapsgrunnlaget i planarbeidet. Når det gjelder spørsmål om utenlandsk eierskap, kraftavtaler, internasjonale selskaper og overordnede energipolitiske problemstillinger, ligger dette i stor grad utenfor det som reguleres gjennom en detaljreguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Tilsvarende gjelder spørsmål om nasjonal styring av kraftressurser og eierskapspolitikk. Det bemerkes samtidig at planprogrammet skal redegjøre for hvilke tema som skal utredes videre i planprosessen, og ikke fastsette fremtidige eierforhold eller kommersielle avtaler.

	Dessverre er ikkje naturminner og naturformasjoner i særleg grad registrert, korkje på kommunenivå eller i sentrale register. Artsdatabanken lanserte nylig «Norsk rødliste for naturtyper 2018», der tre forskarar frå Norges geologiske undersøkelse (NGU)var med i ein ekspertkomite som vurderte «tilstanden til norske landformer». Her har dødisgroper fått statusen «Nær truet» (NT). Jfr artikkelen «Utryddingstruet geologi» i https://geoforskning.no/utrydningstruet-geologi/ *Når dødisgropene har fått egne navn, må dei ha betydd noko i folks bevissthet. I det komande arbeidet med reguleringsplanen forventar eg at desse lokalhistoriske opplysingane kjem med i registreringsarbeidet, og dermed blir vurdert i planen.* ***Kamp om ressursar:*** *Når det gjeld etablering av datasenter, ser det ut til at Norge er i ferd med å bli invadert av internasjonal kapital, Jfr selskap frå Israel som visstnok har kjøpt og no eig den nye dataparken i Rjukan. Med på lasset følgjer avtaler om retten til betydelege mengder elektrisk strøm. Dette er bekymringsfullt.* *Det er i fyrste rekke våre folkevalgte politikarar i Storting og Regjering som må ta ansvaret for å sikre norsk styring og eigarskap av våre verdifulle ressursar, slik framsynte politikarar har gjort tidlegare. Fyrst med innføring av konsesjonsplikt ved kjøp av fossefall og bygging av kraftverk for over hundre år sia, og deretter innføring av 50-milsone og internasjonal sikring av oljeressursane i Nordsjøen i norsk eige femti år seinare. Noko vi nyter godt av i dag!* *Mitt håp er at sentrale styresmakter forstår alvoret og snart tek ansvaret for å sikre norsk eigarskap av kraftressursane her i landet. Viss ikkje, må lokalpolitikarane våre sikre at gunstige strømavtaler ikkje blir overteki av utanlandske eigarar (utanfor EØS-området) ved eventuelt etablering av eit datalager her i Rollag. Ber om at dette bli eit sentralt punkt i ei konsekvensanalyse i komande reguleringsplan.»*	Innspillet tas med videre i det videre planarbeidet og som del av det samlede kunnskapsgrunnlaget for planen.
Erlend Christoffersen, Anne Cecilie Ukkelberg og Marjana Bøstrand, 27.05.2026	*«Vi stiller oss svært kritiske til planene om å regulere dette området til datasenter. For oss fremstår ulempene for bygda som langt større enn den potensielle nytten, og vi forventer at det gjøres en grundig jobb med konsekvensutredningen på følgende områder:* ***Uavklarte konsekvenser og manglende oversikt:*** *Slik planforslaget fremstår, bes kommunen i praksis om å gi en blankofullmakt til en etablering med store og uavklarte konsekvenser. Vi mener det er uforsvarlig å regulere området til dette formålet før det er avklart hvem som skal eie og drifte datasenteret, hvilke konsekvenser anlegget vil få når det gjelder støy, lysforurensning, vannuttak fra Lågen til kjøling og eventuell utnyttelse av overskuddsvarme. I tillegg er datasentre å regne som kritisk infrastruktur. Det reiser alvorlige spørsmål knyttet til samfunnssikkerhet, beredskap, eierskap, kontroll og formålet med anlegget — særlig når det ikke er opplyst hvem anlegget skal betjene.* ***Støy og dalføret som resonanskasse:*** *Næringsparken ligger bare 300 meter fra sentrum og boligfeltet vårt. Datasentre krever massive kjøleløsninger som medfører en konstant, lavfrekvent dur hele døgnet. Dessuten frykter vi at topografien i Rollag gjør at dalføret kan fungere som en resonanskasse, noe som betyr at lydbølger fanges, forsterkes og bærer svært langt. Siden det i tillegg nylig er blitt fjernet trær som fungerte som støyskjerming i området, vil duren slå uforstyrret rett inn mot boliger, sentrum og friluftsområdet i dalbunnen. Øystein Morten nevnte om støyen i allmøtet, noe om at den må ligge under «akseptable nivåer», om vi husker rett. Men et akseptabelt støynivå for noen kan være utholdelig for andre, så vi stiller oss kritiske til hvordan slike grenser utarbeides, og også om det finnes nok kunnskap om hva det å leve under støy gjør med livskvalitet og helse på sikt for oss mennesker, i tillegg til negative konsekvenser for dyr og insekter og hvilke innvirkninger det kan ha på lokale økosystem.* ***Vekst, tilflytting og bolyst****: Rollag er et herlig unntak i Distrikts-Norge med positiv innflyttingsvekst de siste år. Flere har startet bedrifter og skapt arbeidsplasser her, fra kakaofabrikk til plateselskap, eller foredlingsselskap for mat og kommende seterdrift m/ysteri i regi av undertegnende, med de positive ringvirkninger for eksisterende entreprenører og lokalt reiseliv som det medfører. Men mange av dem som flytter hit – ofte fra byene – gjør det nettopp på grunn av stillheten, roen og naturen. Et støyende datasenter som går døgnet rundt, står i direkte konflikt med selve årsaken til at folk velger å etablere seg her. Begrepet bolyst er kanskje vanskelig å sette en nøyaktig prislapp på i et kommunebudsjett, men hvis tilflyttingen stopper opp, taper kommunen mye mer på sikt enn det man eventuelt henter inn på et datasenter. Dette er ikke bare en teoretisk bekymring; vi kjenner personlig flere som vurderer å flytte hit, men som vil utelukke kommunen fullstendig dersom det åpnes for etablering av datasenter. Vi vet også om minst ett konkret tilfelle der en innflytter allerede har bestemt seg for å flytte herfra igjen dersom planene blir realisert.* ***Sprengt strømkapasitet og alternativkostnad****: Et datasenter vil beslaglegge svært store mengder strøm i en tid der kraft er en mangelvare. Dette representerer en veldig høy alternativkostnad for Rollag kommune. Ved å binde opp den begrensede strømkapasiteten vår til et anlegg som knapt skaper varige arbeidsplasser i driftsfasen, låser kommunen i praksis døra for fremtidig, mer samfunnsnyttig og sysselsettingsintensiv næringsutvikling i regionen.* ***Kulturlandskap og visuelt inngrep****: Middelalderdalen er unik, og folk kommer hit for å oppleve de dype skogene, Lågen og de historiske kulturminnene. Å plassere store industrielle haller med tilhørende lys- og støyforurensning rett ved fylkesveien vil bli et stygt visuelt sår som forringer hele bygdas identitet og attraktivitet overfor både fastboende og tilreisende.*	Det tas til orientering at det uttrykkes betydelig bekymring. Innspillet omtaler flere tema som vil være relevante i det videre planarbeidet, blant annet støy og lavfrekvent lyd, landskaps-virkninger, lysforhold, energibehov, naturmiljø, samfunnssikkerhet og konsekvenser for nærmiljø og omgivelser. Disse temaene vil inngå i videre vurderinger og aktuelle fagutredninger som del av planprosessen. Det bemerkes samtidig at planprogrammet er et overordnet dokument som skal beskrive hvilke temaer som skal utredes videre, og ikke et dokument som skal gi endelige avklaringer eller konklusjoner om tiltakets samlede konsekvenser på nåværende tidspunkt. Flere av forholdene det etterspørres konkrete svar på vil derfor først kunne vurderes nærmere gjennom videre planarbeid og tilhørende konsekvensutredninger. Når det gjelder spørsmål om fremtidige eiere, kunder, brukere av datasenter, internasjonale aktører og overordnede sikkerhetspolitiske forhold, ligger dette i stor grad utenfor det som reguleres gjennom en detaljreguleringsplan etter plan- og bygningsloven. Det samme gjelder vurderinger av nasjonal energipolitikk, fremtidig kraftforvaltning og eventuelle kommende statlige regelendringer for datasenter-bransjen. Planarbeidet vil imidlertid måtte forholde seg til gjeldende lover, forskrifter og nasjonale føringer til enhver tid. Innspill knyttet til behov for støy-skjerming, vegetasjonssoner, energi-gjenvinning og hensyn til omkringliggende bebyggelse tas med videre i planarbeidet. Det bemerkes også at planområdet allerede er et etablert nærings- og industriområde med eksisterende næringsvirksomhet og industrihistorikk. Planarbeidet gjelder dermed videre utvikling innenfor et eksisterende næringsområde. Datasenter bryter naturligvis i stor grad med tidligere bruk av området, men vil derfor måtte konsekvensutredes særskilt, noe vi har

	***Nasjonale innstrammingar på trappene**: Stortinget og regjeringen jobber i disse dager aktivt med å stramme inn regelverket for nettopp datasenterbransjen, og utreder blant annet et nasjonalt konsesjonssystem. Det fremstår som uansvarlig at Rollag skal forhaste seg i denne saken. Kommunen bør i det minste avvente de kommende statlige avklaringene og føringene før vi låser av verdifulle lokale arealer for en hel næring som nå er under streng nasjonal lupe.* ***Krav om alternative plasseringer**: Vi forventer at konsekvensutredningen tar null-alternativet (å ikke bygge) på høyeste alvor. Vi krever også at det utredes alternative, mer avsidesliggende plasseringer i regionen. Et slikt anlegg trenger overhodet ikke å ligge kloss oppi sentrum og eksisterende boligbebyggelse. Vi oppfordrer kommunen til å avvise hele planinitiativet for datasenter. Dersom prosessen likevel går videre, forventer vi at det stilles ufravikelige og strenge rekkefølgekrav knyttet til full gjenoppbygging av massiv støyskjerming, strenge desibel-grenser for støy som tar høyde for resonansen i dalen, samt et absolutt krav om sirkulær gjenbruk av energien.»*	vist tilknyttet varslingsprosessen og utarbeidelse av planprogram. Forslag om alternative plasseringer og nullalternativ inngår som del av vurderingene i planprosessen i henhold til regelverket for konsekvensutredninger.
Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, 27.05.20256	*«Vi har i Statsforvalterens forventninger til kommunal arealplanlegging for 2026 og på vår nettside med oversikt over føringer for kommunal planlegging redegjort for viktige føringer innen våre ansvarsområder. Kommunen har et stort ansvar for å ivareta nasjonale og viktige regionale interesser i planleggingen. Vi har nedenfor trukket frem noen forhold som vi ser det som særlig viktig at planarbeidet vurderer og ivaretar.* *Energiutnyttelse* *I tillegg til å være arealkrevende, så er datasentre også energikrevende. Vi mener det er viktig å utrede for kapasitet med tanke på energiforsyning, samt hvordan overskuddsvarmen fra slike anlegg blir utnyttet. Vi anbefaler at det settes krav til at overskuddsvarmen blir tatt i bruk, eksempelvis til oppvarming av bygg. Vi viser til statlige planretningslinjer for klima og energi hvor det i punkt 4.3 i) står at «kommunene skal legge til rette for utnyttelse av lokale varme- og kjølekilder, herunder overskuddsvarme. Kommunene skal også legge til rette for fjernvarme eller andre felles løsninger for varme- og kjøleforsyning der det er hensiktsmessig».* *Vannmiljø og vassdragshensyn* *Forslaget til planprogram peker på at endringer i arealbruk kan påvirke avrenning, overvannshåndtering og vannkvalitet. Planområdet drenerer mot vannforekomstene 015-1297-R Numedalslågen Fra Bergsjøen til Djupdal (SMVF) og 015-737-R Stærnesbekken som. Videre er området en del av grunnvannsforekomsten 015-33-G Rollag.* *Dersom ny aktivitet eller nye inngrep og utslipp kan føre til en varig forringelse av miljøtilstanden (for minst ett kvalitetselement eller for en samlet tilstandsklasse) eller vanskeliggjøre oppnåelse av miljømål for en vannforekomst, vil dette være i strid med vannforskriften. Vi viser til at det i dag foreligger lite måledata for de aktuelle vannforekomstene.* *Det er derfor viktig at vannmiljø er tatt inn som et utredningstema i forslaget til planprogram. For nye inngrep, aktiviteter og utslipp må kommunen ta hensyn til vannmiljøet og i tilstrekkelig grad vurdere effekter av planlagte tiltak opp mot fastsatte miljømål. Dette gjelder også for resipienter for avløpsvann som ligger utenfor planområdet, jfr. eget avsnitt om avløp. Reguleringsplanen må sikre løsninger og avbøtende tiltak for å unngå uheldig avrenning fra området til grunnvann og vassdrag. Vi viser til at en god overvannshåndtering begrenser uheldig avrenning av partikler og forurensning til vassdrag. Det må legges vekt på åpne og naturbaserte løsninger. Behovet for en god håndtering av overvann er omtalt i forslaget til planprogram. Videre er det viktig at planprogrammet fastsetter at grunnforurensning skal være et tema i planarbeidet.* *Vi ser positivt på at naturmangfold i vann skal være et utredningstema. Vi viser til at Numedalslågen har stor verdi for naturmangfold. Her finnes blant annet elvemusling som er sårbar for partikler, forurensning og hydrologiske endringer. I vest grenser planområdet til Stærnesbekken og til naturtypene flomskogmark og kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti.* *Det må legges stor vekt på å unngå inngrep i vassdrag og nærmeste strandsone. Her er det viktig å ivareta eksisterende kantvegetasjon, og vi anbefaler at reguleringsplanen fastsetter bestemmelser om dette. Kantvegetasjon har stor betydning for å redusere uheldig avrenning til vassdrag, redusere fare for elveerosjon og ivareta naturmangfold i og langs vassdrag. Langs vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes kantvegetasjon, jfr. vannressursloven § 11.* *Deler av arealene er ifølge NVE vist med aktsomhetssone for flom. I den forbindelse viser vi til at utbygging i utgangspunktet skal styres bort fra områder som er utsatt for naturfare, for dermed også å unngå behov for sikringstiltak i vassdrag og vassdragsbelter, jfr. Meld. St. 27 (2023 –2024) Tryggare framtid – førebudd på flaum og skred.* *I forslaget til planprogram er kjøling og vannbruk omtalt som en aktuell problemstilling, og det pekes på at valg av kjøleteknologi vil være avgjørende for miljøpåvirkning. Det er derfor viktig at behov for vannuttak og håndtering av temperaturpåvirkning skal utredes i det videre planarbeidet. Et datasenter kan ha behov for store mengder vann til kjøling dersom vann velges som kjølingsmedium. Numedalslågen er allerede påvirket av hydrologiske endringer grunnet vannkraft. Uttak av vann kan utløse konsesjonsplikt etter vannressursloven med NVE som myndighet. Statsforvalteren er forurensningsmyndighet for utslipp av kjølevann.* *Vi ber om at løsninger med tørrkjøling med luft eller et system der vannet resirkuleres i anlegget uten utslipp av kjølevann til resipient blir utredet. Vi vil i utgangspunktet sterkt anbefale at det ikke planlegges for kjølesystemer som fører til økt vannuttak eller varmeutslipp til vassdraget.* *Avløp* *I planinitiativet står det at det nye planforslaget må beskrive VAO-løsninger i en rammeplan.* *Vi ber om at planprogrammet er tydelig på at forhold knyttet til avløp skal beskrives eller*	Innspillet fra Statsforvalteren tas til orientering og vil inngå som del av kunnskapsgrunnlaget i det videre planarbeidet. Flere av temaene som omtales er allerede foreslått som utredningstema i planprogrammet, og vil bli fulgt opp videre gjennom reguleringsplanarbeidet og tilhørende konsekvensutredninger. Dette gjelder blant annet vurderinger av naturmangfold, vannmiljø, flomfare, støy, energibehov, overvannshåndtering, samfunnssikkerhet og teknisk infrastruktur. Når det gjelder kjøling, vannuttak og eventuell temperaturpåvirkning på resipient, vil dette være forhold som må vurderes nærmere gjennom videre planarbeid og aktuelle fagutredninger, herunder i dialog med relevante sektormyndigheter. Innspill knyttet til kantvegetasjon, overvannshåndtering og hensynet til Numedalslågen og tilgrensende naturverdier tas med videre i planprosessen. Det samme gjelder vurderinger knyttet til flomfare og andre tiltak i områder som kan være utsatt for naturfare. Det tas også til orientering at det pekes på behov for vurderinger av avløps-kapasitet, utslipp og forholdet til vannforskriften. Eventuelle løsninger må ivareta gjeldende krav etter relevant regelverk og avklares som del av videre planarbeid. Når det gjelder forhold knyttet til støy, nødstrømsaggregater, luftutslipp og eventuell håndtering etter forurensningsregelverket, vil dette måtte vurderes nærmere gjennom videre planlegging og eventuelle senere tillatelser etter sektorlovgivningen. Det vil bli utarbeidet ROS-analyse i samsvar med plan- og bygningslovens krav, og relevante risiko- og sårbarhets-forhold vil bli vurdert som del av planprosessen.

	utredes. Det må komme frem om reguleringsplanen vil føre til endring på avløpssituasjonen med hensyn til mengde og sammensetning av avløpsvann. Dersom planforslaget medfører endringer, må det redegjøres for kapasitet på renseanlegg, pumpestasjoner og ledningsnett. *Kommunen må i den forbindelse også vurdere hvorvidt planlagt utslipp av avløpsvann fra planforslaget vil være mulig uten å forringe resipientenes miljøtilstand, eller vanskeliggjøre oppnåelsen av miljømålene. Kommunen har et selvstendig ansvar innenfor sine myndighetsområder for ikke å fatte vedtak i strid med vannforskriften. Dette inkluderer vedtak etter plan- og bygningsloven. Planlegging av nye utbygginger må ikke skje i områder uten tilstrekkelig avløpskapasitet, eller på bekostning av tiltak satt i verk for å sikre at kommunen driver i tråd med krav for avløp gitt i eller i medhold av lov. Forurensningsregelverket og plan- og bygningsloven § 27-2 setter skrankene for dette. Vi viser til brev datert 30.07.2025 fra Klima- og miljødepartementet (KLD) og Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD)) «Tolkning av plan- og bygningsloven § 27-2 og presisering av ansvaret for etterlevelse av krav knyttet til utslipp av kommunalt avløpsvann».* *Midlertidig anleggsarbeid* *Vanlig forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er i henhold til forurensningsloven § 8 første ledd punkt 3 tillatt uten behov for særskilt tillatelse. Medfører anleggsdriften en forurensning som må karakteriseres som ikke normal i forhold til art og omfang, kreves en tillatelse etter forurensningsloven § 11. Statsforvalteren er myndighet etter forurensingsloven og det må sendes søknad om gjennomføring av tiltaket. Vi viser til at det må utarbeides en miljørisikovurdering for anleggsfasen i god tid før anleggsarbeidet starter opp. Denne vil danne grunnlaget for vurderingen av om det er behov for tillatelse til anleggsarbeid etter forurensningsloven.* *Forurensning* *Datasentre medfører støy fra kjøleanlegg og fra testing av nødstrømsaggregater. Miljødirektoratets veileder M-2061 til støyretningslinjen T-1442, gir veiledning om støy fra datasentre i kap. 2.2.* *Datasentre krever mye strøm, og de må sikre strømforsyning ved strømbortfall. Praksis i bransjen hittil er å ha en rekke dieselfyrte nødstrømsaggregater. Disse testkjøres jevnlig, og dette medfører støy og utslipp til luft. Det er vanlig at store volumer drivstoff lagres på tank. Noen anlegg kan ha så store mengder at de blir omfattet av storulykkeforskriften.* *Ulike typer av kjølesystem har ulike typer miljøpåvirkning knyttet til for eksempel bruk av kjemikalier, støy, eller utslipp av kjølevann med temperaturpåvirkning på resipient.* *Vi ser det som viktig at problemstillingene over ivaretas i planarbeidet.* *Industriutslippsdirektivet* *Dersom et datasenter har nødstrømsaggregater som har en sammenlagt nominell tilført termisk effekt på over 50 MW er det omfattet av industriutslippsdirektivet og må ha en tillatelse etter forurensningsloven.* *Samfunnssikkerhet Plan- og bygningsloven § 4-3 stiller krav til utarbeidelse av risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) ved utarbeidelse av planer for utbygging. Formålet med ROS-analysen er å vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbygging, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging.* *Eventuelle sårbarheter identifisert i ROS-analysen til kommuneplanens arealdel skal brukes som kunnskapsgrunnlag og videre vurderes og ivaretas på reguleringsplannivå. ROS-analysen skal bestandig basere seg på oppdatert kunnskap. Ved identifiserte risiko- og sårbarhetsforhold skal det gjøres tiltak i planen. Dette kan gjennomføres ved planleggingsvirkemidler som arealdisponering, hensynssoner og planbestemmelser. Reell fare skal avklares på siste plannivå, og ikke utsettes til byggesak.* *Kravet til ROS-analyse er uavhengig av krav til konsekvensutredning (KU) i plan- og bygningsloven § 4-2. Dersom reguleringsplanen utløser krav om KU, skal funn fra ROS-analysen innarbeides i KU under temaene ulykke og beredskap, samt virkninger som følge av klimaendringer, herunder risiko ved flom og skred. Det er viktig å se sammenhengen mellom ROS-analysen og konsekvensutredningen.* *Vi ønsker også å informere om at en ren sjekkliste uten beskrivelser og vurderinger ikke er å anse som en ROS-analyse. ROS-analysen må inneholde vurderinger av både eksisterende risikoer knyttet til arealene og hvordan en utbygging vil kunne påvirke risikobildet. ROS-analysen skal kunne kvalitetssikres og etterprøves ved behov. Derfor skal metoden som er brukt i utarbeidelse av ROS-analysen beskrives, i tillegg til at referanser skal oppgis.* *Ved utarbeidelse av ROS-analyse for datasenter er det viktig at relevante aktører blir invitert med i forbindelse med fareidentifisering, vurdering av risiko og vurdering av risikoreduserende tiltak. Relevante aktører i denne forbindelse er nødetater, beredskapskoordinator i kommunen og andre regionale og lokale aktører. Ved etablering av datasenter er det viktig å identifisere andre potensielle farer utover det som er listet opp i DSB sin veileder på samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging, dersom det er relevant. Det skal også vurderes hvorvidt etablering av datasenter kan medføre sårbarheter og risiko for omkringliggende områder. Det er også sikkerhet- og beredskapskrav til etablering og drift av datasenter etter forskrift om datasenter.* *Oppdatert plangrunnlag* *Forslaget til planprogram foreslår en «planvask» av arealet, ettersom gjeldende reguleringsplan er utarbeidet etter plan- og bygningsloven fra 1985. Vi støtter dette. Revisjon av tidligere vedtatte arealplaner som ikke lenger samsvarer med dagens mål og retningslinjer vil bidra til å fremme en mer bærekraftig samfunnsutvikling. Det fremgår både av statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet og statlige planretningslinjer for klima og energi at kommunen bør ved revisjon av kommuneplanens arealdel vurdere om tidligere vedtatt arealbruk svarer til dagens og framtidens forventede behov og gjeldende nasjonale og regionale føringer for arealbruk. Det skal vurderes å ta ut eller redusere omfanget av*	

	utbyggingsarealer som ikke lenger bør bygges ut. Dette løftes også fram i Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027. *Følgende statlige planretningslinjer ser ut til å være relevante føringer for planarbeidet:* *- Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet (2025) - Statlige planretningslinjer for klima og energi (2024)* *Vi anbefaler nettsidene www.planlegging.no og Miljøstatus. Vi vil komme tilbake til saken når planen er på offentlig ettersyn, og vurdere om de nasjonale og regionale hensynene er fulgt opp.»*	
Syed I. Quader, 27.05.2026	*«Me and my family moved here in September for the nature and peace in the area.* *We have friends who live here and some who have moved here as well.* *My children go to the local school in Veggli and really thrive here.* *I work at the local cacao factory.* *I recently found out that there might be a data center built in the Rollag area.* *This is really concerning to me and my family since we are well aware of how a data center brings along with it a lot of problems to the nature around without much benefit to the community.* *Noise, excess electricity and water usage, light pollution, water pollution?* *This will only push up the prices of electricity for us without much other benefits to the community.* *We already have a struggling electrical grid and the prices of electricity won't be getting any cheaper when there's a machine that needs all the power it can get.* *The argument that the data center will bring jobs to the area is not a strong analogy. Yes there will be activity during the building of the data center but what happens once it is built? Maybe some maintenance here and there but it won't be providing long term jobs for the community. At least not for more than a handful of really qualified data technicians.* *Also data centers can be automated from a distance. Which means the owner can run it from any part of the world without much interference from humans.* *This doesn't make me feel safe knowing this. Especially if it's run by some genocidal authoritarian regime.* *Are there any guardrails to prevent it from being sold to such an organization?* *Sure you can't control who it is sold to but this is exactly why the dialogue needs to be had and guardrails put in place to prevent this from happening.* *I believe the owner can decide who it is sold to or not.* *Just like how an owner of kittens can decide who gets to buy them after considering whether they will be suitable, responsible and safe owners.* *Let's not even start with the question of disturbance to the natural surrounding and environment.* *That argument will be quite a short one despite what the owners say.* *We do not want to have a data center built in the area.* *If the data center is built in the area me and the family along with some other friends might leave Rollag.»*	The comments will be taking into conceideration in the further planning process. Several of the issues raised in the submission relate to general opinions and broader political discussions concerning the data centre industry, including questions regarding energy policy, international ownership, automation, geopolitics and future market developments. Such matters are, to a large extent, outside the scope of what is assessed and decided through a municipal zoning plan process. It should also be clarified that the planning programme («Planprogram») is a procedural document intended to describe which topics are to be assessed further in the planning process. The purpose of the planning programme is not to conclude whether a data centre should or should not be established, nor to provide final assessments of all potential consequences at this stage. Comments regarding noise, light pollution, energy demand, emissions, impacts on surrounding areas and local living conditions are relevant planning topics and will be considered further as part of the ongoing planning process and any required impact assessments. Questions related to future ownership structures, potential future sale of the facility, international actors and security policy concerns are not matters regulated through the zoning plan itself and are therefore considered to fall outside the scope of the present planning process. The comments regarding local attractiveness, settlement patterns and concerns about future relocation from the municipality are noted as expressions of local opinion and community concerns and will be included as part of the overall consultation input in the case. Finally, it is emphasized that the purpose of the zoning process is to ensure an open and knowledge-based assessment of relevant issues before any decisions regarding future development are made.
Tina Fjelddalen, Vegar Torpengen, Hilde Markussen, 27.04.2026 * *** Innspill mottatt på mail 27.05.2026, men innspillet er datert 24.05.2026**	*«Vi viser til mottatt brev datert 14. april 2026 vedrørende «Detaljreguleringsplan Numedal Næringspark. Varsel om oppstart av reguleringsplanarbeid med konsekvensutredning og utlegging av planprogram til høring. Varsel om mulig utbyggingsavtale». Vi ønsker med dette å komme med følgende innspill.* *Vi leser av brevet at planarbeidet har hovedformål om å muliggjøre etablering av datasenter. Dette er et svært polarisert tema i dagens samfunn og vi ønsker å sikre at kommunen gjør en grundig nok vurdering før de tar en avgjørelse i denne saken. Vi håper med dette å belyse ulike sider ved etablering av mulig datasenter som i aller høyeste grad bør vektlegges.* *Det har vært en kraftig vekst av datasentre over store deler av landet. Per i dag finnes ikke nasjonale retningslinjer for koordinering av eller kontroll på hvor mange datasentre som kan etableres eller hvor de kan etableres, utover at det er opp til hver enkelt kommune gjennom plan- og bygningsloven å vedta eventuelle datasenteretableringer.* *Stortinget vedtok 12. mars 2026 å be regjeringen gjøre nærmere vurderinger av samfunnsmessig nytte og virkninger på ulike samfunnsområder. [1] På åpent informasjonsmøte 13. mai 2026 uttalte ordfører Øystein Morten at datasenteretableringer er «upløyd mark» og at slike etableringer «forvaltes av nasjonal politikk». Når det er*	Det bemerkes innledningsvis at området gjennom lang tid har vært benyttet til nærings- og industriformål, og at plan-arbeidet gjelder videre regulering og utvikling av eksisterende næringsområde. Det er således ikke tale om etablering av et nytt næringsområde i ubebygd eller urørt område. Men undertegnede har samtidig forståelse for at datasenter må vurderes helt annerledes enn tradisjonell næring, og det legger også planprogrammet opp til. Flere av forholdene som omtales i innspillet gjelder overordnede politiske vurderinger knyttet til datasenter-næringen nasjonalt, herunder energi-politikk, samfunnsnytte, kraftbalanse og nasjonale føringer. Dette er forhold som i

	Stortingsvedtak om utredninger som potensielt vil kunne gi kommunen bedre nasjonale føringer for nettopp slike problemstillinger, ber vi kommunen innstendig om å avvente behandling på nasjonalt nivå av datasenterproblematikken, før det legges til rette for planprosess for et datasenter i Rollag. *For lokalsamfunnene er verdiskapningen knyttet til et datasenter oftest størst i etableringsfasen dersom etablerende virksomhet benytter seg av lokale tjenester innen bygg- og anlegg. Deretter faller både sysselsettingsmulighet og generell verdiskapning drastisk. Når vi tar med i beregningen at datasenter har et enormt kraftbehov, er det interessant å lese i Statistisk Sentralbyrå sin analyse av 28. april 2026 at datasentre har betydelig lavere verdiskapning per MWh enn annen kraftintensiv industri. [2] Se tabell 1: https://www.ssb.no/teknologi-og-innovasjon/informasjons-og-kommunikasjonsteknologi-ikt/artikler/datasentrene-vokser-raskt-men-hvilke-verdier-skaper-de-for-norge Av tabellen kan vi faktisk lese at verdiskapning per MWh har økt i annen kraftintensiv industri! Da virker argumentet om lokal verdiskapning noe søkt i denne sammenheng.* *I forslaget til planområdet er det tegnet inn en «tarm» som strekker seg vestover langs Rollagsvegen. Der går foreslått grense midt i Stærnesbekken, langs vår eiendomsgrense. Hva er tanken med dette området? Dette området ble i 2023 vurdert for vern av Statsforvalteren [3]. Siden den gang har livet i bekken utviklet seg og det har etablert seg bever i vassdraget. Som en direkte utvikling av dette, har vi observert gyting av ørret. Ørret har vært utsatt for svært mye nedbygging av gyteområder i store deler av Norge. Det er observert en svært redusert ørretstamme i Lågen gjennom flere år, blant annet som følge svært varierende vannstand. Når ørreten nå ser ut til å reetablere seg i Stærnesbekken via beveraktivitet, stiller vi stort spørsmålstegn ved hvordan det vil kunne påvirke dette naturmangfoldet i utvikling å etablere et datasenter som gjennom utslipp, både som følge av drift og potensielle uhell, vil kunne påvirke en allerede utsatt ørret stamme negativt.* *Det ble i det åpne informasjonsmøtet 13. mai påstått at etablering av datasenter ikke vil påvirke strømprisene. Dette er stikk i strid med det NVE konkluderer med som en konsekvens i deres rapport «Status og utvikling i kraftsystemet 2025-2030» sluppet 19. mai 2026. Her skriver de om den direkte virkningen nettopp datasentre sine enorme behov for kraft kan få ettersom et lavere kraftoverskudd betyr at Norge må importere mer kraft. De konkluderer med at datasentre vil dominere forbruksveksten i Norge, og vil potensielt kunne utfordre etablering av andre nærings- og samfunnsinteresser som følge av sterk økning i kraftforbruket uten mulighet for tilsvarende økning i kraftproduksjon. [4]* *For å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser er det klart at Norge har et visst behov for datasentre, men vi anser det som svært viktig at kommunen har ro nok til å vente på nasjonal politikk slik at ikke kommunen mister sin nåværende attraktivitet som en boplass med flotte naturverdier. Støy, klimautslipp, varmeutslipp og andre konsekvenser vil potensielt ha store negative konsekvenser for en kommune som ønsker økt tilflytting. Et datasenter vil ikke engang kunne tilby spesielt stor vekst i potensiell sysselsetting når driftsfasen inntreffer!* *Vi stiller oss svært kritiske til planer om datasenter som med sine ressursbehov, støy og utslipp fremstår som et dårlig planlagt luftslott mer enn som en god og fremtidsrettet mulighet for Rollag kommune til å utvikle lokalt næringsliv.»*	begrenset grad avgjøres gjennom den kommunale reguleringsplanprosessen. Det bemerkes også at det ikke foreligger vedtak om etablering av datasenter gjennom varsel om oppstart eller planprogram. Formålet med planarbeidet er å utrede om området kan egne seg for slik virksomhet, samt å avklare konsekvenser og rammer gjennom ordinær planprosess. Det vises for øvrig til at planprogrammet er et prosess- og utredningsdokument («plan for planen»). Hensikten med planprogrammet er å redegjøre for hvilke tema som skal belyses og utredes videre i planarbeidet. Planprogrammet skal ikke inneholde ferdige vurderinger eller konklusjoner om konsekvenser, samfunnsnytte eller egnethet. Flere av forholdene som etterlyses i innspillet vil derfor være tema for videre reguleringsarbeid og konsekvensutredning, dersom dette vurderes relevant. Når det gjelder planavgrensningen langs Stærnesbekken, er denne satt med tilstrekkelig bredde for å sikre nødvendig fleksibilitet og handlingsrom i planarbeidet. Spesielt hvis det må reguleres gang- og sykkelveg og / eller annen infrastrukturtiltak tilknyttet veg, med krav fra myndigheter. Planavgrensningen innebærer ikke at arealene foreslås utbygd av tiltakshaver. Eventuelle naturverdier og forhold knyttet til vassdrag, biologisk mangfold og miljø vil bli vurdert som del av det videre planarbeidet i tråd med gjeldende krav til konsekvensutredning og naturmangfoldlovens bestemmelser. Innspill knyttet til støy, utslipp, varmeavgivelse, energibruk, sysselsetting og øvrige virkninger av mulig datasenteretablering tas med videre og vil bli vurdert nærmere i forbindelse med reguleringsplan og tilhørende fagutredninger. Det bemerkes avslutningsvis at reguleringsplanprosessen nettopp er ment å sikre en åpen og kunnskapsbasert vurdering av aktuelle problemstillinger før det eventuelt tas stilling til videre utvikling av området.
Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE), 27.05.2026	*«Naturfare* *Deler av varslingsområdet omfattes av aktsomhetsområde for flom. For områder til utbygging må reell fare avklares på siste plannivå i henhold til sikkerhetskravene i TEK17 § 7-2. Vi anbefaler at veileder **3/2022: Sikkerhet mot flom. Utredning av flomfare i reguleringsplan og byggesak**, legges til grunn for avklaring av reell fare og tilfredsstille dokumentasjonskravene i TEK17.* *Hensynssone H320 må brukes for å markere områder som er utsatt for flomfare, jf. pbl. §§ **4-3** og **12-6**. Grunnlaget for hensynssonene må gå klart frem av plandokumentene. Gi bestemmelser til hensynssonene som sørger for at sikkerhet mot flomfare er tilstrekkelig vurdert og ivaretatt, jf. krav til sikker byggegrunn i **pbl. § 28-1** og krav i **TEK17 § 7- 2**. Dersom det avdekkes behov for eventuelle risikoreduserende tiltak, må dette tas inn i planen. I vurderingene må også konsekvenser for tilstøtende terreng inngå, jf. TEK17 § 7-1 annet ledd, om at «tilstøtende terreng ikke utsettes for fare for skade eller vesentlig ulempe som følge av tiltaket.»* *Kraftkrevende næring* *Ved etablering av kraftkrevende næring og industri skal mulighetene for energiforsyning vurderes, jf. Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet punkt 3.6, og i henhold til Statlige planretningslinjer for klima og energi - regjeringen.no skal planarbeidet legge til rette for effektiv og fleksibel energibruk. Planbeskrivelsen og saksframlegget skal vise hvordan nasjonale hensyn til klimagassreduksjon, klimatilpasning og energi er ivaretatt jf. plan- og bygningsloven §§ 4- 2 første ledd og 11-14 andre ledd og 12-12 første ledd.* *De som planlegger å bygge nye energianlegg, industrianlegg, fjernvarmeanlegg og datasenter over en viss størrelse må gjennomføre en kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme. Plikten til å gjennomføre kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme følger av energiloven §§ 7-2 til 7-4 og forskrift om kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme. Formålet med regelverket er å fremme utnyttelse*	Disse forholdene ivaretas i planarbeidet. Forhold tilknyttet energiforsyning, energibruk og klima vil bli vurdert som del av det videre planarbeidet og omtalt i planbeskrivelse og eventuelle fagutredninger, i tråd med relevante krav i plan- og bygningsloven samt statlige planretningslinjer. Eventuelle krav knyttet til overskuddsvarme, kost-nytteanalyser og energilovgivning vil måtte håndteres i senere plan- og konsesjonsprosesser dersom tiltaket utløser slike krav. Det legges til grunn at nødvendig dialog med netteier og relevante sektormyndigheter gjennomføres som del av videre planlegging og eventuell prosjektering ved senere tidspunkt. Innspillet tas for øvrig til orientering.

	av overskuddsvarme. For mer informasjon, se vår nettside Kost-nytteanalyse av mulighetene for å utnytte overskuddsvarme - NVE. *Tilgang på kraft må avklares med netteier i området. Dersom det er behov for mer kraft enn tilgjengelig, kan det utløse behov for anleggskonsesjon.* *Generelle råd* *For å få en fullstendig oversikt over hvordan dere kan ta hensyn til våre tema i reguleringsplanen anbefaler vi dere å bruke våre internettsider for arealplanlegging. Her er informasjonen og veiledningen lagt opp etter plannivå. Vi vil særlig vise til Kartbasert veileder for reguleringsplan. Veilederen leder dere gjennom alle våre fagområde, og gir dere verktøy og innspill til planarbeidet. Den som utarbeider planen, har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet.* ***Meld inn fareutredninger*** *Naturfareutredninger som er bestilt etter 01.01.2025 skal meldes inn til NVE i henhold til pbl § 2-4 og Forskrift om pliktig innmelding av grunnundersøkelser og naturfareutredninger. Vi ønsker også å få inn naturfareutredninger bestilt før denne datoen. Geotekniske grunnundersøkelser skal leveres inn til NGU via NADAG. Informasjon finnes her: Meld inn naturfareutredninger - NVE.* ***NVEs oppfølging av planarbeidet*** *Dersom planen berører NVEs saksområder, skal NVE ha tilsendt planen ved høring. I plandokumentene må det gå tydelig fram hvordan de ulike interessene er vurdert og innarbeidet i planen. Alle relevante fagutredninger innen NVEs saksområder må være vedlagt planer som sendes på høring til NVE. Vi ber om at alle plandokument blir sendt elektronisk til NVE.* *NVE prioriterer å gi innspill og uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger. Etter en faglig prioritering gir vi bistand til de kommunene som har størst behov.»*	
Håkon Aamlid, 27.05.2026	*«Her følger mine innspill til detaljreguleringsplan for Numedal Næringspark, plan-ID 2026/001:* *• Boligverdi* *I hvilken grad vil datasenteret påvirke verdien på boligene i nærheten av datasenteret? Her må det gjennomføres analyser som også tar høyde for alle mulige negative konsekvenser som følge av at folk generelt sett ikke ønsker et datasenter i nabolaget, hvilken vil kunne påvirke muligheten til å selge seg ut uten tap.* *• Trinnvis utbygging* *På informasjonsmøtet ble det uttalt at 15 MW er lite for et datasenter og mest passende for et pilotprosjekt. Dette impliserer at kapasiteten må utvides på ett eller annet tidspunkt. Det følger derfor at alle fremtidige planer som foreligger for en potensiell utvidelse av datasenteret må offentliggjøres, og det må utredes hvilke konsekvenser potensielle utvidelser vil ha for omgivelsene.* *• Bruk av nødaggregat* *Benyttelse av nødaggregat må utredes grundig: Eksakt hvor mange timer per uke/måned/år vil aggregatene kjøres, og hva vil dette føre til av forurensing? Vil det åpnes for at aggregatene kan kjøres for å kompensere for manglende tilgang på strøm slik man har sett med datasenteret på Hamar? (Kilde: https://www.nrk.no/innlandet/green-mountains-dieselaggregat-okte-hamars-utslipp-med-5-prosent-1.17797214)* *• Bokvalitet, inkl. lyd- og lysforurensing* *Det må konsekvensutredes i hvilken grad datasenteret vil forurense områdene rundt med lyd, lys og fossile utslipp ref. bruk av aggregater, og det må vurderes hvordan bokvaliteten til lokalbefolkningen rundt datasenteret vil påvirkes. Det er særdeles viktig at det tas høyde for også ikke-hørbare frekvenser og hvilke negative helsemessige effekter disse vil ha på omgivelsene.* *• Fremtidig eierskap* *Hvilke økonomiske og moralske konsekvenser vil det ha for kommunen og lokalt næringsliv dersom senteret selges til utenlandsk eier med adresse i et lavskattland? Det er essensielt med etiske vurderinger av konsekvensene det vil ha for kommunen dersom datasenteret selges til f.eks. Green Mountain som har bidratt til å finansiere Israels okkupasjon av Gaza. Dette må også vurderes hvordan et slikt eierskap potensielt kan føre til økte trusler mot nærmiljøet, både i form av terror og i den grad datasenteret vil være et legitimt militært mål. (Kilde: https://klassekampen.no/artikkel/2025-07-14/fra-norske-servere-til-okkupert-palestina/ejnB)* *• Den reelle samfunnsnytten både lokalt og nasjonalt* *Datakraften i senteret vil etter alt å dømme benyttes til å prosessere KI. Det må konsekvensutredes hvilke effekter bruken av KI har på menneskesinnet, inkludert barn og unge som møter potensielt traumatiserende KI-genererte videoer på nettet (Kilde: https://www.presset.no/artikler-nyheter/2026/4/16/ki-videoer-skremmer-barn)* *• En reell økonomisk analyse som også modellerer et utfall av at KI-boble sprekker* *Det må gjennomføres en realistisk økonomisk analyse som også tar høyde for verst tenkelige utfall, deriblant en modellering av et utfall der KI-boblen sprekker (hvilket mange eksperter advarer om) som kan føre til at datasenteret blir stående ubrukt.* *• Konsekvenser for fremtidig bosetningsmønster- og tilflytning* *Rollag kommune har opplevd en usedvanlig befolkningsvekst de siste årene. Det må utredes hvordan et datasenteret vil påvirke og endog reversere denne utviklingen.* *• Påvirkning på strømprisene* *Det er nødvendig med en uhildet og upartisk konsekvensutredning om hvordan*	Det bemerkes generelt at reguleringsplan og tilhørende konsekvensutredning skal belyse relevante virkninger av foreslått arealbruk og tiltak, innenfor rammene av plan- og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredninger. Samtidig omfatter innspillet flere tema som ligger utenfor det som normalt utredes eller avgjøres gjennom en reguleringsplan-prosess. Når det gjelder boligverdier og eventuelle markedsmessige konsekvenser for omkringliggende eiendommer, er dette i hovedsak privatrettslige og markeds-messige forhold som normalt ikke inngår som egne utredningstema i regulerings-planarbeid. Relevante forhold knyttet til støy, lys, trafikk og øvrige miljøvirkninger vil imidlertid kunne vurderes gjennom ordinære fagutredninger der dette anses nødvendig (planprogrammet omtaler en del av disse tema). Forhold knyttet til bruk av nødaggregater, energiforsyning, utslipp og tekniske installasjoner vil vurderes nærmere i det videre planarbeidet i den grad dette er relevant for planforslaget. Eventuelle krav etter sektorlovgivning håndteres i tillegg av rette myndighet etter aktuelt regelverk. Merknader om støy, lysforhold og bokvalitet tas med videre. Eventuelle konsekvenser for nærliggende bebyggelse vil vurderes gjennom relevante fagutredninger etter gjeldende krav og retningslinjer. Når det gjelder anførsler om «ikke-hørbare frekvenser» og generelle helsemessige virkninger, legges det til grunn at vurderinger i planarbeidet må bygge på anerkjent fagkunnskap og gjeldende regelverk. Innspill knyttet til fremtidig eierskap, selskapsstruktur, utenlandske investeringer, geopolitikk, internasjonale konflikter og sikkerhetspolitiske vurderinger anses i hovedsak å ligge utenfor det som behandles og avgjøres gjennom en kommunal regulerings-planprosess, men det er forståelig at det stilles spørsmålstegn ved dette naturligvis.

	datasenteret vil påvirke strømprisene, inkludert eventuelle planer for en fremtidig utvidelse av kapasiteten. (Kilde: https://www.nrk.no/nordland/open-ai-og-aker-bygger-datasenter-i-narvik.-det-kan-gjore-stromprisene-fem-ganger-sa-hoye-1.17516127) *• Inhabilitet i kommunestyret* *De familiære og økonomiske båndene mellom politikerne i kommunestyret og dem som har økonomiske interesser av å bygge datasenteret må offentliggjøres. Inhabilitet må avklares.* *• Utredning av den økonomisk fordelingen* *Det må utredes hvem som kan forvente å tjene hva på utbyggingen, og dette må måles opp mot de faktiske fordelene/ulempene datasenteret vil ha for fellesskapet* *For å sørge for en så transparent saksgang som overhodet mulig, må alle innspill i denne saken være offentlig tilgjengelig.»*	Tilsvarende gjelder innspill om kunstig intelligens, barns mediebruk, utvikling i KI-markedet og eventuelle fremtidige økonomiske markedsforhold. Dette er generelle samfunnsforhold som ikke er tema for reguleringsplan og konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven. Merknader knyttet til samfunnsnytte, sysselsetting, energibruk, strømforhold og mulige virkninger for lokalsamfunn og tilflytting tas til orientering og vil vurderes på overordnet nivå som del av plan-arbeidet der dette er relevant. Spørsmål om habilitet behandles etter forvaltningslovens bestemmelser og vurderes av ansvarlig myndighet i forbindelse med politisk behandling av saken. Dette er ikke et forhold som avklares gjennom planprogrammet. Det bemerkes avslutningsvis at innspill og plandokumenter håndteres i tråd med offentleglova og ordinære regler for offentlig ettersyn og medvirkning i plansaker.
Buskerud Fylkeskommune, 27.05.2026	*«Forhold til overordna planer* *Området er omfattet av kommuneplanens arealdel for Rollag kommune, vedtatt 01.01.2004. I kommuneplanens arealdel er området avsatt til erverv. Fylkeskommunen mener det er uheldig at bruken av området ikke er avklart i en overordnet plan. Vi viser til at ut fra hensyn til forutsigbarhet og for å bygge oppunder kommuneplanen som styringsverktøy bør de overordnede rammene for arealutvikling legges gjennom overordnede planer.* *Planprogram og konsekvensutredning* *Konsekvensutredninger skal følge anerkjent metodikk, jf. Forskrift om konsekvensutredninger § 17. Det er positivt at Miljødirektoratets veileder M-1941 «Konsekvensutredninger for klima og miljø» skal brukes, og at det skal suppleres med annen metodikk ved behov.* *Vi viser særlig til kapittel 1.1.1 Nullalternativ i del 2 av veilederen (M-1941) som redegjør for hva som inkluderes i nullalternativet og ikke. Ellers viser vi til Kommunal- og distriktsdepartementets Veileder om konsekvensutredning for planer etter plan- og bygningsloven.* *Vi ser at temaer som vannmiljø, friluftsliv, landskap mfl. skal konsekvensutredes, og mener det er positivt. Vi anbefaler at vurderingene av landskapspåvirkningene illustreres for å lettere kunne vurdere påvirkningen på landskapet og friluftslivet. Vi anbefaler videre at det gis bestemmelser som begrenser høyder og utnyttelse og bestemmelser om material- og fargebruk på fasader som skal bidra til et avdempet og tilpasset uttrykk.* *Statlige planretningslinjer for klima og energi* *Statlige planretningslinjer for klima og energi er særlig aktuell ved tilrettelegging for datasenter, og legger blant annet føringer for at kommunen skal tilrettelegge for utnyttelse av overskuddsvarme. Plassering av datasenter må derfor også ses opp mot hvilke muligheter det er for dette i det omkringliggende området. Vi viser til miljødirektoratets kommuneveileder om de statlige planretningslinjene for klima og energi: Hvordan ivareta klima og energi i arealplanleggingen? - miljodirektoratet.no* *Medvirkning* *Vi ser det er lagt opp til medvirkning iht. plan- og bygningslovens bestemmelser. Vi anbefaler at kommunen legger til rette for ulike medvirkningsmetoder ettersom reguleringsplaner for datasenter ofte har stor allmenn interesse. I plandokumentene anbefaler vi at det redegjøres for hvilke medvirkningsaktiviteter som blir gjennomført og hvordan innspill fra medvirkningen er brukt i planarbeidet. Vi ønsker imidlertid her også å presisere betydningen av å ha en god bredde i bruk av metoder og verktøy for å sikre informasjon fra et representativt utvalg av befolkningen i kommunen. For metodikk for medvirkning, se gjerne KS' temaside her: Innbyggermedvirkning - Hjem.* *Vannmiljø* *Planprogrammet for Numedal Næringspark trekker frem problemstillingen om at endringer i arealbruk kan påvirke avrenning, overvannshåndtering og vannkvalitet i- og omkring det aktuelle området. Buskerud fylkeskommune anser det som positivt at planprogrammet allerede trekker frem prinsippet om at økt andel tette flater vil kreve gode løsninger for lokal overvannshåndtering, samt at dette skal vurderes under videre arbeid med planprogrammet. Buskerud fylkeskommune vil be kommunen se hen til regional plan for vannforvaltning for videre arbeid med planprogrammet, samt for videre vurderinger knyttet til overvannshåndtering og vannkvalitet.* *Det er Regional plan for vannforvaltning i Innlandet og Viken vannregion 2022-2027, med tilhørende planretningslinjer, som legger føringer for forvaltningen av vannet vårt. Vannet er delt inn i vannforekomster med konkrete miljømål fastsatt i vannforvaltningsplanen, i tråd med Vannforskriftens §§ 4-7. Det generelle målet er at alle vannforekomstene minst skal ha god økologisk og kjemisk tilstand, at dagens tilstand ikke skal forringes og, dersom tilstanden er dårligere enn god tilstand, skal det gjøres tiltak for å forbedre tilstanden.*	Planområdet er avsatt til erverv/næring i kommuneplanens arealdel, og plan-arbeidet vurderes derfor å være i delvis i tråd med overordnet arealbruk (datasenter er ikke i tråd med gjeldene kommuneplan). Det tas til etterretning at fylkeskommunen etterlyser ytterligere avklaringer på overordnet plannivå. Konsekvensutredningen vil utarbeides etter gjeldende regelverk og anerkjent metodikk, herunder Miljødirektoratets veileder M-1941 der dette er relevant. Illustrasjoner og vurderinger knyttet til landskap, høyder, materialbruk mv. vil vurderes som del av det videre planarbeidet. Relevante føringer i statlige planretningslinjer for klima og energi vil inngå i det videre planarbeidet og vurderes som del av konsekvens-utredningen, herunder spørsmål knyttet til energiutnyttelse og overskuddsvarme der dette er aktuelt. Det legges opp til medvirkning i tråd med plan- og bygningslovens krav. Tema knyttet til overvann, avrenning og vannmiljø inngår allerede som utredningstema i planprogrammet og vil bli nærmere vurdert i det videre planarbeidet, herunder relevante føringer i regional plan for vannforvaltning. Det vil bli utarbeidet trafikkanalyse / notat som del av planarbeidet. Relevante forhold knyttet til trafikkavvikling, trafikksikkerhet, kryss, myke trafikanter og kapasitet vil vurderes i samråd med relevante vegmyndigheter. Planforslaget vil utformes i dialog med fylkeskommunen og i tråd med gjeldende krav og veinormaler der dette er relevant. Eventuelle gjennomføringsavtaler og tekniske avklaringer vil håndteres i senere faser av plan- og gjennomførings-prosessen. Det tas til etterretning at fylkes-kommunen ikke stiller krav om arkeologiske registreringer innenfor planområdet. Opplysninger om registrert kulturminne og meldeplikt etter kulturminneloven tas til orientering og

	Samferdsel *Planforslaget berører viktige regionale interesser ved at planområdet medtar fv 2792 (Rollagsvegen), samt medfører adkomst via fv 40 og dermed krysset mellom fv 40 x fv 2792.* *Trafikkutredning* *Utbygging og utvikling av et område medfører vanligvis økt aktivitet, trafikk og trafikkbelastning i kryss og avkjørsler. Det må utarbeides en trafikkutredning som legges til grunn for planleggingen av veinettet. Utredningen må omfatte alle trafikantgrupper og må synliggjøre de trafikkmessige virkningene av planen. Forholdet til dagens/fremtidig trafikksituasjon, trafikkavvikling, kollektivtrafikk og trafikksikkerhet for myke trafikanter (herunder trygg skolevei), samt kapasitet og belastning i kryss/avkjørsler må redegjøres for. Videre må andre reguleringsplaner i nærområdet og deres trafikkpåvirkning inn i utredningen.* *Byggegrense* *Byggegrensene skal ivareta trafikksikkerheten, drift og vedlikehold av veinettet, arealbehov ved en eventuell utvidelse av veien, og miljøet langs veien. Byggegrenser mot fv. 2774 er 15 m fra veimidt. Vi ser også det er gang/sykkelvei på søndre side av fv 2774 her. Det betyr det er 15 m byggegrense fra gang/sykkelveimidt. Planforslaget må minimum sikre en gjennomgående 15 m byggegrense mot våre veier og gang/sykkelveien.* *Tekniske tegninger* *Fylkeskommunen har behov for tekniske tegninger som grunnlag for å vurdere reguleringsplanforslaget. Tegningene må være på et tilstrekkelig detaljeringsnivå som viser at tiltaket er gjennomførbart. Som et minimum må det utarbeides plan- og profiltegninger.* *Tegningene skal blant annet vise skråningsutslag, siktlinjer samt horisontal- og vertikalgeometri. Planene skal utformes i tråd med Statens vegvesen sine håndbøker /veinormaler. Eventuelle avvik fra vegnormalene må beskrives.* *Gjennomføringsavtale og nødvendige rekkefølgekrav* *Ved arbeid på eller langs fylkesvei, eller tiltak ved fylkesvei som påvirker fylkesveien, må det inngås gjennomføringsavtale med Buskerud fylkeskommune før tiltak kan iverksettes. Gjennomføringsavtale inngås først etter at reguleringsplanen er vedtatt. I tillegg må byggeplan være godkjent av oss før det gis igangsettingstillatelse, og tiltak være gjennomført før brukstillatelse gis senest.* *Frisiktsoner og veigrunn* *Vi forutsetter i tillegg krysset fra fylkesveien og inn til planområdet vurderes iht N100 og krav om frisiktsoner medtas i reguleringsplankart og bestemmelser. Utover dette er det viktige offentlige veiarealer avsettes tilfredsstillende i reguleringsplanen. Det skal være tilstrekkelige arealer for å sikre effektiv drift og vedlikehold, og minimum 3 m målt ut fra veikant, eller 1 m fra fyllingsfot/skjæringstopp må avsettes til annen veigrunn der hvor vi eier mindre enn dette.* *Hensyn til automatisk fredete kulturminner* *Planforslaget ligger innenfor gjeldene områdereguleringsplan Rollag vest som er vedtatt i 1985. Planområdet er ikke tidligere registrert for automatisk fredete kulturminner. Innenfor reguleringsplaner vedtatt etter kulturminnelovens ikrafttredelse 15.02.1979 skal forholdet til automatisk fredete kulturminner være avklart i forbindelse med reguleringsprosessen. Vi kan ikke se at forholdet til kulturminner var vurdert som en del av planprosessen til reguleringsplan for Rollag vest.* *Innenfor det varslede planområdet er det kjent til ett automatisk fredet kulturminne. Kulturminnet er registrert i Riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden med ID-nr. 108408. Dette er et veifar som er en del av Nordmannslepene som går gjennom Rollag fra Hønefoss og opp over Hardangervidda. Det er et veldig kort strekke av veianlegget som ligger innenfor og langsmed den foreslåtte plangrensen i sørvest. Arealet i planforslaget er i hovedsak preget av moderne aktivitet i form av byggeaktivitet i forbindelse med utvikling av næringsområdet, og potensialet for å gjøre funn av automatisk fredete kulturminner innenfor dette planområdet er vurdert som lavt. På bakgrunn av en faglig vurdering av kulturminner i nærheten, og lav sannsynlighet for å gjøre funn av kulturminner, stiller ikke Buskerud fylkeskommune krav om arkeologisk registrering av planområdet, jf. lov om kulturminner av 9.juni 1978 nr. 50 § 9.* *Den delen av strekningen som ligger innenfor planområdet er opparbeidet i så stor grad at det er lite sannsynlighet for at denne delen er intakt under den opparbeidete veien. Lokaliteten vil fortsatt ligge i kulturminnedatabasen Askeladden som automatisk fredet kulturminne med sikringssone da det er en større lokalitet som knytter flere strekninger sammen. Det vil i dette tilfellet derfor ikke være behov for å hensynta kulturminnet gjennom vern og hensynssoner i planforslaget. Strekningen er å regne som en tradisjonslokalitet, og det vil for øvrige deler av traseen utenfor dette varslede planområdet, være nødvending å bevare lokaliteten i andre planarbeider.* *Planen Rollag vest er å anses som en gammel plan, og vi gjør kommunen oppmerksom på at slike eldre planer bør oppdateres i forhold til kulturminnehensyn.* *Vi minner imidlertid om at meldeplikten i kulturminneloven (kulml § 8, andre ledd) gjelder generelt. Alle spor etter menneskelig aktivitet som er eldre enn år 1537, er automatisk fredet, jf. kulturminneloven § 4. Dersom det under anleggsarbeider eller tilsvarende fremkommer uforutsette funn av automatisk fredete kulturminner, som for eksempel brent leire, keramikk, flint, groper med trekull og/eller brent stein, slagg etter jernfremstilling m.m., skal arbeidet umiddelbart stanses og fylkeskommunen kontaktes, jf. Lov om kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 (kulturminneloven) § 8, andre ledd.»*	ivaretas i det videre planarbeidet og ved eventuell gjennomføring av tiltak.

Mattilsynet, 27.05.2026	*«Mattilsynet er statlig sektormyndighet for områdene planter, helse og velferd hos fisk og dyr, mat og drikkevann. Som høringsinstans har vi i oppgave å bidra til å ivareta nasjonale og regionale interesser innenfor våre forvaltningsområder.* *Vi forventer at våre forvaltningsområder er ivaretatt når planen kommer på høring. Særskilt ser vi det viktig at det rette for tilfredsstillende løsninger for drikkevannsforsyning, tar nødvendig hensyn til drikkevannskilder, og vannmiljø/fiskevelferd da planområdet grenser til vassdrag. Dersom disse temaene ikke er tilstrekkelig utredet og beskrevet i planen når den kommer på høring, kan vi fremme innsigelse til planen.* *Vi viser til vår veileder for mer informasjon.*	Mattilsynets innspill tas til orientering og vurderes i det videre planarbeidet. Tema knyttet til drikkevann, vannmiljø, overvann og forholdet til tilgrensende vassdrag inngår allerede som relevante utredningstema i planarbeidet og vil bli vurdert nærmere i forbindelse med reguleringsplan og konsekvensutredning.
Andrea Skinstad, 27.05.2026	*«Jeg mener en avgjørelse om datasenter i Rollag er prematur og bør vente på nye nasjonale regler og retningslinjer. I utgangspunktet ønsker jeg ikke datasenter i Rollag.* *Dette ber jeg om utredning av:* *• Støy. Særlig i lys av å være i en dal som oppfører seg som akustikkboks.* *• Hvordan dette påvirker den stadige tilflyttingen til Rollag og bolysten blant oss som har kommet til og har vært der lenge.* *• Hvordan dette er i tråd med Rollag sin identitet og verdier. Står ikke dette lille tettstedet for natur og fred, mer enn rask industri?* *• Faktisk påvirkning på naturen. Alle aspekter ved et datasenter bør utredes i dette perspektivet, fra støy, vannforbruk, lysforhold til størrelse og estetikk.* *Se forøvrig mitt leserinnlegg i Laagendalsposten:»*	Planprogrammet er et dokument for å avklare hvilke tema som skal utredes i den videre reguleringsprosessen. Planprogrammet skal derfor ikke konkludere om egnethet eller endelig arealbruk, og / eller komme med detaljer om selve planforslaget. Tema knyttet til støy, landskap, naturpåvirkning, lysforhold og øvrige miljøvirkninger er allerede omtalt som relevante utredningstema i plan-programmet og vil bli nærmere vurdert gjennom reguleringsplan og konsekvensutredning. Eventuelle virkninger for omgivelser, herunder nærliggende bebyggelse og frilufts- og landskapsopplevelse, vil inngå i disse vurderingene. Innspill knyttet til kommunens identitet, utvikling og ønsket samfunnsretning tas til etterretning som generelle synspunkter i saken.
Marie Bjørge, 27.05.2026	*«vi bor ca. 500 meter fra området der datasenteret er planlagt, på samme høyde som tomta med fri sikt. Vi driver med gård og har sauer og lam på beite langs elva.* *Vi har mange tanker om et eventuelt datasenter, og ønsker derfor å komme med våre tanker om dette.* *Vi er bekymret for å høre teknisk during eller lavfrekvent støy over elva og i dalføret. Og lurer på hvordan dette vil bli på gården hjemme hos oss. Vi er i dag enormt takknemlige for stilheten og roen på gården våres, og ønsker å fortsette å ha det sånn. Hvordan vil en eventuelt kontinuerlig støy påvirke oss, trivselen og bokvaliteten? Vi lurer også på hva et datasenter vil ha å si for eiendomsverdien på gården vår? Hva vil et datasenter ha å si for naturen og dyrelivet rundt oss? For sauene våre, kanskje spesielt i lamming? Vil lyd og lys påvirke oss, og områdene rundt?* *Vi ser også allerede nå at denne saken påvirker nærmiljøet vårt, og alle som bor her. Dette så vi tydelig på informasjonsmøtet som var for en liten stund siden. Vi syns det blir viktig med informasjon og tydelige svar i denne prosessen. Sånn at alle vi som bor i Rollag har noe å forholde oss til, og en følelse av å bli hørt.* *Vi ønsker at det blir gjort grundige undersøkelser av hvordan et datasenter vil påvirke nærmiljøet og området rundt over tid. Vi ønsker med det en kartlegging av disse punktene:* • *Støy fra kjøleanlegg, aggregater og annen døgnkontinuerlig drift.* • *Støy, vibrasjoner og belastning i byggeperioden. Det må kartlegges hvor lenge anleggsarbeidet vil pågå, hvor mye tungtransport det vil bli og hvordan dette vil påvirke naboer, dyr og nærmiljø.* • *Lysforurensning og hvordan dette vil påvirke dyr, natur og nærmiljø* • *Anleggstrafikk, støy og belastning i byggeperioden* • *Påvirkning på dyrevelferd. Vi har sauer og lam på beite i området og er bekymret for hvordan kontinuerlig støy, lys, trafikk og aktivitet kan påvirke dyr på beite over tid.* • *Hvordan tiltaket vil påvirke landskapet og opplevelsen av området* • *Risiko knyttet til reservekraft, dieselanlegg og annen teknisk infrastruktur* • *Hvordan eventuell framtidig utvidelse av datasenteret vil påvirke området videre. Vi ønsker at det blir tydelig avklart hvor stort dette prosjektet kan bli på sikt, og hvilke konsekvenser videre utbygging kan få for nærmiljø, natur og landbruk.* • *Vi ønsker også å vise til føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven. Etter vår vurdering er det fortsatt stor usikkerhet knyttet til flere av konsekvensene prosjektet kan få for natur, dyreliv, nærmiljø og landskap. Når kunnskapsgrunnlaget fortsatt er mangelfullt, mener vi det er viktig at kommunen legger føre-var-prinsippet til grunn og sørger for grundige utredninger før saken eventuelt går videre.*	Det er forståelig at nærboende har spørsmål og bekymringer knyttet til en eventuell videre utvikling av området. Det presiseres at foreliggende plan-program er et dokument for å avklare hvilke tema som skal utredes i det videre planarbeidet, og ikke et dokument som skal konkludere eller fastsette endelige løsninger. Flere av temaene det vises til i innspillet vil inngå i videre konsekvens-utredning og reguleringsplanarbeid. Tema som støy, lysforhold, landskapsvirkning, trafikk, anleggsfase, teknisk infrastruktur og eventuelle virkninger for naturmangfold vil bli vurdert som del av planprosessen. Det samme gjelder vurderinger knyttet til risiko og sårbarhet (ROS). Når det gjelder dyrevelferd og påvirkning på beitedyr, bemerkes det at reguleringsplanen i begrenset grad regulerer slike forhold direkte, men relevante miljøvirkninger vil vurderes som del av konsekvensutredningen. Innspill knyttet til eiendomsverdier er privatrettslige forhold og behandles normalt ikke som del av regulerings-planprosessen. Det bemerkes også at eventuell fremtidig utbygging utenfor reguleringsplanens rammer vil kreve egne plan- og myndighetsprosesser.

	Vi mener det er viktig at alle konsekvenser blir grundig kartlagt før saken går videre, og at naboer og berørte får god informasjon og reell mulighet til å komme med innspill underveis i prosessen.»	
Lasse Jellum, 27.05.2026	*«Jeg er Lasse Jellum, familiefar og næringsdrivende, og flyttet til Rollag i 2023. Arbeidet mitt handler om miljøpåvirkninger på helse, og det er bakgrunnen for at jeg ber om at støy og lys utredes grundig i denne prosessen. Begge gir døgnkontinuerlige virkninger for innbyggerne, og begge er felt der kunnskapsgrunnlaget vokser raskt.* *Planprogramforslaget behandler støy utilstrekkelig og behandler ikke lysforurensning i det hele tatt. Jeg kan derfor ikke støtte at programmet fastsettes i nåværende form, og ber om at kravene nedenfor innarbeides i konsekvensutredningens mandat som vilkår før fastsettelse 25.06.2026.* *Innspillet gjelder konsekvensutredningens (KU) mandat: hva som skal måles, modelleres og vurderes. Hvert krav nedenfor er et **metode- eller prosesskrav til KU**, ikke et forslag til grenseverdier nå; grenseverdiene tar jeg opp i høringen av planforslaget.* *Slik er innspillet bygd opp: seksjon 2 samler manglene ved programforslaget og det felles, stedlige grunnlaget for dem. Seksjon 3 og 4 gir de konkrete kravene for henholdsvis støy og lys. Innenfor hvert tema skiller **Del A** de bærende kravene fra **Del B**s utdypende krav. Hvert krav er bygd i tre ledd: krav (hva KU skal inneholde), hvorfor (den stedlige eller kildespesifikke grunnen), og feilmodus (hva som går galt uten kravet). Der det er mulig, er det tatt med forslag til konkret **programtekst** kommunen kan vedta direkte. Seksjon 5 samler kravlisten, forbehold og det rettslige grunnlaget.* ***2. Mangler ved planprogramforslaget*** *Planprogrammet forplikter ikke KU til å utrede støy forsvarlig, og det omtaler ikke lys i det hele tatt. Manglene nedenfor gjelder **KU-mandatet**: hva programmet binder utrederen til, ikke planens innhold. De detaljerte kravene som retter hver mangel, står i seksjon 3 (støy) og 4 (lys).* ***2.1 Felles utgangspunkt: et stille og mørkt dalføre med nære og hevede mottakere*** *Tre stedlige forhold gjør at både støy og lys krever mer enn en standardvurdering her, og de er felles for begge tema:* ***Lavt bakgrunnsnivå for både lyd og lys.** Dalbunnen har i utgangspunktet lite kunstig lys og lav nattlig støy. Men nivåene er antatt, ikke målt (se baseline-kravene i seksjon 3 og 4). Når utgangspunktet er stille og mørkt, blir selv et beskjedent, jevnt bidrag merkbart.* ***Nære og hevede mottakere.** Foreløpig kartmåling (2026-05-26) indikerer at nærmeste husstand kan ligge **under 100 m** fra planavgrensningen, mens et sammenhengende boligfelt ligger lenger unna (~500 m), men **hevet i dalsiden** med mulig fri sikt mot tak- og fasademonterte installasjoner. Hevede mottakere ser og hører kilder mer direkte, og voller eller vegetasjon skjermer dårligere mot dem. Eksakt avstand og mottakertype må verifiseres i KU mot matrikkelen, ikke forutsettes.* ***Døgnkontinuerlig kilde uten døgnvariasjon.** Kjøling, vifter, transformatorer, UPS og sikrings-/driftsbelysning kan gå 24/7. Natten er dimensjonerende, og et årsmidlet snitt skjuler nattbelastningen.* ***2.2 Støy er utilstrekkelig behandlet*** *Programmet omtaler støy (kap. 2.1.4, 3.2.6) og peker riktig på at kjøleanlegg, vifter og transformatorer kan gi vedvarende støy. Men kap. 3.2.6 sier bare at temaet «kan inkludere» en vurdering av «støy tilknyttet næringsvirksomhet», uten metode, dimensjonerende mottaker, regimevalg eller håndtering av lavfrekvent, tonal og nattlig støy.* *To forhold gjør denne åpenheten avgjørende. For det første fanger ikke et generisk dB(A)-årssnitt fenomenet her: A-veiingen demper nettopp de lave frekvensene, og årsmidlingen jevner ut natten. Den lavfrekvente, tonale brummen som plager mest kan dermed forsvinne i tallet, og en grenseverdi satt på det grunnlaget lar seg ikke etterprøve. For det andre er et datasenter ikke «industri»: KU må bygge på det strengeste aktuelle støyregimet, ikke arve en lempeligere industrigrense. Et regimevalg som gjøres nå, følger med inn i planforslaget, og jeg ber om at det avklares før programmet fastsettes, ikke videreføres ved treghet.* *Kravene som retter dette, står i **seksjon 3**.* ***2.3 Lys er ikke behandlet i det hele tatt*** *Ordene «lys» og «belysning» finnes ikke i dokumentet, verken som eget utredningstema eller under landskap, naturmangfold eller ROS. Det er ikke en perifer mangel: forurensningsloven § 6 nr. 3 regner uttrykkelig «lys og annen stråling» som en form for forurensning, så det programmet har utelatt, er en miljøpåvirkning lovgiver allerede har anerkjent. At temaet mangler helt er dessuten et sterkere utgangspunkt enn en svak omtale: her handler det ikke om å skjerpe noe, men om å hindre at en anerkjent miljøpåvirkning aldri blir utredet, fordi ingen instans er pålagt å gjøre det. Uten et eget tema faller nattlys, lysinntrenging, blending, skyglow og spektrum (fargetemperatur og blålys) ut, og frivillig belysning kan gli gjennom som «sikkerhet».* *Det rekker heller ikke å måle himmelkvalitet eller å vise et lysplankart. Det er ikke det samme som modellering ved den enkelte mottaker, og uten slik modellering bommer senere bestemmelser på faktisk blending og skyglow. Kravene som retter dette, står i seksjon 4.* ***2.4 Felles metodemangel: M-1941 er ikke et fagverktøy for støy eller lys*** *KU bygger etter kap. 3.3.1 på Miljødirektoratets veileder **M-1941** (klima og miljø), "suppleres med annen metodikk ved behov". Verken støy eller lys lar seg utrede med M-1941 alene: det er ikke et akustisk eller lysfaglig beregningsverktøy. For lys gir det ingen metode for*	I planprogrammet er det henvist til både ulik grad av forurensning og støy. Det er korrekt at ikke lysforuresning har vært et av temaene som har vært satt som en av problemstillingene, men har vært vurdert medtatt som et av temaene da planprogrammet ble utarbeidet. Informasjon i planprogrammet er foreløpige vurderinger og kan endres, og selv om det ikke teamet står oppført så betyr det at det ikke nødvendigvis skal utredes. Støy (også lysforuresning) skal alltid håndteres iht. lovverket, og dette gjelder også denne saken. For å tydeliggjøre dette, og imøtekomme innspillet til en viss grad, har vi oppdatert planprogrammet med temaet. I reguleringssaker for datasentre er det vanligvis støy (kjøleanlegg, vifter, aggregater) som kan være et av flere dominerende miljøutfordringer. Lysforurensning kommer normalt lenger ned på listen, men kan bli viktig i enkelte tilfeller, spesielt for nærliggende boliger. Datasentre har normalt begrenset behov for utendørs belysning utover sikkerhets- og driftsbelysning. Det forventes derfor ikke vesentlige bidrag til lysforurensning sammenlignet med andre nærings- og industriformål, noe som nærliggende boliger har hatt som nabo i flere 10-år. Eventuelle negative virkninger kan reduseres gjennom krav til nedadrettet belysning, skjerming av armaturer og begrensning av unødig nattbelysning. Det kan også vurderes å ta inn en reguleringsbestemmelse som eksempelvis sier at: «Utendørs belysning skal utformes slik at lysutslipp til omgivelsene begrenses. Armaturer skal være nedadrettede og skjermede, og belysning skal ikke medføre unødvendig lysforurensning mot omkringliggende bebyggelse eller naturområder.» Det bemerkes igjen at planprogrammet er et overordnet prosessdokument som skal beskrive hvilke temaer som skal vurderes i det videre planarbeidet. Planprogrammet skal ikke fastsette detaljerte utredningsmetoder, grenseverdier, beregningsmodeller eller konklusjoner for de enkelte fagtemaene. Dette vil bli avklart og dokumentert gjennom konsekvensutredning og øvrige fagutredninger som følger planforslaget. Forslagsstiller deler ikke vurderingen av at temaene er utilstrekkelig behandlet på planprogramnivå; som tidligere nevnt er lysforuresning vurdert, men blitt vurdert å ikke inntas. Detaljer knyttet til metodevalg, beregningsgrunnlag, støykilder og eventuelle avbøtende tiltak vil være en del av den videre støyfaglige utredningen. Når det gjelder lys og belysning, er dette ikke vurdert som et hovedtema på nivå med eksempelvis naturmangfold, landskap, trafikk eller støy. Som tidligere beskrevet vil vi, for å imøtekomme innspillet til en viss grad, medta temaet i planprogrammet og vurderes på et overordnet nivå i det videre planarbeidet. Det vurderes imidlertid ikke å være grunnlag for den omfattende utrednings-

	*lysinntrenging, blending, skyglow eller spektrum, og det er nettopp spektrum (fargetemperatur og blålys) som binder lys til naturmangfold og til CIE 150. «Ved behov» må derfor gjøres til et **uttalt** behov, med navngitt fagmetode i programmet: for støy NS-ISO 1996 med tredjeoktav- og tonalitetsanalyse og en egnet utbredelsesmodell, for lys CIE 150 og ILP GN01. Ellers kan «ved behov» leses som en åpning for å la temaet ligge.* ***2.5 Felles prosessmangel: ingen baseline, ingen fagkompetanse sikret*** *Programmet stiller ingen krav om at dagens tilstand måles før KU ferdigstilles. For både støy og* *lys forutsetter et etterprøvbart 0-alternativ (kap. 3.1.1) en faktisk, uavhengig og fortrinnsvis akkreditert **baseline-måling bekostet av tiltakshaver**. Utredningen forutsetter dessuten reell fagkompetanse: akustisk kompetanse for støytemaet, og lysfaglig kompetanse i samvirke med naturmangfold for lystemaet. Disse prosesskravene gjelder begge tema og er konkretisert i seksjon 3 og 4.* ***3. Støy*** *KU må utformes slik at den kan dokumentere i hvor stor grad tiltaket bevarer dagens lydmiljø i dalføret, ikke bare om det holder en generisk grense. Det gir kommunen grunnlag for å feste et* *bevaringskriterium til dagens stillhet i planforslaget. Tre krav sikrer at utredningen får denne etterprøvbarheten: riktig støyregime som premiss (pkt. 1), måling og modellering som faktisk fanger lavfrekvent og tonal nattstøy (pkt. 2), og en baseline-måling av dagens lydmiljø før KU ferdigstilles (pkt. 3). De utdypende kravene i Del B sikrer dem.* ***Del A: De bærende kravene*** ***1. Riktig støyregime må avklares som premiss for KU*** *KU må bygge på korrekt arealrettslig klassifisering før støygrenser vurderes, fordi klassifiseringen avgjør hvilke grenser anlegget måles mot.* *Etter **kart- og planforskriften (FOR-2025-01-20-52, i kraft 1.7.2025)** er «datasenter» ført opp som et **eget arealformål** i reguleringsplan, atskilt fra arealformålet «industri». Dette underbygges av **Borgarting lagmannsretts rettskraftige dom 9. april 2025 (LB-2024-139780)**, der retten tolket «industri» innskrenkende til produksjon av fysiske varer og la til grunnat datasentervirksomhet faller utenfor dette formålet; Høyesteretts ankeutvalg nektet anken fremmet.* *Konsekvensen for støy følger av Miljødirektoratets veileder **M-2061**, som omtaler datasentre særskilt: et datasenter kan vurderes som teknisk installasjon eller som industrivirksomhet avhengig av reguleringsformål. Når formålet **ikke** er industri, faller den lempeligere industrigrensen bort, og anlegget vurderes som **teknisk installasjon** (TEK17/NS 8175), det strengeste regimet, i M-2061s egen trafo-analogi i størrelsesorden 30 dB natt utendørs, mot industriens 45 ‑50 dB.* ***Krav: KU skal:*** ***legge til grunn at datasenteret reguleres som eget arealformål («datasenter»), ikke som industri, og vurdere støy etter det strengeste aktuelle regimet (teknisk installasjon etter M-2061);*** ***redegjøre for hva M-2061s datasenteravsnitt betyr for grensesettingen, herunder den anbefalte skjerpingen på 5 dB for datasentre;*** ***begrunne særskilt dersom industriens grenseverdier likevel brukes som sammenligningsgrunnlag, til tross for M-2061 og den arealrettslige avklaringen;*** ***vurdere hvordan bindende støygrenser skal forankres i reguleringsbestemmelsene i neste fase (se pkt. 6).*** ***Hvorfor:** Planprogrammet omtaler området vekselvis som «industri- og næringsområde», og gjeldende plan «Rollag vest» (1985001) har arealformål «industri» (kap. 1.3.1). Uten en presisering nå kan KU og planforslaget arve industriregimet ved treghet.* ***Feilmodus uten kravet:** KU måler mot en industrigrense (Lden 50 ‑55), planforslaget viderefører den, og et anlegg som «så vidt klarer» industristandarden bryter likevel et beskyttende nattnivå hver natt.* ***Forankring i planprogrammet:** kap. 3.2.6 (presiser «støy tilknyttet næringsvirksomhet») og kap. 1.3.1 (gjeldende «industri»-formål som ikke skal arves).* ***Foreslått programtekst (kap. 3.2.6):** «KU skal legge til grunn at tiltaket reguleres som arealformål datasenter (ikke industri), og vurdere støy etter det strengeste aktuelle regimet legge til grunn at datasenteret reguleres som eget arealformål («datasenter»), ikke som industri, og vurdere støy etter det strengeste aktuelle regimet (teknisk installasjon etter M-2061);redegjøre for hva M-2061s datasenteravsnitt betyr for grensesettingen, herunder den anbefalte skjerpingen på 5 dB for datasentre; begrunne særskilt dersom industriens grenseverdier likevel brukes som sammenligningsgrunnlag, til tross for M-2061 og den arealrettslige avklaringen; vurdere hvordan bindende støygrenser skal forankres i reguleringsbestemmelsene i neste fase (se pkt. 6).* ***Hvorfor:** Planprogrammet omtaler området vekselvis som «industri- og næringsområde», og gjeldende plan «Rollag vest» (1985001) har arealformål «industri» (kap. 1.3.1). Uten en presisering nå kan KU og planforslaget arve industriregimet ved treghet.* ***Feilmodus uten kravet:** KU måler mot en industrigrense (Lden 50 ‑55), planforslaget viderefører den, og et anlegg som «så vidt klarer» industristandarden bryter likevel et beskyttende nattnivå hver natt.* ***Forankring i planprogrammet:** kap. 3.2.6 (presiser «støy tilknyttet næringsvirksomhet») og kap. 1.3.1 (gjeldende «industri»-formål som ikke skal arves).* ***Foreslått programtekst (kap. 3.2.6):** «KU skal legge til grunn at tiltaket reguleres som*	og metodetilnærmingen som foreslås i innspillet. Merknadene om bakgrunnsmålinger, dimensjonerende mottakere, lavfrekvent støy, nattstøy, kjøleløsninger, lydutbredelse, lysinntrenging, blending, naturpåvirkning, kulturmiljø, visualiseringer og mulige avbøtende tiltak tas til orientering. Relevante problemstillinger vil bli vurdert av fagkyndige som en del av konsekvens-utredningen der dette er nødvendig og forholdsmessig sett opp mot tiltakets karakter og forventede virkninger. Forslagsstiller kan ikke se at planprogrammet bør binde framtidige fagutredninger til spesifikke standarder, beregningsmodeller, målemetoder eller detaljerte metodekrav slik innspillet foreslår. Valg av metodikk må tilpasses de faktiske problemstillingene og utføres etter anerkjent faglig praksis på tidspunktet utredningene gjennomføres. Innspillet inneholder flere forslag til konkrete støygrenser, lysgrenser, bevaringskriterier, regulerings-bestemmelser og krav til senere planutforming. Dette er forhold som eventuelt må vurderes i forbindelse med utarbeidelse og behandling av selve reguleringsplanforslaget, og ikke som del av fastsetting av planprogrammet. Når det gjelder vurderinger knyttet til arealformål, støyregimer og juridiske tolkninger av datasenter som virksomhet, vil planarbeidet forholde seg til gjeldende lovverk, nasjonale føringer og relevante myndighetskrav. Forslagsstiller finner ikke grunnlag for å legge de foreslåtte juridiske premissene til grunn gjennom planprogrammet. Det tas for øvrig til orientering at innspillet etterspør dokumentasjon av dagens situasjon og vurderinger av påvirkning på nærliggende bebyggelse, friluftsliv, landskap og naturmiljø. Dette er temaer som allerede inngår, eller vil bli vurdert innarbeidet, i det videre planarbeidet der det anses relevant. Undertegnede vurderer at innspillet samlet sett tas til orientering. Planprogrammet vil bli justert slik at lys og belysning omtales som et tema i den videre planprosessen. Utover dette gir innspillet ikke grunnlag for vesentlige endringer i planprogrammet.

	arealformål datasenter (ikke industri), og vurdere støy etter det strengeste aktuelle regimet (teknisk installasjon, jf. M-2061 og T-1442/2021), inkludert M-2061s anbefalte 5 dBskjerping for datasentre.» ***2. Hva KU skal måle og modellere (kjernen i mandatet)*** *Dette er bærebjelken. Kravene henger sammen og bør stå samlet i programmet, med felles forankring i kap. 3.3.1 (metode) og 3.2.6 (støy).* ***a) Nattperioden og 24/7-drift: Lnight separat.*** *For en kilde uten døgnvariasjon er natten dimensjonerende: Lden ≈ Lnight + 6,4 dB for en konstant kilde, slik at et årsmidlet Lden alene skjuler den faktiske nattbelastningen. KU skal beregne og vurdere Lden , Lnight og relevante maksimalnivåer **hver for seg**, vise nattperioden kl. 23 ‑07 som egen vurdering, og redegjøre for driftsscenarioer (kontinuerlig last, redusert last, maksimal kjøle-/beredskapslast) og for hvordan fremtidige byggetrinn påvirker nattstøyen.* *Feilmodus: nattbelastningen forsvinner i et årssnitt.* ***b) Dimensjonerende mottakerpunkt.*** *Avgjørende er ikke avstanden til sentrum, men til nærmeste støyfølsomme mottaker og til hevede mottakere i dalsiden. KU skal kartlegge alle støyfølsomme mottakere i influensområdet (boliger, fritidsboliger, uteoppholdsareal), **skille avstand til planavgrensning fra avstand til sannsynlig støykilde**, bruke mest støyutsatte fasade og relevante fasadehøyder som beregningspunkt, og vurdere hevede mottakere særskilt (fri sikt til takenheter, mindre effekt av voller/skjermer). Støykart og fasadenivåer skal vises både med og uten avbøtende tiltak.Feilmodus: grensen beskytter et midlet eller fjernt punkt, ikke den faktisk mest utsatte naboen.* ***c) Lavfrekvent og tonal støy: egen metode.*** *A-veid beregning er ikke nok; A-veiingen demper nettopp den lavfrekvente brummen. Norge mangler egen lavfrekvensgrense (M-2061 bekrefter hullet og anbefaler føre-var). KU skal gjennomføre **1/3-oktavanalyse 20–200 Hz** ved relevante mottakere, vurdere de lavfrekvente båndene 31,5 ‑200 Hz særskilt, og gjennomføre **smalbånds-/tonalitetsanalyse etter NS-ISO 1996-2** (vifte-bladpassfrekvenser, transformatorbrum, pumper, kompressorer). M-2061 fastslår at rentonekorreksjonen på +5 dB gjelder **også utendørs lydkilder**. De danske og svenske lavfrekvensnormene brukes som **referanse** for hva KU måler mot, ikke som gjeldende norsk rett: dansk Miljøstyrelse 9/1997 (Aveid innendørs sumnivå 10 ‑160 Hz + G-veid infralyd) og svensk FoHMFS 2014:13 (per-bånd 31,5 ‑200 Hz). KU skal også vurdere om lavfrekvent støy kan bli merkbar innendørs selv når Aveid utendørsnivå er under ordinære grenser.* *Feilmodus: den tonale viftebrummen, det som plager mest, er lovlig «usynlig» i dB(A)-snittet.* ***d) Separat modellering og summering av alle tekniske kilder.*** *Det er ikke nok å modellere «næringsstøy» samlet. KU skal modellere og summere: kjøleanlegg, tørrkjølere, adiabatiske kjølere og kompressorer; ventilasjon og luftinntak/-avkast; transformatorer og kraftinfrastruktur;* *UPS/batteri/tekniske rom; **reservekraft/aggregater, med testfrekvens, testvarighet, tidspunkt på døgnet og hjemmel for testregimet**; samt fremtidige byggetrinn planen åpner for. KU skal oppgi kildedata, antakelser om driftstid, lastprofil og usikkerhet. Mener tiltakshaver at reservekrafttesting er nødvendig av beredskaps- eller tjenestekrav, må omfang og hjemmel dokumenteres (forskrift om datasenter FOR-2024-12-18-3313 regulerer drift/beredskap, men setter ingen støygrense).* *Feilmodus: en samlet «næringsstøy» skjuler hvilke kilder som faktisk dominerer, og dermed hvor demping må settes inn.* ***e) Stedstilpasset lydutbredelse: dalføre, inversjon, vinter, hevede mottakere.*** *Lydutbredelse i et dalføre påvirkes av terreng, siktlinjer, vindretning, inversjon, snølagt mark og refleksjon. KU skal bruke terrengmodell og relevante mottakerhøyder, vurdere medvind, temperaturinversjon og vinterforhold som egne scenarioer, og vurdere **Nord2000** (eller annen modell egnet for komplekst terreng). Brukes ISO 9613-2, skal begrensningen forklares: den modellerer kun moderat inversjon og underpredikerer i et trangt dalføre. KU skal vurdere skjermingstiltak mot både nærmeste og hevede mottakere, og redegjøre for når kildedemping er nødvendig.* *Feilmodus: worst-case-meteorologien som faktisk gir naboklager utelates fra beregningen.* ***Forankring i planprogrammet:*** *kap. 3.3.1 (suppler M-1941 med navngitt akustisk metodikk) og kap. 3.2.6.* ***Foreslått programtekst (kap. 3.3.1/3.2.6):*** *«Støyutredningen skal omfatte separat beregning av Lnight , 1/3-oktavanalyse 20 ‑200 Hz og tonalitetsvurdering etter NS-ISO 1996-2, separat modellering og summering av de enkelte tekniske kildene, og en lydutbredelsesmodell egnet for dalføreterreng (f.eks. Nord2000) med worst-case vintermeteorologi. Dimensjonerende beregningspunkt er mest støyutsatte fasade ved nærmeste støyfølsomme bebyggelse og ved hevede mottakere i dalsiden.»* ***3. Baseline-måling av dagens lydmiljø før KU ferdigstilles*** *Det er ikke dokumentert hva dagens nattlige bakgrunnsnivå i området er. KU skal etter kap. 3.1.1 beskrive dagens miljøtilstand som del av 0-alternativet: for støy forutsetter det en faktisk måling, ikke et antatt nivå.* ***Krav. Det stilles krav om en uavhengig, akkreditert baseline-måling før KU ferdigstilles, bekostet av tiltakshaver.*** *Målingen bør minst omfatte:* *L_Aeq , L_A90 og L_A50 , over **minst 14 sammenhengende døgn**, med særskilt rapportering for natt kl. 23 ‑07; målepunkter ved nærmeste støyfølsomme mottaker, relevante uteoppholdsareal og hevede mottakere i dalsiden;* *logging av værforhold, vindretning, temperaturprofil og avvikende hendelser;* *en vurdering av bidrag fra eksisterende kilder (vegtrafikk langs fv. 2792 som etter kap. 1.2.9 alt gir rød/gul støysone, elv, vind og dagens næringsvirksomhet), slik at datasenterets bidrag kan skilles ut.* *KU bør deretter vurdere om tiltakets støybidrag kan holdes så lavt at dagens lydmiljø i praksis bevares. Et **bevaringskriterium**, for eksempel vurdert mot L_A90 + 3 dB , bør utredes som mulig grunnlag for senere reguleringsbestemmelser. (3 dB-terskelen hentes da analogt fra T-1442 kap. 5.2.2 om når et nytt samferdselsanlegg regnes som vesentlig, brukt analogt som*	

	arealfaglig bevaringskriterium, ikke som en eksisterende industriregel.) KU bør gi kommunen grunnlaget for å vurdere et slikt kriterium i planforslaget. ***Hvorfor:** Baseline-målingen alene gir bare et tall for dagens lydmiljø. Bevaringskriteriet er broen videre: det kobler tallet til en bindende verneambisjon og binder utbygger til dagens stillhet langt strammere enn noen tabellverdi. Men det forutsetter at «dagens stillhet» er målt og etterprøvbar.* ***Feilmodus uten kravet:** uten baseline kan man senere ikke skille datasenterets bidrag fra dagens lydmiljø: verken før/etter-dokumentasjon eller et bevaringskriterium lar seg da håndheve.* ***Forankring i planprogrammet:** kap. 3.1.1 (0-alternativet / dagens miljøtilstand) og kap. 3.2.6.* ***Foreslått programtekst (kap. 3.1.1/3.2.6):** «Det skal gjennomføres en uavhengig, akkreditert baseline-måling av dagens lydmiljø (L_Aeq / L_A90 / L_A50 , minst 14 døgn, med egen nattrapportering) før KU ferdigstilles, bekostet av tiltakshaver, og inngå i beskrivelsen av 0-alternativet.»* ***Del B: Utdypende krav*** ***4. Kjøleløsning skal vurderes som et støybærende valg*** *Planprogrammet sier selv (kap. 2.1.3) at valg av kjøleteknologi vil være avgjørende for miljøpåvirkning, og at luftbaserte løsninger kan medføre støy. Dette må gjøres til et konkret KUkrav.* ***Krav. KU skal sammenligne aktuelle kjøleløsninger** med hensyn til: lydeffekt og frekvensspektrum; døgnkontinuerlig drift og nattlig last; antall og plassering av utendørs vifter/kjølere; mulighet for kildedemping, innbygging og lavstøyutforming; forskjeller mellom tørrkjøling, adiabatisk kjøling og lukket væskekjøling; og sumvirkning med lys og visuelle virkninger (jf. kapittel 4) dersom kjølere plasseres på tak eller i randsoner.* ***Hvorfor:** Den rimeligste og mest effektive dempingen skjer ved valg av kjøleprinsipp og plassering, ikke ved skjerming etter at kilden er valgt. Dette pre-empterer også motpartens vanligste innvending mot lave grenser: at de er ugjennomførbare.* ***Feilmodus uten kravet:** KU beskriver skjerming av en allerede valgt, støyende løsning, i stedet for å vise om støyen kunne vært unngått ved et annet kjøleprinsipp.* ***Forankring i planprogrammet:** kap. 2.1.3 (kjøling) og 3.2.6.* ***Foreslått programtekst (kap. 3.2.6):** «KU skal sammenligne aktuelle kjøleløsninger med hensyn til lydeffekt og frekvensspektrum, og vurdere kildedemping og lavstøyutforming, ikke bare etterskjerming av valgt løsning.»* ***5. Friluftsområde og eventuelle stille områder vurderes med riktig rekkevidde*** *Planprogrammet opplyser (kap. 1.2.7) at planområdet ligger **innenfor** det offentlig kartlagte friluftsområdet «Kvisle til Rostad dalbunn» (generelt turområde, del av et større friluftsareal i dalbunnen), men vurderer samtidig bruksverdien som «begrenset». Den vurderingen bør KU prøve selvstendig, ikke legge til grunn.* ***Krav. KU skal:*** *identifisere friluftsområder og eventuelle stille områder i influensområdet, herunder «Kvisle til Rostad dalbunn»;* *vurdere disse etter **T-1442 tabell 3** der vilkårene er oppfylt: tabell 3 (Lden 40) gjelder kun sammenhengende nærfrilufts-/naturområder, ikke et alminnelig boligfelt, og forutsetter at kommunen avsetter hensynssone;* *skille tydelig mellom bolig-/fritidsvurdering etter tabell 2 og frilufts-/stilleområdevurdering etter tabell 3;* *vurdere om kommunen bør synliggjøre aktuelle stille områder ved neste rullering av kommuneplanen.* ***Feilmodus uten kravet:** enten avskrives friluftsverdien uprøvd, eller tabell 3 påberopes for bredt og blir lett å avvise. Begge svekker innspillet.* ***Forankring i planprogrammet:** kap. 1.2.7 (rekreasjonsverdi) og 3.2.3 (friluftsliv).* ***6. KU skal forberede grunnlaget for bindende støybestemmelser*** *KU skal gi kommunen grunnlag for å fastsette bindende og etterprøvbare støybestemmelser i planforslaget.* ***Krav. KU skal:*** *teste gjennomførbarheten av skjerpede natt- og lavfrekvenskrav;* *vurdere hvordan grenseverdier skal gjelde ved nærmeste fasade, uteoppholdsareal og relevante innendørs lavfrekvensmålinger;* *vurdere behov for et bevaringskriterium basert på målt baseline (pkt. 3);* *foreslå et måleprogram for dokumentasjon før brukstillatelse og i drift;* *redegjøre for hvordan senere reguleringsbestemmelser kan gjøres konkrete, målbare og håndhevbare.* *Selve tallfestingen tar jeg opp i høringen av planforslaget: grenseverdier, endelig bevaringskriterium og rekkefølgekrav etter pbl § 12-7 nr. 10.* ***Forankring i planprogrammet:** kap. 3.2.6 og 3.4 (videre planprosess).* ***Foreslått programtekst (kap. 3.2.6):** «KU skal gi grunnlag for bindende, målbare støygrenser i reguleringsbestemmelsene, herunder teste gjennomførbarheten av kildedemping, og foreslå et måleprogram for dokumentasjon før brukstillatelse og i drift.»* ***4. Lys*** *KU må utformes slik at den kan dokumentere i hvor stor grad tiltaket bevarer dagens mørke i dalføret, både himmellysningen og lyset hos mottakerne, ikke bare om det holder en generisk grense. Det gir kommunen grunnlag for å feste et bevaringskriterium til dagens mørke i*	

	planforslaget. Tre krav sikrer at utredningen får denne etterprøvbarheten: lys som eget KUtema med navngitt metode (pkt. 1), en feltmålt baseline før KU ferdigstilles (pkt. 2), og mottakerbasert modellering i regulerbare størrelser (pkt. 3). De utdypende kravene i Del B sikrer dem. ***Del A: De bærende kravene*** ***1. Lys som eget KU-tema og en belysnings-/sikkerhetsmatrise*** *KU må behandle lys som et samlet, eget tema, ikke som et vedheng til landskap eller ROS. Temaet må dekke lysinntrenging ved boliger, blending fra armaturer, skyglow, refleksjon fra snø,driftstider, nattlige sikkerhetsscenarier og virkninger for naturmangfold.* *KU bør ikke kreve en endelig armaturplan med fotometriske filer og full spektralfordeling per armatur nå: det er prosjekterings- og byggesaksstoff. KU skal i stedet levere et* ***belysningskonsept*** *som angir:* *vurdere behov for et bevaringskriterium basert på målt baseline (pkt. 3);* *foreslå et måleprogram for dokumentasjon før brukstillatelse og i drift;* *redegjøre for hvordan senere reguleringsbestemmelser kan gjøres konkrete, målbare og håndhevbare.* *hvilke typer lys som kan bli aktuelle i anleggsfase, normal drift, nattdrift, vedlikehold, testing, alarm/beredskap og eventuell senere utvidelse* *formålet med hver lyskategori* *omtrentlige soner for plassering, maksimal monteringshøyde og prinsipp for retning og skjerming* *driftsperioder, nattlig slukke- og dimmeregime og styringsprinsipp* *forventet fargetemperatur (CCT), blålys-/kortbølgebegrensning og prinsipp for spektral avgrensning* *prinsipp for å unngå direkte lys over horisontalplanet og redusere upward light ratio (ULR)* *et dimensjonerende worst-case-scenario som modelleringen i pkt. 3 kan kjøres mot* *I tillegg må tiltakshaver lage en* ***belysnings-/sikkerhetsmatrise*** *som skiller minst tre kategorier:* ***Lovpålagt minimumsbelysning:*** *nødlys, evakueringslys og arbeidsplassbelysning der vilkårene faktisk er oppfylt, og eventuelt luftfartshinderlys dersom høyder utløser det. NSEN 12464-2 angir hva som faktisk er normgivende utendørs arbeidsplassbelysning,[1] og bør brukes som målestokk slik at kategorien ikke blir en sekkepost for overlys.* *2.* ***Risikobasert sikkerhetslys:*** *adgangskontroll, perimeter, verifikasjon og hendelseshåndtering, dokumentert mot ROS og sikringsplan.* *3.* ***Frivillig eller driftsmessig lys:*** *fasade-, areal-, parkerings- og logistikkbelysning som kan reduseres, styres eller utgå.* *For hver kategori må KU vise hva som kan slukkes, dimmes, tids- eller sensorstyres, skjermes eller erstattes av andre sikringstiltak som kamera, IR, fysisk sikring eller adgangskontroll.* ***Hvorfor:*** *Datasenterforskriften og Nkoms veiledning gjelder ROS, grunnsikring og dokumenterte sikkerhetstiltak. De gir ikke i seg selv krav om permanent utendørs flombelysning.[2] Arbeidsplassforskriften § 2-11 og § 2-13, TEK17 § 11-12 og luftfartshinderreglene er relevante bare for de lyskategoriene der vilkårene faktisk er oppfylt.[3]* *Uten matrisen kan alt lys omtales som «sikkerhet».* ***Feilmodus uten kravet:*** *Frivillig eller overdimensjonert belysning behandles som om den var påkrevd, og kommunen mister styringsmuligheten allerede før grenser vurderes.* ***Forankring i planprogrammet:*** *kap. 3.2.10 (ROS: sikringstiltak), 3.2.4 (landskap) og 3.3.1 (metode).* ***Foreslått programtekst (kap. 3.2.10/3.2.4):*** *«KU skal inneholde et belysningskonsept og en belysnings-/sikkerhetsmatrise. Matrisen skal skille mellom lovpålagt, risikobasert og frivillig belysning, og vise hvilke lyskilder som kan unngås, skjermes, dimmes, tids- eller sensorstyres eller erstattes av andre sikrings- og driftstiltak. Endelig armaturplan og fotometrisk dokumentasjon sikres i senere plan- og byggesaksfase.»* ***2. Feltmålt baseline for dagens mørke- og lysmiljø*** *KU skal etter kap. 3.1.1 beskrive dagens miljøtilstand som del av 0-alternativet. For lys forutsetter det en faktisk måling: 0-alternativet skal etter programmet bygge på «tilgjengelig informasjon»,[4] men for lys finnes det ingen slik informasjon å bygge på. Den må fremskaffes.* *Baselinen bør minst omfatte:* *måling av himmellys med SQM-L eller tilsvarende instrument, etter anerkjent feltmålingsprotokoll, ved flere representative punkter i og rundt influensområdet[5]* *nattfoto fra mottakere og siktlinjer: boliger, fritidsboliger, ferdselsårer, friluftsområder, kulturmiljø og hevede punkter i dalsiden* *kartlegging av eksisterende lyskilder i og ved planområdet* *vurdering av vinterforhold, snødekke og refleksjon som forsterkende forhold* *Feltmålingen må gjøres under tilstrekkelig mørke nattforhold (måne under horisonten, klar himmel) i den mørkeste delen av utredningsperioden. Ved ~60° N gir ukene rundt midtsommer ikke astronomisk mørke, så KU må oppgi hvilket mørkenivå målingene faktisk er gjort under, og ikke presentere lyse sommernetter som representativ mørketilstand.* ***Hvorfor:*** *Satellittdata og generelle beskrivelser fanger ikke nødvendigvis lokal blending, skjermede kilder, retning, mottakerhøyde eller forskjellen mellom dalbunn og dalside. Historiske målinger i regionen, som Unihedron-data fra Persbuhaugen, kan brukes som kontekst, men ikke som erstatning for lokal baseline. Bortle-klasse og konkrete SQM-verdier for plan- og influensområdet skal være et resultat av KU, ikke en forutsetning i innspillet, og de avgjør hvilken miljøsone modelleringen i pkt. 3 måles mot.* ***Feilmodus uten kravet:*** *Uten måling blir 0-alternativet for lys en udokumentert påstand om at området er «mørkt», og verken et bevaringskriterium eller en før/etter-kontroll lar seg håndheve senere.*	

	Forankring i planprogrammet: *kap. 3.1.1 (0-alternativet / dagens miljøtilstand).* ***Foreslått programtekst (kap. 3.1.1):*** *«KU skal dokumentere dagens mørke- og lysmiljø med feltmålinger, nattfoto og kartlegging av eksisterende lyskilder, gjennomført under tilstrekkelig mørke nattforhold og med dokumentert mørkenivå. Resultatene skal danne nullsituasjon for vurdering av lysinntrenging, blending, skyglow og endring i nattlig landskaps- og naturmiljø.»* ***3. Mottakerbasert modellering og regulerbare parametere*** *KU må modellere lys hos konkrete mottakere, ikke som en generell illustrasjon av anlegget: nærliggende boliger og fritidsboliger, hevede boliger og utsiktspunkter i dalsiden, ferdselsårer, friluftsområder, naturverdier, kulturmiljø og veier. Modelleringen skal skje ved mottakerpunkter, ikke bare som lysplankart.* *Modellen må vise samlet lysvirkning og virkningen fra hovedkategoriene av lyskilder hver for seg, og både normal drift og dimensjonerende worst-case (anleggsfase, vedlikehold, alarm/beredskap og snøfreleksjon der det er relevant). KU skal rapportere i parametere som senere kan brukes direkte i reguleringsbestemmelser. Dette er broen til håndhevbare grenser i planforslaget:* *vertikal belysningsstyrke ved vinduer, fasader og relevante uteoppholdsarealer, målt i lux* *luminans eller lysstyrke fra synlige armaturer i relevante synsretninger, for å vurdere blending og visuell dominans* *upward light ratio (ULR) eller tilsvarende mål for lys over horisontalplanet* *fargetemperatur (K) og prinsipp for begrensning av blålys/kortbølget lys* *driftsperioder, slukke-/dimmeregime og styringsprinsipp* *skyglow og refleksjon fra terreng, bygg og snø* *CIE 150 og ILP GN01 skal brukes som metodegrunnlag for vurdering av sjenerende lys og miljøsoner.[6][7] KU skal klassifisere plan- og influensområdet og teste* ***E1*** *(naturlig, mørk sone) som kontrollscenario for mørke randsoner, naturmiljø og hevede mottakere der mottakere eller tilgrensende områder tilsier det.* *ILP GN01 og CIE 150 angir konkrete verdier per miljøsone: for eksempel vertikal belysningsstyrke på 2 lx (E1) mot 5 lx (E2) før nattregimet, under 0,1 lx (E1) mot 1 lx (E2) i nattregimet, og ULR på 0 % (E1) mot 2,5 % (E2).[7-1] KU skal teste om de mørke randsonene og hevede mottakerne kan holdes på E1-nivå, altså om et bevaringskriterium om at tiltaket ikke løfter området fra E1 til E2 er gjennomførbart og håndhevbart. Planprogrammet fastsetter ikke verdiene, og E1 forutsettes ikke; sonen må bekreftes av baselinen i pkt. 2.* ***Hvorfor:*** *Lysvirkning i en dal kan være vesentlig annerledes for en mottaker i dalsiden enn ved planområdets grense. Uten mottakerbasert modellering i regulerbare størrelser kan bestemmelsene se presise ut, men bomme på faktisk plage, blending og skyglow.* ***Feilmodus uten kravet:*** *KU måler bare himmelkvalitet i SQM, eller viser bare et lysplankart, og da mangler grunnlaget for en fasade- eller mottakergrense, uansett hvor godt planforslaget formuleres.* ***Forankring i planprogrammet:*** *kap. 3.2.4 (landskap), 3.3.1 (metode) og 3.1.1 (0-alternativet).* ***Foreslått programtekst (kap. 3.2.4/3.3.1):*** *«KU skal inneholde mottakerbasert lysmodellering for representative og sårbare mottakere, som viser samlet virkning og virkning fra sentrale lyskategorier hver for seg, og rapporterer i regulerbare parametere: vertikal belysningsstyrke, luminans/lysstyrke, ULR, fargetemperatur og nattlig driftsregime. CIE 150 og ILP GN01 skal brukes som supplerende metodegrunnlag for miljøsonevurdering, og KU skal teste om E1-nivå kan holdes i mørke randsoner og hos hevede mottakere.»* ***Del B: Utdypende krav*** ***4. Naturmangfold og nattmiljø*** *Kunstig nattlys kan påvirke arter og økologiske funksjoner gjennom intensitet, retning, driftstid, spektrum, blinking, refleksjon og skyglow. Dette gjelder blant annet insekter, flaggermus, fugl, trekk- og orienteringsatferd, døgnrytmer og bruk av kantsoner og korridorer.[8][9] Naturmangfoldutredningen er i kap. 3.2.1 bare konkretisert med ett kulepunkt, «vurdering av konsekvenser i tråd med naturmangfoldloven §§ 8–12», uten egen metode for kunstig nattlys. Den må inkludere nattlys som egen påvirkningsfaktor.[10]* *Planprogrammet (kap. 1.2.5) registrerer at planområdet inngår i et «Verdsatte arter-område» for* ***tårnseiler (Apus apus)****, som er rødlistet «Nær truet» (NT), men avviser konflikt fordi lokaliteten «ikke kommer i konflikt med næringsparken».[4-1] Den vurderingen gjelder fysisk arealbeslag. Tårnseiler lever av flygende insekter, og kunstig nattlys kan endre både insektmengde og insektatferd. KU må derfor vurdere om nattlys indirekte kan påvirke næringsgrunnlaget for denne arten i influensområdet. Dette er ikke et påvist skadeforhold: det er en virkningsvei som planprogrammets fotavtrykksbaserte avvisning ikke har vurdert. Utredningen bør minst:* *identifisere lysfølsomme naturverdier, kantsoner og vassdragsnære områder, særlig mot Numedalslågen* *vurdere virkninger av lysnivå, retning, driftstid, spektrum og refleksjon* *vurdere samlet belastning fra lys, støy, tekniske installasjoner, trafikk og eksisterende inngrep* *foreslå konkrete avbøtende tiltak: skjerming, lavere monteringshøyder, lavere lysnivå, redusert blålys, tidsstyring, dimming og slukking* ***Hvorfor:*** *M-1941s naturmangfoldtema fanger ikke kunstig nattlys av seg selv. Uten et uttrykkelig lyskrav vurderes bare fysisk arealbeslag, og planprogrammets «ingen konflikt»-konklusjon for tårnseiler blir stående uprøvd gjennom hele utredningen.* ***Feilmodus uten kravet:*** *KU arver planprogrammets fotavtrykks-avvisning og vurderer aldri de lysmedierte virkningene på en rødlistet art.* ***Forankring i planprogrammet:*** *kap. 3.2.1 (naturmangfold) og 3.2.2 (vannmiljø: Numedalslågen).* ***Foreslått programtekst (kap. 3.2.1):*** *«KU skal vurdere virkninger av kunstig nattlys for naturmangfold og nattmiljø, inkludert insekter, flaggermus, fugl, kantsoner, korridorer og vassdragsnære områder der det er relevant. Det skal særskilt vurderes om nattlys indirekte*	

	kan påvirke næringsgrunnlaget for registrerte arter, blant annet tårnseiler. Utredningen skal vurdere intensitet, retning, driftstid, spektrum, refleksjon og samlet belastning, og foreslå konkrete avbøtende tiltak.» ***5. Kulturmiljø, landskap og nattlig dalopplevelse*** *KU for landskap (kap. 3.2.4), kulturmiljø (kap. 3.2.9) og friluftsliv (kap. 3.2.3) bør inkludere nattlig lysvirkning som egen delvurdering.* *KU må vurdere om datasenteret kan gi nattlig teknisk dominans, blending, lyskuppel eller endret opplevelse sett fra blant annet:* *det automatisk fredete veganlegget innenfor den vestlige plangrensen (kap. 1.2.6)* *Rollag stavkirke, prestegård, bygdetun og andre relevante kulturmiljø i dalrommet* *Middelalderdalen og reiselivs-/opplevelsesverdier knyttet til dalen* *ferdselsårer, friluftsområder og representative standpunkter i dalsiden* *boliger og fritidsboliger med utsyn mot planområdet* *Det skal utarbeides nattlige visualiseringer eller fotomontasjer fra representative standpunkter. Verdi og sårbarhet må kobles til feltmålt mørketilstand (pkt. 2): kultur- og reiselivskilder kan dokumentere verdi, men ikke dagens mørketilstand.* ***Hvorfor:*** *Nattlig lysvirkning er noe annet enn dagslyssynlighet av bygg, som er det kap. 3.2.4 dekker, og kap. 3.2.9 overlater i dag kulturmiljøet til fylkeskommunen uten å sikre at nattlys vurderes.* ***Feilmodus uten kravet:*** *Nattlig lysvirkning vurderes som om den var dagslyssynlighet av bygg, eller kulturmiljøet behandles uten et lysfaglig grunnlag i det hele tatt.* ***Forankring i planprogrammet:*** *kap. 3.2.4 (landskap), 3.2.9 (kulturmiljø), 3.2.3 (friluftsliv) og 1.2.6 (fredet veganlegg).* ***Foreslått programtekst (kap. 3.2.4/3.2.9):*** *«KU for landskap, kulturmiljø og friluftsliv skal omfatte nattlig lysvirkning. Det skal utarbeides nattlige visualiseringer eller fotomontasjer fra representative standpunkter, og vurderes om tiltaket medfører lysinntrenging, blending, skyglow eller nattlig teknisk dominans for kulturmiljø, friluftsliv, boliger og hevede mottakere.»* ***6. Avbøtende tiltak og grunnlag for bindende bestemmelser*** *KU må teste minst følgende tiltak, og vise virkningen av dem i modelleringen (pkt. 3):* *lavest mulig monteringshøyde og presis plassering av lys* *full avskjerming og ingen direkte lysutstråling over horisontalplanet der det er mulig* *lavt lysnivå tilpasset faktisk behov* *varm/lavblå lyskilde og dokumentert begrensning av kortbølget lys* *mørke, matte og lite reflekterende flater på bygg, gjerder og tekniske installasjoner* *sensor- og tidsstyring, dimming og slukking utenfor faktisk behov* *egne regimer for normal drift, nattdrift, vedlikehold, test, alarm og beredskap* *Takmontert, luftbasert kjøleutstyr og høyt plassert drifts-/vedlikeholdslys må inngå i lysmodelleringen, og ses i sammenheng med kjølekravet i kapittel 3 (pkt. 4) for hevede mottakere.* *KU skal samtidig foreslå hvilke parametere og terskelkandidater som bør brukes i reguleringsbestemmelsene: for eksempel maksimal vertikal belysningsstyrke ved mottaker, krav til armaturavskjerming, ULR, fargetemperatur, driftsperioder, dokumentasjonskrav og kontrollmåling etter etablering.* ***Hvorfor:*** *Den billigste og mest effektive dempingen ligger i å velge bort unødvendig lys og i selve armaturutformingen, ikke i å skjerme en lyssterk løsning i ettertid. KU må derfor teste tiltakene, ikke bare liste dem.* ***Forberedelse av bindende bestemmelser:*** *Planprogrammet bør forplikte at planforslaget, på grunnlag av KU, skal inneholde bindende, målbare og håndhevbare lysbestemmelser, og at KU tester gjennomførbarheten og foreslår parameter- og terskelverdiene. Selve tallfestingen tar jeg opp i høringen av planforslaget, men beslutningen om at grensene skal komme, og at KU skal gi grunnlaget, hører hjemme her.* ***Feilmodus uten kravet:*** *KU beskriver skjerming av en allerede valgt, lyssterk løsning i stedet for å vise om lyset kunne vært unngått, eller planforslaget mangler parametere å feste en grense til.* ***Forankring i planprogrammet:*** *kap. 3.2.4, 3.2.10 og 3.4 (videre planprosess).* ***Foreslått programtekst (kap. 3.2.4/3.4):*** *«KU skal teste avbøtende lystiltak og foreslå målbare parametere for reguleringsbestemmelser. Planforslaget skal på grunnlag av KU inneholde bindende, målbare og håndhevbare bestemmelser for lys, inkludert krav til dokumentasjon, kontroll og eventuell etterprøving i drift.»* ***Prosesskrav til hvordan lysutredningen gjennomføres*** *Disse kravene gjelder ikke hva KU skal inneholde, men hvordan utredningen skal gjennomføres. De er like avgjørende, fordi de avgjør om datagrunnlaget i det hele tatt blir etterprøvbart:* ***Baseline før KU ferdigstilles, uavhengig og bekostet av tiltakshaver.*** *Feltmålingen i pkt. 2 må gjennomføres før KU sluttføres, uavhengig og fortrinnsvis akkreditert, og bekostes av tiltakshaver. Skjer målingen etter at konseptet er låst, kan dagens mørke ikke lenger dokumenteres rent, og 0-alternativet hviler på en antakelse.* *2.* ***Lysfaglig og naturfaglig kompetanse.*** *Lysvurderingen må gjennomføres av fagperson med lysfaglig kompetanse, i samvirke med naturmangfoldkompetanse. Lysøkologi (pkt. 4) krever begge deler; en ren landskapsvurdering fanger den ikke.* *3.* ***Navngitt metode i programmet.*** *Som påpekt i 2.4 åpner kap. 3.3.1 for å supplere M-1941 ved behov. For lys må behovet gjøres uttalt ved at CIE 150 og ILP GN01 navngis som metode i programmet, ellers kan «ved behov» leses som en åpning for å la lys ligge.* ***Foreslått programtekst (kap. 3.3.1/3.1.1):*** *«Lysutredningen skal gjennomføres av fagperson med lysfaglig kompetanse i samvirke med naturmangfoldkompetanse, og bygge på CIE 150 og ILP GN01 som supplerende metodikk til M-1941. Baseline-målingen av dagens lysmiljø skal gjennomføres uavhengig og før KU ferdigstilles, bekostet av*	

	tiltakshaver, og inngå i 0-alternativet.» ***5. Avslutning*** ***5.1 Samlet kravliste: hva KU minst skal omfatte*** *Jeg ber om at planprogrammet endres slik at KU-mandatet binder utrederen til følgende.* ***Felles for støy og lys:*** *1. **Baseline før KU ferdigstilles, uavhengig og bekostet av tiltakshaver.** Feltmålingen i pkt. 2 må gjennomføres før KU sluttføres, uavhengig og fortrinnsvis akkreditert, og bekostes av tiltakshaver. Skjer målingen etter at konseptet er låst, kan dagens mørke ikke lenger dokumenteres rent, og 0-alternativet hviler på en antakelse.* *2. **Lysfaglig og naturfaglig kompetanse.** Lysvurderingen må gjennomføres av fagperson med lysfaglig kompetanse, i samvirke med naturmangfoldkompetanse. Lysøkologi (pkt. 4) krever begge deler; en ren landskapsvurdering fanger den ikke.* *3. **Navngitt metode i programmet.** Som påpekt i 2.4 åpner kap. 3.3.1 for å supplere M-1941 ved behov. For lys må behovet gjøres uttalt ved at CIE 150 og ILP GN01 navngis som metode i programmet, ellers kan «ved behov» leses som en åpning for å la lys ligge.* *1. **Navngitt fagmetode** som uttalt supplering til M-1941 i programmet. Støy: NS-ISO 1996 m.m.; lys: CIE 150 / ILP GN01 (kap. 3.3.1).* *2. **Baseline før KU ferdigstilles:** uavhengig, fortrinnsvis akkreditert måling av dagens tilstand, bekostet av tiltakshaver, som del av 0-alternativet (lyd: L_Aeq / L_A90 / L_A50 ≥14 døgn med nattrapportering; lys: feltmåling med dokumentert mørkenivå og nattfoto) (kap. 3.1.1).* *3. **Reell fagkompetanse:** akustisk for støy; lysfaglig i samvirke med naturmangfold for lys.* *4. **Mottaker- og stedstilpasset modellering** ved konkrete mottakere, inkludert nære og hevede mottakere i dalsiden, ikke bare et midlet eller fjernt punkt.* *5. **Avbøting ved kilde- og prinsippvalg** (kjøleløsning; belysningskonsept), ikke bare etterskjerming av en allerede valgt løsning (kap. 2.1.3/3.2.4).* *6. **Grunnlag for bindende bestemmelser:** KU tester gjennomførbarheten og foreslår parametere og måleprogram. Selve tallfestingen tar jeg opp i høringen av planforslaget (kap. 3.4).* ***Støy (kapittel 3):*** ***Regime:** datasenter vurderes som eget arealformål / teknisk installasjon etter M-2061, ikke som industri (kap. 3.2.6, jf. 1.3.1).* *8. **Metode:** Lnight separat; 1/3-oktav 20 ‑200 Hz; tonalitet etter NS-ISO 1996-2; separat kildemodellering og summering; dalføre-/inversjonsmodell (Nord2000) med ISO 9613-2-forbehold; dimensjonerende mottakerpunkt inkl. hevede mottakere (kap. 3.3.1/3.2.6).* *9. **Friluft/stille områder:** «Kvisle til Rostad dalbunn» vurderes etter T-1442 tabell 3 der vilkårene er oppfylt (kap. 1.2.7/3.2.3).* ***Lys (kapittel 4):*** ***Eget tema + matrise:** lys som eget KU-tema med belysningskonsept og belysnings-/sikkerhetsmatrise (kap. 3.2.10/3.2.4/3.3.1).* *11. **Modellering i regulerbare størrelser:** mottakerbasert, med miljøsone- og E1-test etter CIE 150 / ILP GN01 (kap. 3.2.4/3.3.1).* *12. **Naturmangfold:** kunstig nattlys som påvirkningsfaktor, inkludert lysmediert virkning på tårnseilerens næringsgrunnlag (kap. 3.2.1).* *13. **Kulturmiljø/landskap:** nattlig lysvirkning og nattlige visualiseringer (kap. 3.2.4/3.2.9/3.2.3).* ***5.2 Forbehold og forhold som må verifiseres*** ***Avstander** er foreløpig kartmålt (2026-05-26): nærmeste husstand under 100 m fra planavgrensningen, sammenhengende boligfelt ~500 m hevet i dalsiden. Eksakt avstand og mottakertype bekreftes mot matrikkelen.* ***Arealformål (støy):** kjernepoenget er at datasenter ikke er industri og skal reguleres som eget arealformål. Den nøyaktige plasseringen i kart- og planforskriften er ikke gjort til et bærende premiss. LB-2024-139780 er rettskraftig (anke nektet fremmet); det vises bevisst ikke til noe høyesterettssaksnummer.* ***Miljøsone og mørketall (lys):** sone (E0/E1/E2), Bortle-klasse og SQM-verdier klassifiseres i KU på grunnlag av feltmålt baseline. E1 brukes som test- og kontrollnivå, ikke som konklusjon. Parameterverdiene fra CIE 150 / ILP GN01 er metodegrunnlag, ikke foreslåtte grenser. Unihedron-data fra Persbuhaugen er historisk kontekst, ikke lokal baseline.* ***Luftfartshinderlys (lys)** er betinget, relevant bare dersom faktiske byggehøyder, master, kraner eller luftspenn utløser reglene.* ***Utenlandske normer og veiledere** (dansk MST 9/1997, svensk FoHMFS 2014:13; CIE 150, ILP GN01, DarkSky) er referanse- og metodegrunnlag, ikke norsk rett. At Norge mangler nasjonale grenser for lavfrekvent støy og for lys er nettopp grunnen til at lokale metodekrav trengs.* ***5.3 Avsluttende anmodning*** *Jeg ber om at kravene over innarbeides som bindende krav til konsekvensutredningen i planprogrammet før det fastsettes 25.06.2026, slik at konsekvensutredningen gir kommunen et forsvarlig grunnlag for målbare og håndhevbare bestemmelser om støy og lys i planforslaget til høsten. Jeg svarer gjerne på spørsmål og oppklaringer per e-post.* ***5.4 Rettslig og faglig grunnlag*** ***Felles ramme:*** *Plan- og bygningsloven § 12-9 (planprogram), § 4-3 (ROS), § 12-7 nr. 10 (rekkefølgekrav) og § 17-1 (utbyggeravtale); forskrift om konsekvensutredninger.* *M-1941: Miljødirektoratet, Konsekvensutredninger for klima og miljø (KU-metodikk; åpner for supplerende metodikk).* *Forurensningsloven § 6 nr. 3 («lys og annen stråling» som form for forurensning, betinget av forurensningsmyndighetens nærmere bestemmelse) og § § 7/11/16/78 (virkemidler i driftsfasen, hos Statsforvalteren).* *Forskrift om datasenter FOR-2024-12-18-3313 og Nkoms datasenterveiledning (registrering, drift og grunnsikring, ikke arealformål, støy eller lys).* *Planprogrammet: Numedal Næringspark AS / Plan og Ressurs AS, Planprogram: Detaljreguleringsplan Numedal Næringspark, plan 2026/001, REV01B, 15.04.2026.*	

	Støy: *T-1442/2021: Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (Klima- og miljødepartementet).* *M-2061: Miljødirektoratets veileder til T-1442 (avsnittet «Grenseverdier for datasentre»).* *Kart- og planforskriften FOR-2025-01-20-52 (i kraft 1.7.2025): «datasenter» som eget arealformål.* *Borgarting lagmannsrett LB-2024-139780, dom 9.4.2025 (rettskraftig; anke nektet fremmet): «industri» tolket som produksjon av fysiske varer.* *NS-ISO 1996-2: tonalitets-/rentonevurdering.* *NS 8175 / TEK17: lydforhold for teknisk installasjon (regimegrunnlag).* *Nord2000: nordisk beregningsmodell for lydutbredelse i komplekst terreng; ISO 9613-2 brukes med forbehold (underpredikerer i trangt dalføre ved inversjon).* *Utenlandsk referanse (ikke norsk rett): dansk Miljøstyrelse orientering 9/1997 (lavfrekvent innendørs + G-veid infralyd); svensk FoHMFS 2014:13 (per-bånd 31,5–200 Hz).* ***Lys:*** *Naturmangfoldloven §§ 8–12 (kunnskapsgrunnlag og føre-var-prinsippet).* *CIE 150:2017, Guide on the Limitation of the Effects of Obtrusive Light (miljøsoner, lysinntrenging, ULR).* *ILP GN01:2021, Guidance Note for the Reduction of Obtrusive Light (miljøsoner E0–E4 med parameterverdier).* *NS-EN 12464-2: Lys og belysning av arbeidsplasser, del 2: utendørs arbeidsplasser (normgivende for lovpålagt minimum).* *Arbeidsplassforskriften § 2-11 (belysning) og § 2-13 (nødbelysning); TEK17 § 11-12 (rømnings-/ledesystem); luftfartshinderforskriften (betinget).* *NINA Rapport 1081: Kunstig nattbelysning og naturmangfold (Norsk institutt for naturforskning).* *CMS: Light Pollution Guidelines for Wildlife (Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals).* *DarkSky International: Night Sky Quality Survey og veiledninger om lyssoner og lysprinsipper (metodegrunnlag for feltmåling og soneklassifisering).»*	
Naturvernforbundet i Numedal, 28.05.2026* *** Innspillet er ikke sendt innenfor merknadsfrist**	*«Formålet med planarbeidet er å legge til rette for videreutvikling av Numedal Næringspark med etablering av datasenter med tilhørende infrastruktur og støttefunksjoner.* *Naturvernforbundet i Numedal mener saken reiser viktige spørsmål knyttet til naturinngrep, kraftbruk, samfunnsnytte, landskap, nærmiljø og framtidig utvikling av Rollag kommune. Det er derfor avgjørende at planprogrammet stiller tydelige krav til konsekvensutredninger og en grundig og kunnskapsbasert prosess.* *Naturvernforbundet i Numedal er et lokallag av Norges Naturvernforbund som omfatter kommunene Flesberg, Rollag og Nore og Uvdal.* ***Naturvernforbundets syn på datasentre*** *Naturvernforbundet har energiøkonomisering og redusert energiforbruk som sentrale energimål. Norge trenger datasentre, men det er nødvendig med tydelige krav til etablering, energibruk, samfunnsnytte og arealbruk.* *Naturvernforbundet peker særlig på følgende:* ***Kraftprioritering*** *Et stort antall datasenteraktører står i strømkø i Norge. Når kraftressursene er begrensede, må samfunnet prioritere hvilke formål som skal få tilgang til kraft. Naturvernforbundet mener det ikke kan være et «først til mølla»-prinsipp som avgjør dette alene.* ***Naturinngrep*** *Datasentre kan medføre betydelige naturinngrep, både direkte gjennom arealbruk og indirekte gjennom økt press på kraftutbygging, nettutbygging og annen infrastruktur.* ***Overskuddsvarme*** *Det aller meste av energien som brukes i et datasenter blir til varme. Naturvernforbundet mener utnyttelse av overskuddsvarme må være et absolutt krav. Dersom varmen ikke faktisk tas i bruk, representerer dette et betydelig energitap.* ***Kryptoutvinning*** *Naturvernforbundet mener datasentre for kryptoutvinning ikke representerer god samfunnsnytte sett opp mot kraftforbruk og ressursbruk.* ***Naturvernforbundets vurdering av saken i Rollag*** *Naturvernforbundet mener flere sentrale forhold fortsatt framstår som uklare i denne saken. Det gjelder blant annet:* *• framtidig utbyggingsomfang* *• maksimal kapasitet* *• samlet kraftbehov* *• framtidige byggetrinn* *• bruk av overskuddsvarme* *• framtidig eierskap* *• hvilke virksomheter datasenteret faktisk er ment å betjene* *• realistisk lokal verdiskaping og arbeidsplasser* *På informasjonsmøtet ble det blant annet vist til at prosjektet kan utvikles videre over tid, og at etablering av datasenter kan tiltrekke seg ytterligere virksomhet og industri. Naturvernforbundet mener dette understreker behovet for at konsekvensene vurderes i et større og mer langsiktig perspektiv enn kun første byggetrinn.*	Innledningsvis bemerkes det at planprogrammet er et prosess- og utredningsdokument som skal beskrive formålet med planarbeidet, aktuelle problemstillinger og hvilke temaer som skal utredes i det videre planarbeidet. Planprogrammet skal ikke inneholde ferdige utredninger eller konklusjoner. De vurderinger og avklaringer som etterspørres i innspillet vil, der de er relevante for reguleringsplanen, bli behandlet gjennomkonsekvensutredning, planbeskrivelse og øvrige fagutredninger. Merknadene knyttet til kraftprioritering, nasjonal energipolitikk, generelle synspunkter på datasentre, krypto-utvinning og samfunnsmessig prioritering av kraftressurser tas til orientering. Flere av disse forholdene ligger utenfor reguleringsplanens virkeområde og avgjøres gjennom nasjonale rammevilkår, konsesjonsbehandling, energi-myndigheter og øvrig sektorlovgivning. Det påpekes at flere forhold framstår som uavklarte. Dette er i stor grad bakgrunnen for at planarbeidet igangsettes. Omfang, utbyggingsmuligheter, byggetrinn, energibehov, arbeidsplasser, samfunnsvirkninger og øvrige konsekvenser vil bli nærmere vurdert og dokumentert gjennom det videre planarbeidet og tilhørende konsekvensutredninger. Planarbeidet skal legge til rette for en langsiktig utvikling av næringsområdet innenfor de rammer som fastsettes gjennom reguleringsplanen. Samlet utbyggingspotensial og relevante konsekvenser vil inngå i planarbeidet. Begrepet «fleksible rammer» viser til at reguleringsplanen skal kunne legge til rette for ulike former for nærings-virksomhet innenfor de formål og bestemmelser som fastsettes i planen. En reguleringsplan kan ikke åpne for framtidige utvidelser eller tiltak utover de rammene som vedtas gjennom planen. Eventuelle framtidige endringer som ikke er i samsvar med vedtatt regulering vil kreve ny planprosess eller planendring etter plan- og bygningsloven.

	Spørsmål og krav vedrørende planprogrammet ***Formål med planarbeidet*** *Formuleringen:* *«Legge til rette for videreutvikling med fleksible rammer for etablering av arealkrevende og kraftintensiv virksomhet» må utdypes nærmere.* *Naturvernforbundet stiller spørsmål ved hva som ligger i begrepet «fleksible rammer», og om dette kan åpne for framtidige utvidelser eller endringer uten full ny reguleringsprosess.* *Dette omhandler særlig avsnitt 1.1.2.* ***Naturmangfold*** *Selv om planområdet omtales som preget av menneskelig aktivitet, må påvirkning på naturmangfold konsekvensutredes grundig. Influensområdet må vurderes bredere enn selve planområdet, særlig med tanke på framtidige utvidelser og samlet belastning.* *Det bør også vurderes registrering av dagens tilstand for å kunne følge utviklingen over tid.* *Naturvernforbundet mener føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven må tillegges stor vekt når kunnskapsgrunnlaget fortsatt er mangelfullt på flere områder.* *Dette omhandler særlig avsnitt 3.2.1 og 3.2.2.* ***Overskuddsvarme*** *Ut fra oppgitte data om 15 MW effekt og tilnærmet kontinuerlig drift gjennom året, kan årlig energiforbruk beregnes til om lag 130 GWh. Det innebærer tilsvarende store mengder overskuddsvarme.* *Naturvernforbundet stiller spørsmål ved om det finnes realistiske og dokumenterte mottakere for slike varmemengder innen overskuelig framtid.* *Fra informasjonsmøtet ble det vist til at framtidige virksomheter eventuelt kan etablere seg senere for å utnytte varmen. Erfaringer fra andre steder viser imidlertid at dette kan ta svært lang tid.* *Green Mountain etablerte seg på Rjukan i 2014, mens første større mottaker av overskuddsvarme først kom flere år senere.* *Naturvernforbundet mener derfor at det er stor risiko for at overskuddsvarme over lang tid i praksis vil bli sluppet ut til luft eller vann uten reell utnyttelse.* *Denne problematikken må vurderes grundig i videre planarbeid.* *Dette omhandler særlig avsnitt 2.1.3.* ***Informasjon om datasentre i andre kommuner*** *Det bør utarbeides en oversikt over erfaringer fra andre kommuner med datasenteretableringer, inkludert:* *• faktiske arbeidsplasser* *• energibruk* *• støy* *• bruk av overskuddsvarme* *• eventuelle konflikter eller utfordringer* *I prosessen er blant annet Tinn kommune trukket fram som et positivt eksempel. Det er viktig at også erfaringer med utfordringer og negative konsekvenser belyses.* ***Krypto*** *Naturvernforbundet mener det må slås tydelig fast i planprogrammet at kryptoutvinning ikke skal være tillatt.* ***Støy og lavfrekvent lyd*** *Det må utredes konsekvenser av:* *• kjøleanlegg* *• ventilasjonssystemer* *• transformatorer* *• reservekraftaggregater* *• døgnkontinuerlig drift* *Det må også vurderes lavfrekvent støy og hvordan lyd forplanter seg i dalføre gjennom ulike vær- og årstidsforhold.* ***Lysforurensning*** *Det må vurderes hvordan sikkerhetslys, driftslys og annen belysning vil påvirke:* *• natur* *• insektsliv* *• fugleliv* *• nærmiljø* *• naturopplevelse og landskap* ***Samfunnssikkerhet og reservekraft*** *Det må gjennomføres grundige vurderinger av:* *• reservekraft* *• dieselanlegg* *• drivstofflagring* *• batterisystemer* *• brannfare* *• beredskap*	Naturmangfold er allerede identifisert som et relevant utredningstema og vil bli vurdert i samsvar med kravene i plan- og bygningsloven, konsekvensutrednings-forskriften og naturmangfoldloven. Behov for ytterligere kartlegginger og vurdering av influensområde vil bli avklart som en del av konsekvensutredningen. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 vil inngå i vurderingsgrunnlaget. Det bemerkes samtidig at planområdet i hovedsak omfatter et etablert nærings- og industriområde som har vært benyttet til næringsformål gjennom flere tiår. Merknaden vedørende overskuddsvarme tas til etterretning. Muligheter for utnyttelse av overskuddsvarme er omtalt i planprogrammet og vil bli vurdert nærmere i det videre planarbeidet. På reguleringsplannivå vil det imidlertid ikke være mulig å avklare framtidige kommersielle avtaler eller framtidige virksomheters behov for varme. Reguleringsplanen kan legge til rette for framtidig utnyttelse av overskuddsvarme, men hvorvidt og hvordan varme tas i bruk vil i stor grad være avhengig av markedsmessige og teknologiske forhold som ligger utenfor reguleringsplanens virkeområde. Planarbeidet skal utrede konsekvenser av den aktuelle reguleringsplanen og ikke gjennomføre en generell evaluering av datasenteretableringer nasjonalt. Relevant erfaringsgrunnlag fra andre etableringer kan likevel benyttes der dette er hensiktsmessig for vurdering av aktuelle temaer. Spørsmålet om krypto vil vurderes nærmere som del av planarbeidet og opp mot gjeldende lovverk og nasjonale føringer. Støy er et relevant utredningstema og vil bli vurdert i samsvar med gjeldende retningslinjer og faglige metoder. Relevante støykilder vil inngå i vurderingen, herunder tekniske installasjoner og reservekraftanlegg. Virkninger knyttet til belysning, landskap og nærmiljø vil bli vurdert som en del av planarbeidet der dette er relevant for tiltaket. Samfunnssikkerhet og beredskap vil bli vurdert gjennom risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) i samsvar med plan- og bygningslovens krav. Relevante forhold knyttet til blant annet brann, energiforsyning, reservekraft og andre sikkerhetsforhold vil inngå i analysen. Når det gjelder cyberrisiko og digital sikkerhet, bemerkes det at dette i hovedsak reguleres gjennom annet lovverk og sektormyndigheter, og ligger i begrenset grad innenfor reguleringsplanens virkeområde. Konsekvenser for landskap, kulturmiljø og nærmiljø vil bli vurdert som en del av planarbeidet. Behov for visualiseringer vil bli vurdert i forbindelse med utarbeidelse av planforslaget. Det bemerkes samtidig at planområdet ligger innenfor et etablert nærings- og industriområde der næringsvirksomhet har vært en del av arealbruken over lang tid. Planarbeidet skal avklare hvilke rammer for framtidig utbygging som skal gjelde

	• *fysisk sikkerhet* • *cyberrisiko* • *kritisk digital infrastruktur* ***Landskap, kulturmiljø og nærmiljø*** *Tiltaket må vurderes opp mot Rollags identitet som natur- og kulturbygd.* *Det må utarbeides realistiske visualiseringer av anlegget fra ulike steder i bygda, både dag og natt, sommer og vinter.* *Naturvernforbundet mener det også må vurderes hvordan industrielt preg, døgnkontinuerlig drift, tekniske installasjoner, sikkerhetsgjerder og lyssetting vil påvirke opplevelsen av området over tid.* *Det må også vurderes hvilken betydning tiltaket vil ha for bokvalitet, stedsidentitet og opplevelsen av Rollag sentrum som bosted og nærmiljø.* ***Framtidige utvidelser*** *Det må utredes hva som er realistisk maksimal utbygging innenfor området, ikke bare første byggetrinn.* *Konsekvenser av framtidige utvidelser må synliggjøres tydelig.* ***Arbeidsplasser og samfunnsnytte*** *Det må legges fram realistiske vurderinger av:* • *antall faste arbeidsplasser* • *hvilke typer arbeidsplasser det er snakk om* • *hvor mange som kan rekrutteres lokalt* • *hvordan automatisering påvirker bemanningsbehovet* *Det må også vurderes om kraftressursene kunne gitt større lokal verdiskaping gjennom andre typer næring.* ***Framdrift*** *Framdriftsplanen vanskeliggjør en forsvarlig prosess. Erfaringsmessig er det redusert aktivitet i feriemånedene, samtidig som det er tidkrevende å innhente nødvendig informasjon fra ulike fagmiljøer og kilder. Dette kan forsinke arbeidet med et detaljplanforslag og gjøre det vanskelig å sikre tilstrekkelig kvalitet i utredningene.* *Det forutsettes derfor at det settes av tilstrekkelig tid til grundige vurderinger og utredninger også i denne delen av prosessen.»*	innenfor planområdet (eventuell fremtidig utvidelse utenfor planområdet omfattes av ny reguleringsplanprosess). Konsekvenser av den utbyggingen reguleringsplanen åpner for vil bli vurdert gjennom planarbeidet. Utredningene vil ta utgangspunkt i realistiske og relevante utbyggingsscenarier innenfor planens avgrensning og formål. Samfunnsmessige virkninger, herunder sysselsetting og verdiskaping, vil bli vurdert som del av planarbeidet i den grad dette er relevant og mulig å dokumentere på reguleringsplannivå. Sammenligninger med alternative former for næringsutvikling ligger imidlertid utenfor reguleringsplanens formål og mandat. Reguleringsprosessen skal vurdere det foreslåtte tiltaket og dets konsekvenser, ikke foreta en overordnet næringspolitisk prioritering mellom ulike framtidige virksomheter. Framdriftsplanen er foreløpig og vil kunne justeres ved behov (allerede justert noe i planprogrammet etter høring). Planprosessen vil følge kravene til medvirkning, høring og offentlig ettersyn etter plan- og bygningsloven. Det legges til grunn at nødvendige utredninger skal gjennomføres med tilstrekkelig kvalitet før planforslaget legges fram til behandling.

Med vennlig hilsen

Joar-André Halling
Landskapsarkitekt
Plan og Ressurs AS